

Fredag den 31. januar 2014 (D)

1

Kl. 10:00

48. møde

Fredag den 31. januar 2014 kl. 10.00

Formanden:

Mødet er åbnet.

Dagsorden**1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:**

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren om den fremtidige beskæftigelsesindsats.

Af Bent Bøgsted (DF) m.fl.

(Anmeldelse 29.01.2014).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om fonde og visse foreninger.

(Forhøjelse af beløbsgrænsen for små fonde, udvidet adgang til ud-
deling af gaver, indsigt i fonde og foreningers årsregnskaber m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014).

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 12:Forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler ved udeblivelse i
straffesager.Af Peter Skaarup (DF), Preben Bang Henriksen (V), Simon Emil
Ammitzbøll (LA), Tom Behnke (KF) m.fl.

(Fremsættelse 23.10.2013).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 21:Forslag til folketingsbeslutning om et udvidet nationalt DNA-regi-
ster.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsættelse 14.11.2013).

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 22:Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et nævn til sikring
af offentligt ansattes ytringsfrihed.

Af Pernille Skipper (EL) m.fl.

(Fremsættelse 21.11.2013).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 14:**Forespørgsel til beskæftigelsesministeren om den fremtidige be-
skæftigelsesindsats.**

Af Bent Bøgsted (DF) m.fl.

(Anmeldelse 29.01.2014).

Kl. 10:00

Formanden:Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, be-
trakter jeg Tingets samtykke som givet.

Der er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:**Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Skærpet indsats
mod kørsel i påvirket tilstand m.v.).**

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014).

Kl. 10:00

Forhandling**Formanden:**Forhandlingen er åbnet. Hr. Karsten Lauritzen som Venstres ordfø-
rer.

Kl. 10:00

(Ordfører)

Karsten Lauritzen (V):Tak. Det er jo egentlig hr. Karsten Nonbo, der er Venstres ordfører i
de her spørgsmål om, hvordan man håndterer spiritusbilisme og an-
det, men han kan desværre ikke være til stede her i salen i dag, og
derfor har jeg lovet at tage lovforslaget på hans vegne.I Venstre har vi den holdning, at spiritusbilisme er noget, man
skal begrænse og i størst muligt omfang undgå. Vi er også glade for,
at den oplysende indsats og de lovstramninger, der er sket over de
seneste 10 år, har resulteret i, at der er færre, der kører spirituskørsel.
Der er især sket et positivt skred i den sociale straf, der er ved at kø-
re spirituskørsel. Det har særlig været et problem med unge, men
hvis man spørger unge nu, er alle enige om, at det er noget, som man

for alt i verden skal undgå, og de er klar over den enorme fare, som man udsætter andre for, når man påvirket af alkohol eller påvirket af narkotika sætter sig ind i et køretøj.

Det er jo glædeligt med det holdningsskift og -skred, der er sket i det danske samfund. Vi må dog også erkende, at der ligesom på andre kriminalitetsområder, hvor danskerne begår mindre og mindre kriminalitet, er en restgruppe, som er fuldstændig ligeglad med lovgivningen, og som fortsætter med at begå kriminalitet, og som måske gør det i større og større omfang. Det samme gør sig gældende for spiritusbilister, nemlig at der er nogle få, som ikke accepterer samfundets straf, og som ikke retter sig ind, når de bliver straffet for spirituskørsel, men fortsætter med at gøre det og sætter andre menneskers liv og lemmer på spil.

Det er selvfølgelig uacceptabelt, og derfor er vi i Venstre også glade for, at justitsministeren har fremsat det her lovforslag, som jo har til formål at gennemføre en del af regeringens strategi over for spiritus- og narkobilisme, en strategi, som man altså kom med i 2013. Her strammer man op på mulighederne for at generhverve kørekortet, man strammer op på mulighederne for – forstået på den måde, at man gør det lettere – at lave konfiskation. Man slår i det hele taget ned på dem, der gentagne gange overtræder loven. Det synes vi i Venstre er ganske fornuftigt.

Der har været en offentlig diskussion om, hvorvidt man skulle sænke spirituspromillen, så den blev lavere, end den er i dag. Det er vi i Venstre ikke tilhængere af, for det vil ramme de ganske mange, som godt kan håndtere at drikke en enkelt øl og sætte sig ind i en bil og køre. I stedet for skal vi gå efter det lille mindretal, som forbryder sig mod den lovgivning, som vi har. Det gør det her lovforslag, og derfor er vi i Venstre også glade for, at regeringen har fremsat det, og bakker op om store dele af det.

Der, hvor vi i Venstre ikke helt kan være med, handler om den lovændring, som den daværende VK-regering lavede tilbage i 2010, om alkohol. Jeg må sige, at vi har lidt svært ved at gennemskue, hvad retstilstanden kommer til at være efter vedtagelsen af lovforslaget. Vi er lidt i tvivl om, i hvilket omfang man ruller tidligere lovgivning om alkohol tilbage. Det er jo en diskussion, som vi har haft gentagne gange her i Folketingssalen. Alkohol er altså noget, man kan blive dømt til at bruge. Hvis man kører spirituskørsel, kan man blive idømt, at der skal være en alkohol i ens bil, men det er endnu ikke realiseret, selv om der har været et kraftigt lovgivningsmæssigt pres for det. Der må vi sige at vi er lidt bekymrede for noget af det, der står i lovforslaget.

Vi har også en overvejelse om, hvorvidt den øgede beføjelse, der er til at lave let og ubesværet konfiskation i forbindelse med spirituskørsel, ikke også skulle gælde i forbindelse med narkobilisme.

Det er to ting, som vi vil forfølge i udvalgsbehandlingen af det her lovforslag. Og så håber jeg da, at det kan ende med, at vi stemmer for, men det vil udvalgsbehandlingen altså vise. Vi er enige i store dele af lovforslaget, men der er altså et par enkelte ting, og det kan være, at det skal føre til et ændringsforslag eller to fra vores side af. Men i det store hele er vi glade for, at regeringen har fremsat det her lovforslag, som sætter hårdt ind over for spiritusbilisme.

Kl. 10:05

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:05

Henning Hyllested (EL):

Ja, jeg tillader mig at tage ordet, selv om hr. Karsten Lauritzen ikke er egentlig ordfører, men hr. Karsten Lauritzen er alligevel så godt inde i det her stof, tror jeg, at det nok går. Det er egentlig også bare et opklarende spørgsmål om den bekymring, som hr. Karsten Lauritzen udtrykte i forhold til den implementering, der nu kommer af den

her alkoholordning, som vi vedtog tilbage i 2010. Jeg fik simpelt hen bare ikke fat i, hvad bekymringen mere præcist gik på.

Kl. 10:05

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:05

Karsten Lauritzen (V):

Som jeg forstår lovforslaget, ruller man noget af lovændringen fra 2010 tilbage, og så sætter man noget andet i stedet for. Og jeg må sige, at jeg har lidt svært ved at gennemskue, hvad den præcise retstilstand så kommer til at være. Jeg er lidt bekymret for, at man endnu en gang forsinker det her med indførelse af alkohol. Altså, det er jo noget, som har stået på i efterhånden mange år. På trods af at der er et politisk flertal for det i Folketinget, er det ikke blevet gennemført, og det undrer mig og Venstre noget.

Jeg ved godt, der har været diskussionen om, at man teknisk ikke kan gøre det, men altså, hvis man tager til Sverige og til en række andre lande, kan man se, har jeg forstået, at man godt kan få ordningen til at fungere der. Så det er simpelt hen en bekymring, der handler om, om vi nu kommer til at udskyde den egentlige implementering eller realisering af det her med alkohol yderligere. Det vil vi så spørge ind til i udvalgsbehandlingen; det er det, vores bekymring går på.

Kl. 10:06

Formanden:

Der er ikke flere bemærkninger? Nej. Tak til Venstres ordfører. Fru Trine Bramsen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:07

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Tak for det. Der findes ingen undskyldninger for at køre bil med sprit i blodet. Alkohol og bilkørsel er en utrolig farlig cocktail, som hvert eneste år er skyld i alt for mange ulykker – også ulykker, der koster liv. Faktisk var alkohol, narko eller medicin i blodet indblandet i hele 25 pct. af de dødsulykker, vi så i 2010 og 2011, og forhåbentlig kan der ikke i den her Folketingssal findes to holdninger til, at det er alt for mange. I november lancerede Justitsministeriet en ny strategi mod spiritus- og narkobilisme. Strategien fokuserer målrettet på personer, der bliver ved med at køre spirituskørsel eller at køre narkopåvirket.

Lovforslaget, som vi behandler her i dag, indeholder en række elementer. For det første foreslås det, at færdselslovens konfiskationsordning udvides i sager, hvor der køres i påvirket tilstand. Det sker bl.a. ved, at der altid skal ske konfiskation i førstegangstilfælde af kørsel med en promille på over 2,0. Her stopper jeg så lige op, for ved en promille på 2,0 er der ikke tale om en stiltfærdig brandert, men det, som vi på Fyn ville kalde for en ordentlig huggert. Det svarer til, at jeg ville skulle drikke omkring ni genstande inden for lidt over en time. Det er godt klaret. Derfor er det set fra et socialdemokratisk perspektiv fuldstændig fair, at det koster bilen at sætte andre menneskers liv i fare.

Herudover skærper vi kravene til mennesker, der kører narkokørsel. Ligesom det i dag er tilfældet efter spirituskørsel, foreslås det, at narkobilister gennemgår et særligt kursus for generhvervelse af førerretten efter narkokørsel. Det finder vi også helt rimeligt.

Med lovforslaget giver vi også politiet mulighed for at straksfratage kørekortet, når der er mistanke om, at den pågældende bilist har kørt spiritus- eller narkokørsel, og der er risiko for, at personen vil gentage sin farefulde kørsel. Det synes vi også er helt rimeligt.

Så lad mig slutte, hvor jeg startede: Der findes ingen undskyldninger for at køre bil med alkohol eller narko i blodet, og dermed skal jeg tilkendegive, at vi Socialdemokrater kan støtte dette forslag.

Kl. 10:09

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Kim Christiansen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Kim Christiansen (DF):

Det er jo nok svært at tale sig til en eller anden uenighed om det her lovforslag i dag. Det er ganske fornuftigt, når regeringen nu skærper den her indsats. Mange af de punkter, der er listet op, er jo punkter, som Dansk Folkeparti tidligere har kæmpet meget for, og derfor er det glædeligt, at regeringen nu tager mange af tingene op bl.a. vedrørende straksfratagelse og konfiskation af køretøjer i førstegangstilfælde.

Så i bund og grund er det jo et godt forslag, men jeg er ligesom Venstres ordfører skeptisk over for den passus, der er om, at man vil ophæve dele af det, vi har aftalt om alkohol. I forvejen har det jo taget helt urimelig lang tid. Det er en lovgivning fra juli måned 2010, tror jeg, som man altså først har sat til at skulle implementeres den 1. januar 2015. Det er i sig selv helt uhørt og uholdbart, men det må vi jo leve med, når man ikke kan arbejde hurtigere i ministeriet. At man så yderligere skal problematisere implementeringen af den her alkoholordning, finder vi stærkt kritisabelt, hvis det er det, der ligger i den, men det får vi forhåbentlig en god forklaring fra ministeren på, og det er i hvert fald noget, vi vil være meget opmærksom på under udvalgsbehandlingen.

Så kunne jeg høre den socialdemokratiske ordfører selvfølgelig ganske rigtigt sige, at det er helt uacceptabelt, og at det her koster menneskeliv, så jeg kunne jo godt have tænkt mig, at det her også havde omfattet en skærpelse af straffen, når det går ravsuskende galt, altså når der sker tab af menneskeliv. Der har vi jo tidligere i Dansk Folkeparti sagt, at vi gerne havde set, at man indførte minimumsstraffe. Vi har alle sammen været med til at hæve strafferammen fra 4 til 8 år, men ude i det virkelige liv er det noget, der reelt har udmøntet sig i en strafforhøjelse på ca. 4 måneder. Så vi havde altså også meget gerne set en skærpelse på det område, når det går helt galt, som følge af at man har kørt alkohol- eller narkopåvirket.

Alt i alt er det et godt lovforslag med nogle gode elementer, men der er lige nogle punkter, vi gerne vil have belyst nærmere under udvalgsarbejdet.

Kl. 10:11

Formanden:

Tak til ordføreren. Der er vist ikke nogen radikal ordfører til stede. Det dækker fru Karina Lorentzen Dehnhardt også, kan jeg forstå.

Kl. 10:12

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Ja, jeg har lovet at tale på vegne af også Det Radikale Venstre i dag, hvis ordfører desværre ikke kan være til stede i salen.

Om det her lovforslag skal jeg sige, at vi i SF synes, at det er vigtigt at få nedbragt antallet af ulykker i trafikken. For hvert år sker der tragiske ulykker, fordi folk kører i bil, når de er påvirket af enten alkohol eller stoffer. Ifølge Vejdirektoratet skyldes 25 pct. af alle dødsulykker i 2010 og 2011 spiritus, narko og/eller medicin i forbindelse med kørslen, og det er vi nødt til at gøre noget ved.

Jeg tror, at mange af de her ulykker vil kunne undgås, hvis vi sætter hårdere ind over for folk, der kører bil i påvirket tilstand, og også prøver at forebygge, at folk sætter sig påvirkede bag rattet igen.

Med det her lovforslag bliver det nemlig påkrævet, at generhvervelse af kørekortet i forbindelse med spritbilisme skal ledsages af et kursus i alkohol, narko og trafik. Med de nuværende regler omfatter kurset kun alkohol, og derfor synes jeg, at det er rigtig positivt, at regeringen også lægger op til, at det nu udvides til at omfatte kørsel under påvirkning af narkotika. Det tror jeg kan have en god og gavnlig forebyggende effekt.

Desuden lægger lovforslaget op til, at man kan få konfiskeret bilen ved kørsel med en promille på over 2, og det bliver også muligt at straksfratage kørekortet fra bilister, som kører i påvirket tilstand.

Alt i alt synes vi, at det her er et godt lovforslag, og det kan vi i SF støtte.

Kl. 10:13

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Henning Hyllested som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Henning Hyllested (EL):

Også Enhedslisten støtter indsatsen for at forhindre, at folk kører i påvirket tilstand – naturligvis gør vi det. Vi har således også igen flere år støttet og også selv foreslået alkometre i biler, på det sidste i nye biler, hvor vi støttede et beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti. Vi synes derfor også, at det er glædeligt, at den der alkoholordning, som vi jo besluttede tilbage i 2010, endelig implementeres.

Den er jo, som det også blev besluttet dengang, brugerfinansieret, og det tegner alt andet lige til at blive en rigtig dyr ordning for den enkelte, og derfor kan man jo også frygte, at den måske får en begrænset betydning. Man risikerer jo, at incitamentet til ordningen dermed fordufter lidt.

Jeg tror, at vi inden ret længe kommer til at kigge på den svenske ordning, hvor det at installere et alkometer i bilen jo er et alternativ til en ubetinget frakendelse. Dermed opstår der selvfølgelig et incitament til at bruge ordningen og gå på ordningen, og det betyder jo også, at man vil få succes med ordningen, og det er jo også det, man har haft i Sverige. Så det tror jeg vi under alle omstændigheder kommer til at vende tilbage til inden ret længe alligevel.

Vi synes også, at det er godt, at man nu vil udvide de kurser til også at omfatte narkorelaterede emner. Det synes vi er en udmærket idé.

Så er der hele spørgsmålet om konfiskation og den øgede adgang til konfiskation, som lovforslaget lægger op til, bl.a. opererer man nu med, at man kan konfiskere bilen ved førstegangstilfælde ved promiller på 2 eller derover. Ganske vist er det en ordentlig blæser, men jeg synes, at der her skal gøres opmærksom på, at adgangen til konfiskation jo er skærpet fem gange i lovgivningen siden 2005 og frem til 2011, således at den løbende er blevet udvidet med, at det kan ske, hvis man kører uden kørekort, eller hvis man kører i frakendelsestiden, hvis man har været ude for det. Så man må spørge sig selv: Er der et behov for yderligere en skærpelse? Der er ingen statistiske oplysninger på, hvordan og hvorledes det her virker. I bemærkningerne til lovforslaget fremstår det som et ønske fra Rigspolitiet, men det kunne nu være rart at se det underbygget på en eller anden måde.

Vi har generelt den holdning i Enhedslisten, at konfiskation er en meget indgribende sanktion, fordi man jo er inde og pille ved folks mobilitet. Det er i forhold til, at folk skal kunne komme frem og tilbage til arbejde, fritid, familiebesøg; i det hele taget er en stor del af et socialt liv jo for mange mennesker afhængigt af, at man også har en bil, især hvis man bevæger sig uden for de store byer. Det berører jo hele forholdet til ægtefælle og samlever, familien kan være afhængig af bilen. Således kan en ægtefælle eller en samlever jo også være afhængig af bilen. Det er jo ikke nødvendigvis kun den ene,

som bliver taget for at køre spritkørsel og dermed får konfiskeret den bil, som hele familien er afhængig af. Der synes vi måske det ikke er nok bare at sige, at det skulle de da have tænkt på – man kan jo ligesom sådan se, at pegefingern er hævet.

Vi synes, at det er i orden med konfiskation, når der er tale om gentagelsestilfælde. Det er sådan, som det er nu, men vi siger faktisk nej til den skærpelse, der ligger her, og vi siger nej til, at man skal kunne konfiskere i førstegangstilfælde, også selv om det sker ved en meget, meget høj promille, nemlig på to.

Man kan jo også sige, at det jo i sagens natur ikke gælder i forbindelse med narkokørsel, for der kører man jo med en nultolerance eller en nulgrænse, så der er sådan set ikke nogen grænser at fastlægge ud fra.

Man må også sige, at mulighed for konfiskation rent faktisk eksisterer allerede i dag, for den sags skyld også i førstegangstilfælde. Der kommer det bare an på domstolens konkrete vurdering jævnfør det, der også står i bemærkningerne, som henviser til § 133 a, stk. 1. Så vi synes egentlig ikke, at der er behov for en yderligere skærpelse. Straksfratagelse af kørekort forekommer faktisk overflødigt. Man kunne jo tage nøglerne. Det gør man jo allerede i dag i praksis rundt omkring i politikredsene. Man kunne for den sags skyld tage bilen og køre den ind på politigården og så sige: Du kan hente den om 3 dage eller 4 dage, og man kan sende en med en fuldmagt. Så der er for vores vedkommende ikke behov for yderligere skærper.

Vi kan også se, at nu er Rådet for Sikker Trafik derhenne, hvor man siger, at nu kan vi vist ikke komme videre ad det her spor. Nu er det vist behandlingsvejen og samtaler og den slags ting, der gør det. Det bliver også vores standpunkt i det her.

Vi vil måske i udvalgsbehandlingen også foreslå – jeg er godt klar over tiden, og jeg er ved at gøre mig færdig, hr. formand – at vi i Retsudvalget måske laver en høring om hele problemet om narkokørsel, og her er det måske specielt spørgsmålet om hash, fordi det jo kan måles i blodet i rigtig lang tid, efter at det er indtaget. I hvert fald tror vi, at vi vil fremsætte et beslutningsforslag på et eller andet tidspunkt om det her.

Kl. 10:20

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:20

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil gerne lægge ud med at sige, at Liberal Alliance selvfølgelig tager alkoholkørsel, spirituskørsel, og kørsel i narkopåvirket tilstand meget alvorligt. Det er noget, som har konsekvenser for andre menneskers liv og helbred, og det skal vi selvfølgelig sætte hårdt ind over for fra samfundets side. Så overordnet set synes vi, at intentionerne med det her lovforslag er gode. Vi har dog en række spørgsmål, som vi vil prøve at gå ind i i løbet af udvalgsbehandlingen. Jeg vil komme ind på nogle af dem her.

Det første handler om det her med, at man i meget større grad sidestiller spirituskørsel med kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer. Jeg vil meget gerne kvittere for Enhedslistens ordførers forslag om, at vi kunne lave en form for høring eller lignende vedrørende det spørgsmål, for vi er bekymrede for, at der kommer sanktioner på det område, som ikke er proportionale med de sanktioner, man laver på alkoholområdet. Og det vil vi gerne have at man kommer lidt dybere ind i, så man i virkeligheden ikke straffer nogle folk, som egentlig ikke gør noget, som har betydning for andre mennesker. Vi synes, det er forkert, hvis man på den måde straffer folk, uden at deres handlinger i virkeligheden – hverken de facto eller, hvad kan man sige, med mulighed for det – skader andre menne-

sker. Så bliver det jo sådan mere en moralsk straf i stedet for en straf for noget, der er galt, og det synes vi ikke er så godt.

Så er der spørgsmålet om straksfratagelse af kørekortet, og det vil vi også godt lige spørge ind til i udvalgsbehandlingen. Kunne man forestille sig andre måder at løse det problem på? For selvfølgelig skal folk ikke bare tage ud og køre videre, lige efter at de er taget for en overtrædelse, men det er stadig meget voldsomt bare at fratage folk kørekortet sådan straks, uden at det er noget, der har været behandlet hos en domstol eller lignende.

Det sidste punkt er det med alkoholåbene, hvor jeg i lighed med Venstres og Dansk Folkepartis ordførere er noget overrasket over, at man vil droppe det her med ikrafttrædelsen den 1. januar 2015. Det kunne jeg også godt tænke mig at spørge lidt mere ind til.

Så intentionerne er gode. Der er sådan lidt alt godt fra havet over det her forslag, selv om det er et mindre område, men jeg synes, der er en del spørgsmål, som man godt kunne ønske sig at få tydeligere svar på, før vi kan sige, om Liberal Alliance vil støtte lovforslaget.

Kl. 10:22

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som konservativ ordfører.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Tak for det. Også fra konservativ side skal der lyde positive røster til lovforslaget her. Vi er på linje med alle andre stærke modstandere af spritkørsel, ikke kun i bil, som nogle har påpeget, men i det hele taget spritkørsel, fordi spritkørsel er så ganske alvorlig farligt, når man gør det. Man sætter ikke bare sit eget liv og helbred på spil, men også alle mulige andres liv og helbred. Derfor er det vigtigt, at vi gør, hvad vi kan, for at få begrænset eller allerhelst helt fjernet spritkørsel. Det ville være rigtig godt.

Jeg har lagt mærke til, at mange af de forslag, som ministeren kommer med, ser fornuftige ud, men jeg kunne godt tænke mig, at man var gået lidt videre, f.eks. med hensyn til § 55 om det med, at man kan lave en sådan straksinddragelse eller midlertidig inddragelse af kørekortet, for hvis man ikke samtidig tager nøglen til bilen, er man jo lige vidt. Altså dem, der vil køre, kører jo så alligevel. Og jeg ved fra praksis, at det, som man gør i politiet, er, at hvis man har mistanke om, at en sådan spritbilist vil gå ud og køre igen med det samme, så beholder man nøglen, for et andet sted i lovgivningen står der sådan set, at det er politiets opgave og *pligt* at forhindre forbrydelser.

Så med den bestemmelse gør man det, at man beholder bilnøglen og siger: Kom igen i morgen og hent den, når du er blevet ædru, eller få en, der er ædru, til at komme og hente nøglen. Og der er det jo fint, at man nu har det med, at man kan kræve, at der skal være en udåndingsprøve, i forbindelse med at man genudleverer kørekortet. Det er jo ikke nok, at man tager kørekortet. Det er jo bare et stykke plastik. Det, der er interessant, er det, der starter bilen, og det er nøglen til bilen.

Så på en måde prøver man at gøre noget, man gør det så bare ikke helhjertet. Og hvis man siger, at det er, fordi man i forvejen har kunnet gøre det, at man har kunnet tilbageholde nøglen, så havde man jo også kunnet tilbageholde kørekortet, hvis det var det, man ville.

Så det er fint, at vi laver de her justeringer, men jeg tror, at vi bliver nødt til at prøve at have en snak med teoretikerne og få dem til at tale sammen med praktikerne om, hvordan det her foregår i virkeligheden. Når man klokken 3 om natten er færdig med at afhøre en spritbilist, hvad er det så, der sker? Der tror jeg at teoretikerne kunne lære lidt af praktikerne. Det ville være en god idé.

I forhold til konfiskation allerede første gang, man kører med en promille på over 2,0, synes vi fra konservativ side, at det er i orden.

Altså, når man har så høj en promille, vil det i hvert fald for langt de fleste menneskers vedkommende være sådan, at de ikke engang er i stand til at finde deres egen bil. Så fuld er man, når man når op på 2 promille. Og så skal man i hvert fald ikke begynde at køre rundt ude i trafikken. Der er jo ikke nogen, der er i tvivl – det er det, der er min pointe – der er ingen, der er i tvivl om, at nu er man hamrende beruset, og så skal man selvfølgelig ikke køre bil. Derfor er der ved en promille på over 2,0 ikke nogen undskyldning. Sådan er det.

Men når vi så har sagt, at det er o.k., at vi udvider muligheden for konfiskation, så synes jeg alligevel, at f.eks. FDM påpeger noget problematisk i det med konfiskation, fordi der i dag er en – og det bliver så være endnu – klar forskelsbehandling, fordi for den, der har leaset sin bil, sker der ikke en konfiskation. For den, som har gæld i bilen og pant i bilen, sker der heller ingen konfiskation, men for den, som har været i stand til at betale bilen kontant, eller som har taget banklån til at betale for en bil, sker der en konfiskation. Det vil sige, at der ikke er lighed for loven. Der synes jeg at man skal prøve at kigge lidt på – og det bliver vi simpelt hen nødt til at have nogle bedre svar på – hvorfor man laver den forskelsbehandling.

Vi bliver også nødt til at se lidt på, at hvis det er et leasingfirma, som leaser en bil ud, eller det er et udlejningsfirma, der lejer en bil ud, så sker der ikke noget for deres vedkommende, hvis der bliver kørt spirituskørsel i køretøjet, hvorimod hvis det er sådan, at man låner sin bil ud til naboen, hvis man f.eks. siger: Du kan bruge min bil, vi skal 14 dage eller 3 uger på ferie, og i den tid kan du bare bruge min bil; det gør ikke noget, det er fint nok, hvis du til gengæld holder øje med huset eller tømmer postkassen og sørger for, at der ikke sker indbrud – og naboen i den tid så kører spritkørsel med en promille på over 2,0, så forsvinder bilen. Hvordan skal man nogen sinde kunne gardere sig mod sådan en situation? Det kan man jo ikke.

Så der er noget retssikkerhedsmæssigt problematisk i den måde, vi har skruet konfiskationsordningen sammen på, og det synes jeg vi bør have en drøftelse af under udvalgsbehandlingen. Det er der ingen tvivl om.

Det sidste er jo så det, som andre har rejst, nemlig det her med alkohol. Jeg tror, at der er en fornuftig forklaring på det. Vi er i hvert fald – og det er så det signal, jeg vil sende her i dag under førstebehandlingen – lige så optaget som andre af, at den her alkoholordning kommer til at fungere hurtigst muligt, og at vi ikke ændrer på den. Som jeg læser forslaget, så sker der heller ikke nogen ændring, men det kan vi jo lige få konfirmeret under udvalgsbehandlingen.

Samlet set: Vi er positive over for, at der nu gøres i hvert fald noget for at begrænse spritbilismen.

Kl. 10:27

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:27

Henning Hyllested (EL):

Det var mere i forhold til det, som hr. Tom Behnke sagde om, at hvis naboen låner bilen, mens man er på ferie, kan bilen forsvinde. Jeg siger det egentlig, fordi man måske kunne bede ministeren om at forklare det. Jeg har ikke læst lovforslaget sådan. Hvis man ikke er ejer af bilen, sker der ingen konfiskation. Sådan har jeg forstået det. Det kan være, jeg har forstået det forkert. Jeg gør egentlig bare opmærksom på det, for jeg vil så bede ministeren om i det mindste at afklare det, for jeg er ikke enig med hr. Tom Behnke i, at det skal forstås sådan.

Kl. 10:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:28

Tom Behnke (KF):

Det er jo fint, hvis jeg har taget fejl, ingen problemer i det. Jeg kan bare sige, at høringsvarene problematiserer lige præcis det her. Så der er i hvert fald en juridisk uenighed om, hvordan vi skal tolke de her regler. Igen kunne det være rart, hvis teoretikerne talte lidt sammen med praktikerne. Altså, hvad sker der rent faktisk derude? Hvordan gør man det rent faktisk? Det kunne være rart, hvis vi fik at vide, hvilken erfaring man har på det område. Hvor mange køretøjer bliver konfiskeret, efter hvilke bestemmelser, hvad er det for typer af køretøjer? Det er det, som FDM påpeger. Er de blevet for nervøse, er det uden grund, at de påpeger de her ting? Det ville være helt fint at få det her afdækket. Det glæder vi os til at få, for konfiskationsordningen er enormt effektiv, men vi skal passe på retssikkerheden.

Kl. 10:28

Formanden:

Hr. Henning Hyllested. Ikke mere? Tak til ordføreren. Justitsministeren.

Kl. 10:29

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg vil gerne starte med at takke for den overordnet positive modtagelse af lovforslaget. Det er blevet gennemgået meget grundigt i detaljer, hvad lovforslaget handler om, og også hvad regeringens intention er for at fremsætte lovforslaget, og sådan set også hvad Folketingets partiers intention er med at være rimelig positive over for mange af tilfældene, nemlig at vi gerne vil have færre dræbte i trafikken. Regeringen har en vision om, at vi skal have halveret antallet af dræbte i trafikken inden 2020, og derfor er det en rigtig, rigtig vigtig ting at kigge på, hvordan man kan ændre færdselsloven, så der sker en skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand, fordi vi ved, at i ca. 25 pct. af de dødsulykker, vi har, er der spiritus, narko, medicin eller en blanding af det involveret.

Lovgivningen, som den er blevet gennemgået, indeholder tre forskellige elementer. Der har været kommentarer til de forskellige elementer, som handler om, at man skal på et kursus for at generhverve førerretten, hvis man har fået frataget sit kørekort; en udvidelse af konfiskationsordningen, hvis man har en promille på over 2; og at en persons kørekort kan blive frataget. Jeg er også glad for at kunne notere mig, at der har været mange positive tilkendegivelser om høringsvarene, og det synes jeg jo sådan set også er rigtig, rigtig positivt. Også tak for de gode kommentarer vedrørende det kursus, som man nu skal tage, og som ikke længere kun skal tages af mennesker, som har været alkoholpåvirket, men også af folk, som har taget stoffer. Det er et kursus, som vi ved medvirker til at få færre til at gå ud og køre bil igen i påvirket tilstand, når de først har været igennem kurset, og det, der jo er vores mening med alt det her, er at få færre til at føre bil, når de ikke i stand til det og dermed være til fare for både sig selv og i særdeleshed for andre.

Der har været rejst en del spørgsmål, som jeg gerne vil komme ind på. Der har været lidt spørgsmål om konfiskation, og hr. Henning Hyllested bad mig om at klargøre reglerne, og det vil jeg selvfølgelig hjertens gerne. Jeg vil gerne starte med at sige, at der i forbindelse med lovforslaget ikke lægges op til at ændre de betingelser, der er for konfiskation af et køretøj, som gerningsmanden ikke selv ejer, eller hvori der består særligt sikrede rettigheder. Så det siger jeg bare for at bekræfte, at den måde, som hr. Henning Hyllested læser lovforslaget på, altså er den korrekte. Det er sådan ifølge straffelovens § 76, stk. 2, at konfiskation kun kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne den pågældende har handlet. Og det betyder, at konfiskation af et motorkøretøj i medfør af færdselsloven ikke kan ske, hvis den pågældende ikke ejer køretøjet. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor en bilejer har lånt sin bil

ud til en person, som er blevet taget. Så de regler, der er, vil jeg selvfølgelig gerne sørge for bliver tydeliggjort, så der ikke kan være nogen tvivl om, hvad der er tilfældet.

Om et af de andre elementer, der er blevet nævnt, vil jeg sige, at der har været lidt forvirring om udmøntningen af alkohollåsordningen. Jeg vil sige, at ordførerne måske er stoppet med at læse lovforslaget lidt for tidligt, for når man helt om til bemærkningernes nederste del af side 15, ser man, at det står beskrevet, at det alene er en teknisk ændring, at nogle af bestemmelserne flyttes, affattes et andet sted for at få konsekvensændringerne skrevet ind. Så der er ingen substansændring i det, som tidligere er blevet aftalt. Ordningen om alkohollåse forudsættes fortsat at være klar til brug omkring den 1. januar 2015. Det ændrer det her ingenting ved – det er alene en teknisk konsekvensændring.

Kl. 10:32

Formanden:

Tak til ministeren. Er der nogen, der har bedt om ordet? Jo, hr. Henning Hyllested beder lige nu om ordet. Ja, værsgo. Så bliver vi nødt til at beholde ministeren et øjeblik.

Kl. 10:32

Henning Hyllested (EL):

Det var også i sidste øjeblik, det skal jeg ærligt indrømme. Det er lige til nogle af de bemærkninger, jeg selv nåede at vende i min ordførtale. Det er, fordi vi snakker om skærper i forhold til at køre i påvirket tilstand, og der vil jeg bare høre, om ikke ministeren mener, at det er et problem, vi har i forbindelse med hashrygning. Det er jo sådan, at man kan ryge en joint om lørdagen, og torsdagen efter kan man blive taget, og der kan stadig væk måles hash i blodet, og da vi jo altså på det her område kører med en nulgrænse, en nultolerance, betyder det en ubetinget frakendelse af kørekortet. Det er i stil med, at man har kørt med en promille på 1,2 eller derover, og man får i øvrigt oven i købet en bøde på 4 pct. af bruttoårslønnen. Sagerne hober sig i øjeblikket op hos advokater, hos domstole og hos politi. Så jeg vil bare høre, om ministeren ikke synes, at det er et problem, og at der er et behov for i forhold til hash og cannabis, eller hvad det alt sammen hedder, at få det afklaret. Det er uholdbart, når hash kan måles i blodet, en måned efter man har indtaget det, hvor man jo vitterlig ikke er til fare for hverken sig selv eller for den sags skyld for sine medtrafikanter. Synes ministeren ikke, at det faktisk er et problem, som bør afklares i en nær fremtid?

Kl. 10:34

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 10:34

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Der er i hvert fald tale om en problemstilling, som ikke er omfattet af det her lovforslag. For det er i dag sådan, at man ikke må køre, når der kan måles stoffer i blodet. Så der er ikke nogen ændring med det lovforslag, der ligger på bordet her, alene når det vedrører konfiskation af bilen. Men det er altså strafværdigt at køre, hvis ikke man har en blodprøve, som viser, at man ikke har indtaget eller på anden måde fået fyldt stoffer i sig. Om man har indtaget dem, eller hvad man har gjort, skal jeg ikke gøre mig klog på.

Kl. 10:34

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:34

Henning Hyllested (EL):

Jeg anerkender selvfølgelig, at det ikke direkte berører det her lovforslag, men dog alligevel. Jeg tænker, at den her straksfrakendelse af kørekortet, som der lægges op til, så vidt jeg har læst det i hvert fald, også gælder ved påvirket tilstand. Det vil jo sige, at det også er, hvis man er påvirket af narkotika, hvorunder hash hører, og jeg synes altså, vi har et problem der i et eller andet omfang.

Kl. 10:35

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:35

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Lovgivningen er i hvert fald ikke anderledes med det her, end den var tidligere. Det vil stadig væk være strafværdigt at køre, hvis man er påvirket. Men jeg synes, det vil være relevant at stille et spørgsmål: Hvordan administrerer politiet de her regler? Jeg kan jo ikke se for mig, at man begynder at tage blodprøver på folk, som man ikke på en eller anden måde synes har haft en mistænkelig adfærd i trafikken. Det må sådan set være det, det kommer an på, altså at vi skal få dem, som er påvirket og dermed er til fare for andre, til at kunne holde op med at være det. Så jeg synes, det vil være relevant nok at stille politiet spørgsmålet, så de kan give et par ord med på vejen om, hvordan de arbejder med de her regler.

Kl. 10:35

Formanden:

Så kan jeg vist sige tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om fonde og visse foreninger. (Forhøjelse af beløbsgrænsen for små fonde, udvidet adgang til uddeling af gaver, indsigt i fonde og foreningers årsregnskaber m.v.).

Af justitsministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 15.01.2014).

Kl. 10:36

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Preben Bang Henriksen som Venstres ordfører.

Kl. 10:36

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

I Danmark har vi to fondslove. Vi sonder mellem de erhvervsdrivende fonde – de store, kunne man kalde dem – og så almindelige fonde og foreninger. Den lov, vi beskæftiger os med i dag, er den

»lille«, kunne man sige, nemlig den, der vedrører de ikkeerhvervsdrivende fonde.

Her lægger ministeren op til forskellige ændringer på baggrund af en udvalgsbehandling, en udvalgsbehandling, der forventes at medføre nogle ændringer for de erhvervsdrivende fonde, og dem tager man så også højde for allerede nu i den almindelige fondslovgivning.

Man skærper reglerne for fondsledelsens uafhængighed. Man foretager en klar afgrænsning af minimumskraverne for definitionen af en fond, nemlig at midlerne skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue. Den skal vedrøre et bestemt formål, en selvstændig ledelse, et selvstændigt retssubjekt, og formuen tilfalder fonden og falder altså ikke i arv ved stifteren.

Hvad er så konsekvenserne af, at en såkaldt fond ikke opfylder de krav, som man så specificerer? Ja, det er vel de samme konsekvenser, som der altid har været, nemlig at midlerne civilretligt tilhører stifteren og kan gøres til genstand for udlæg i hans eller hendes formue.

Stifteren skal fremgå af vedtægterne. Gavegivere skal nu også fremgå af vedtægterne, og det bliver sådan, at Civilstyrelsen, der altså er fondsmyndighed på det her område, kan ekskludere et fondsbestyrelsesmedlem, hvis vedkommende er uegnet. Tidligere skulle man være klart uegnet, så nu bliver det altså nemmere for fondsmyndigheden at smide bestyrelsesmedlemmer ud, hvis de er uegnede.

Endelig er der det forhold, at minimumsgrænsen for midler i en fond sættes op fra 250.000 kr. til 1 mio. kr. Formålet er, at fondene skal være lidt bedre polstret. Det efterlader så også nogle problemer, for der er jo en række fonde, der har midler på under 1 mio. kr., og hvordan skal det gå med dem? Både civilretligt og skatteretligt er det en indviklet forestilling, som jeg ikke skal komme nærmere ind på her. Men forvirringen bliver temmelig stor, for nu har vi både erhvervsdrivende fonde, vi har fonde, der opfylder kravet på 1 mio. kr., vi har fonde, der ikke kan opfylde kravet på 1 mio. kr., og endelig har vi selvejende institutioner. Det giver nogle forviklinger, som jeg håber vi kan få fuldstændig klarhed over under udvalgsbehandlingen.

Endnu bedre ville det dog have været, hvis man havde benyttet lejligheden til at slå fondslovgivningerne sammen. Som jeg sagde indledningsvis, har vi to fondslovgivninger i Danmark: for de erhvervsdrivende og for de almindelige fonde. Det problem har vi også haft i selskabsretten med anpartsselskaber og aktieselskaber. Dem slog vi sammen i 2009 i det, der hedder selskabsloven, og alle er glade for, at vi nu har en samlet lov. Det burde man have gjort her. Jeg kan kun opfordre regeringen til at tage hul på det arbejde, så vi fremover får en samlet fondslov, som – for at sige det rent ud – er til at finde ud af, og som ikke efterlader så mange problemer, som den her gør.

Men de tekniske ting, der lægges op til her i forslaget, går Venstre positivt ind i behandlingen af.

Kl. 10:39

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Mette Reissmann som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:40

(Ordfører)

Mette Reissmann (S):

I Socialdemokratiet ønsker vi at skabe gode vilkår for erhvervslivet. Her spiller fonde, især de erhvervsdrivende, en central rolle. Derfor er det nødvendigt, at vi har en fondsmodel, der er attraktiv for erhvervslivet, og som kan bidrage til væksten.

I 2012 nedsatte regeringen Erhvervsfondsudvalget, der skulle gennemgå Danmarks erhvervsfondslovgivning, som ellers havde stået urørt i næsten 30 år. Erhvervsfondsudvalgets rapport udkom i de-

cember 2012 og danner bl.a. baggrunden for dette lovforslag. Således begynder vi hermed arbejdet med at gøre fondsloven mere hensigtsmæssig, effektiv og moderne.

Nærværende lovforslag vedrører ikke erhvervsdrivende fonde.

I lovforslaget har vi taget en lang række af Erhvervsfondsudvalgets betragtninger til efterretning. Derfor skærper vi bl.a. kravene til fondsledelsens uafhængighed og justerer kriterierne for udtrædelse og afsættelse af bestyrelsesmedlemmer. Samtidig sikrer vi, at den retspraksis, der allerede eksisterer på området, nu bliver til lov. Det er på høje tid med en modernisering af fondslovgivningen i Danmark, men med dette lovforslag mener Socialdemokraterne også at vi er kommet godt fra land. Derfor støtter vi forslaget.

Kl. 10:41

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Hans Kristian Skibby som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Det her lovforslag er jo ikke det største af de lovforslag, der har været fremsat i den her folketingssamling, men derfor skal det selvfølgelig alligevel behandles på god og forsvarlig vis.

I Dansk Folkeparti er vi sympatisk indstillet over for det her lovforslag. Vi mener faktisk, at det er fornuftigt at få de her ændringer gennemført, og vi synes også, det er fint, at man bl.a. med det her lovforslag ændrer på beløbsgrænsen for, hvornår en fond er undtaget fra loven, og den hæves så til 1 mio. kr., hvor den i dag er på 250.000 kr.

Et lille kuriosum kan selvfølgelig være selve den skriftlige fremsættelse, som justitsministeren har lagt både navn og titel til, for der står bl.a.:

»Herunder indeholder lovforslaget en række ændringer, hvorved der sker en kodificering af gældende fondsretlig praksis«.

Jeg er jo ikke akademiker, og jeg var nødt til at undersøge, hvad det der »kodificering« egentlig betyder. Der står så, at det betyder at bearbejde og organisere viden, således at den bliver letforståelig. Og der synes jeg, at det måske er lidt morsomt, at man så vælger at bruge et fremmedord for at beskrive noget, som skulle være letforståeligt, men det er så det, man i ministeriet har valgt at gøre.

Men nok om det. Jeg synes, at lovforslaget er ganske fornuftigt, og Dansk Folkeparti kan støtte det, som det ligger nu.

Kl. 10:42

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Karina Lorentzen Dehnhardt som SF's ordfører – og måske De Radikales.

Kl. 10:43

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Ja, igen har jeg lovet at sige fra De Radikale, at de ligesom SF støtter det her forslag. Det er i øvrigt en tale fra vores erhvervsordfører, som jeg fremfører her. Og jeg skal sige følgende:

Det foreliggende lovforslag har overordnet set to hovedformål. For det første vil man ændre reglerne i fondsloven med henblik på at sikre en vis parallelitet i den samlede fondslovgivning på visse områder. Det indebærer bl.a. en justering af kriterierne for, hvornår et bestyrelsesmedlem skal udtræde eller kan afsættes fra en bestyrelse. For det andet indebærer lovforslaget en række mindre ændringer, bl.a. vedrørende fastsættelsen af en ny beløbsgrænse for, hvornår en fond er undtaget fra fondslovens tilsynsregler.

SF synes generelt, at der er tale om et fornuftigt lovforslag. Især er vi enige i, at man bør bibeholde en vis parallelitet mellem er-

hvervsfondsloven og fondsloven, fordi man på den måde bidrager til transparens og samtidig styrker brugervenligheden for de mennesker, som til daglig arbejder med fondslovgivningen. Samtidig tror vi på, at mere konvergens mellem lovene – altså der, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt – kan medvirke til at skabe mere klarhed om de gældende regler, sådan at risikoen for misforståelser i rets anvendelsen begrænses.

SF kan ligeledes tilslutte sig forslaget om, at et bestyrelsesmedlem fremover skal udtræde eller kan afsættes af en bestyrelse, hvis vedkommende blot erklæres uegnet – i modsætning til i dag, hvor man skal erklæres klart uegnet. Selv om der er tale om en mindre ændring, kan det ikke desto mindre være med til at fjerne noget af den tvivl, der opstår, når der skal skelnes mellem at være uegnet og klart uegnet.

Jeg skal med de ord meddele, at SF kan tilslutte sig forslaget.

Kl. 10:44

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Pernille Skipper som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:45

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Som det allerede er blevet sagt heroppefra, ændrer det her lovforslag i fondsloven, og har til formål at sikre parallelitet med ændringer i lovgivningen for erhvervsfonde. Det er ændringer, der ikke er fremsat endnu, og derfor må man jo nok sige, at det virker en lille smule omvendt, at vi står her og behandler det her lovforslag, før det andet er blevet behandlet. Men vi må jo forholde os konkret til det.

Der er en hel del mindre ændringer i det her lovforslag, og vi kan støtte langt de fleste. Flere af dem har til formål i højere grad at undgå interessekonflikter og sikre større gennemsigtighed omkring fonde, f.eks. ændringer, hvor man vil sidestille væsentlige gavegivere – altså personer, som donerer mange penge til en fond – med stiftere, så man ikke kan få stor indflydelse på fonden, hvis man har givet en, i lægmandstermer, meget stor gave.

Dermed vil man kunne undgå interessekonflikter og forhindre, at man sådan forsøger at omgå reglerne om, at fonden skal være uafhængig af stifter, hvilket jo er grundlæggende.

Vi har to bekymringer i forhold til det her lovforslag, som vi gerne vil dykke lidt længere ned i under udvalgsbehandlingen. Først og fremmest vil vi gerne sikre os, at åbenheden fortsat er på samme niveau. Der ændres i reglerne for, hvad for nogle myndigheder der skal sikre, at offentligheden kan få indsigt i en fonds virke, og her udtrykkes der bekymringer i høringssvarene, hvilket betyder, at vi selvfølgelig skal være sikre på, at der ikke er nogen af de oplysninger, der i dag er tilgængelige for offentligheden, som falder mellem to stole, så åbenheden reelt vil blive begrænset. Vi kan jo godt kan læse i lovforslaget, at det selvfølgelig ikke er formålet, men vi vil gerne dykke lidt mere ned i det.

For det andet er vi en smule usikre på, om det er en god idé at hæve beløbsgrænsen for de fonde, der er omfattet af loven – som andre har sagt fra talerstolen, hæver man beløbsgrænsen fra ¼ mio. kr. til 1 mio. kr. Det vil vi også gerne se lidt nærmere på i udvalgsbehandlingen.

Overordnet set kan vi sige, at vi er positive, men vi vil gerne se lidt nærmere på nogle enkelte dele.

Kl. 10:47

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:47

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen Liberal Alliance støtter også dette lille og nyttige lovforslag, som giver et mere ensartet regelsæt i forhold til forskellige former for fonde, og som bl.a. indfører en højere beløbsgrænse for fonde. Begge dele synes vi er godt.

Det er jo et lille lovforslag, som jo i virkeligheden lægger op til et større lovforslag, som vi afventer fra erhvervs- og vækstministeren, eller hvilken minister det nu måtte være, når regeringen har sammensat sig selv. Men Liberal Alliance kan i hvert fald støtte de indledende øvelser.

Kl. 10:48

Formanden:

Tak for det. Så er det hr. Tom Behnke som konservativ ordfører.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Tak for det. Også fra konservativ side skal der lyde positive røster til lovforslaget her. Vi læser lovforslaget primært som værende en modernisering og en tilpasning af en lovgivning og nogle tekniske justeringer, som alt i alt har til hensigt og til formål, at vi her får opdateret lovgivningen vedrørende fonde, og det her er jo, fuldstændig som hr. Simon Emil Ammitzbøll sagde det, forløberen til et noget større forslag, der formentlig vil komme fra erhvervsministeren, og som så samler hele vejen rundt omkring. Men set herfra og med en retsordførers øjne er det et glimrende lovforslag, som vi støtter.

Kl. 10:49

Formanden:

Tak for det. Justitsministeren.

Kl. 10:49

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for en positiv modtagelse af lovforslaget. Med det her lovforslag sikrer vi en fortsat parallelitet i den samlede fondslovgivning til gavn for dem, som i det daglige gør brug af fondslovgivningen, og samtidig sikrer vi, at fondsloven bliver mere tidssvarende. Lovforslaget tager sigte på at indarbejde en række af Erhvervsfundsudvalgets anbefalinger, herunder regler, der skærper kravene til fondsledelsens uafhængighed, og regler, der justerer kriterierne for bestyrelsesmedlemmernes udtræden og afsættelse. Der indsættes endvidere en definition af fondsbegrebet i loven, hvorved gældende praksis kodificeres. Det er et svært ord at sige. Jeg skulle nok have læst det grundigere igennem, inden jeg startede. Jeg skal nok også finde ud af, hvad det endeligt betyder, inden jeg nogen sinde bruger det ord igen – det lover jeg. Med forslaget sikres det herudover, at fondsmyndighedens tilsyn koncentrerer sig om de fonde, der reelt er levedygtige, og der skabes også større fleksibilitet for fondsbestyrelsen i forhold til uddeling af gaver til fondens formål med respekt for gavegiverens ønsker. Og med de bemærkninger, der har været, vil jeg gerne takke ordførerne for de forskellige indlæg. Jeg ser frem til udvalgsbehandlingen i Tinget.

Kl. 10:50

Formanden:

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler ved udeblivelse i straffesager.

Af Peter Skaarup (DF), Preben Bang Henriksen (V), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Tom Behnke (KF) m.fl.
(Fremsættelse 23.10.2013).

Kl. 10:50

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 10:51

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Og her er der ikke noget, der vil blive kodificeret. Vi skal nu behandle et beslutningsforslag om tiltaltes udeblivelse i straffesager. Beslutningsforslaget pålægger regeringen at gennemføre tre initiativer. For det første vil forslagsstillerne gerne, at der kan afsiges en dom på 6 måneders fængsel ved udeblivelse. For det andet ønsker forslagsstillerne, at det ved forkyndelse af anklageskriftet altid skal fremgå, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre, at tiltalte dømmes for de forhold, som tiltalen angår. For det tredje ønsker forslagsstillerne, at omkostningerne forbundet med ulovlig udeblivelse skal pålægges den tiltalte som sagsomkostninger.

Jeg kan allerede nu sige, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Inden jeg kommer ind på de enkelte initiativer i forslaget, synes jeg, det er relevant at sige et par ord om omfanget af udeblivelse i straffesager. For det var nemlig sådan, at der i 2012 var et tv-indslag, som førte til en stor debat, fordi man der fik et indtryk af, at det var et rigtig stort problem. Som det også fremgår af beslutningsforslagets bemærkninger, gennemførte Domstolsstyrelsen efterfølgende i 2012 en stikprøveundersøgelse for at få kortlagt omfanget af udeblivelser i lige præcis straffesager. Ifølge den undersøgelse var udeblivelsesprocenten nede på 3,8 pct. i sager, hvor tiltalte ikke havde lovligt forfald. Som det nok også vil være forslagsstillerne bekendt, udarbejdede Domstolsstyrelsen baseret på undersøgelsen også et skøn over domstolenes årlige omkostninger på landsplan forbundet med tiltaltes udeblivelser i domsmændssager. Styrelsen skønnede med nogen usikkerhed de samlede omkostninger for domstolene til at være på omkring 10-12 mio. kr. om året, og det omfatter vel at mærke både omkostningerne forbundet med udeblivelser med lovligt forfald og uden lovligt forfald. Domstolsstyrelsen har samtidig understreget, at skønnet ikke tager højde for, at domstolene ofte kan anvende en del af den tid og de ressourcer, der frigives ved den tiltaltes udeblivelse, på at arbejde med andre sager. I praksis er domstolenes omkostninger ved tiltaltes udeblivelser uden lovligt forfald derfor formentlig også noget mindre end de 10-12 mio. kr. om året. Domstolsstyrelsens undersøgelse giver altså et noget andet billede, end det omtalte tv-indslag efterlod. Det ændrer selvfølgelig ikke på, at enhver udeblivelse er til gene for de implicerede parter og medfører omkostninger, det ved jeg godt. Men når nu vi skal til at drøfte forslag, der berører principielle straffeprocessuelle spørgsmål, synes jeg også, det er værd at fremhæve Domstolsstyrelsens egen undersøgelse, så vi kan tale ud fra et fælles grundlag.

Med de bemærkninger vil jeg vende mig til de enkelte initiativer i beslutningsforslaget. Det første initiativ handler om udeblivelsesdom ved op til 6 måneders fængsel. Forslagsstillerne ønsker, at straffesager skal kunne gennemføres uden tiltaltes tilstedeværelse, hvis en tiltalt, der er lovligt indkaldt, udebliver fra hovedforhandlingen uden lovligt forfald og anklagemyndigheden ikke nedlægger påstand om mere end 6 måneders fængsel. Retsplejeloven indeholder allerede i dag mulighed for i en række tilfælde at kunne afsige udeblivelsesdomme. Særlig relevant i den sammenhæng er den mulighed, der følger af retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4. Ifølge denne bestemmelse kan en hovedforhandling fremmes til dom i tiltaltes fravær, hvis nogle nærmere betingelser er opfyldt. Den første betingelse er, at tiltalte ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder eller andre retsfølger end konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning. Den anden betingelse er, at tiltalte har været lovligt indkaldt til hovedforhandlingen, og at det fremgår af indkaldelsen, at udeblivelsen uden lovligt forfald kan medføre, at den tiltalte dømmes for forhold, som tiltalen angår. Den tredje betingelse er, at retten ikke finder, at tiltaltes tilstedeværelse er nødvendig. Herudover er det i dag sådan i de sager, at tiltaltes udeblivelse ikke er det samme som en tilståelse. Retten skal derfor foretage en fuldstændig bevisvurdering efter en sædvanlig sagsbehandling, f.eks. ved afhøring af vidner. Retten kan i øvrigt til enhver tid vælge at udsætte sagen, så tiltalte kan være til stede.

Jeg forstår forslagsstillerne sådan, at de ønsker at forhøje grænsen i retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4, fra 3 til 6 måneders fængsel, men i øvrigt beholde ordningen, som den er. Da ordningen blev indført midt i 1990'erne, var grænsen for at afsige udeblivelsesdom 30 dages fængsel. Siden hen er grænsen hævet til de nuværende 3 måneder, og nu ønsker forslagsstillerne så at hæve grænsen til det dobbelte.

Kl. 10:55

Den gældende ordning er udtryk for en balance mellem to modsatrettede hensyn. På den ene side står hensynet til tiltaltes tilstedeværelse under hovedforhandlingen i straffesager, og på den anden side står hensynet til at undgå ressourcespild. Et væsentligt element i denne afvejning er, at den udeblivende tiltalte efter den nugældende ordning kun risikerer en kortere fængselsstraf, nemlig maksimalt 3 måneders fængsel. Hvis grænsen hæves til det dobbelte, bør det selv sagt bero på nøje overvejelser. Et element i disse overvejelser må vel være, hvor stor ressourcegevinsten vil være ved at forhøje grænsen til 6 måneder. Som jeg allerede var inde på, tyder Domstolsstyrelsens undersøgelse på, at problemet med udeblivelse i straffesager ikke er så stort, som det omtalte tv-indslag antydede. Men det er ikke det eneste, der har betydning for den reelle effekt, det har også betydning, hvor mange af de 3,8 pct. af sagerne der er tale om, som i givet fald vil skulle afgøres ved en udeblivelsesdom, hvis tiltalte udebliver uden lovligt forfald. En forhøjelse af grænsen til 6 måneder vil næppe indebære, at der kan afsiges udeblivelsesdom i alle sagerne.

For det første kan der være sager, hvor den tiltalte skal idømmes mere end 6 måneders fængsel. Disse sager vil også efter en forhøjelse af grænsen skulle udsættes, indtil tiltalte kan være til stede. For det andet er det ikke sådan, at en forhøjelse af grænsen til 6 måneder vil føre til, at der kan afsiges udeblivelsesdom i alle sager, hvor straffen ligger mellem 3 og 6 måneder. Hvis jeg har forstået forslaget rigtigt, er der tale om en mulighed for at indføre en mulighed for domstolene, som kan bruges, hvis retten i den konkrete sag ikke mener, at tiltaltes tilstedeværelse er nødvendig. Alvorligere sager vil alt andet lige oftere være mere kompliceret, og hvis strafgrænsen hæves, kan det altså i praksis føre til, at retten i videre omfang vil finde den tiltaltes tilstedeværelse nødvendig og derfor af den grund udsætte sagen.

Samlet set mener regeringen altså ikke, at der på det foreliggende grundlag er anledning til at ændre, som beslutningsforslagsstillerne gerne vil.

Det andet initiativ i beslutningsforslaget er, at det ved forkyndelse af anklageskriftet altid skal fremgå, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre, at tiltalte dømmes for de forhold, som tiltalen angår. Som jeg var inde på tidligere, er det efter den gældende ordning en betingelse for at afsige en udeblivelsesdom, at det står i indkaldelsen, at udeblivelsen uden lovligt forfald kan medføre dom. Anklagemyndighedens standardbrev for indkaldelse indeholder derfor også allerede i dag sådan en oplysning. Så forslaget tilføjer i sig selv altså ikke noget nyt. Ifølge det tredje initiativ i beslutningsforslaget skal der ved udmåling af sagsomkostninger tages hensyn til, at tiltalte bør betale omkostningerne forbundet med forudgående ulovlig udeblivelse, hvis udeblivelsen har medført omberømmelse af sagen. I dag er det sådan, at det offentlige betaler omkostningerne i straffesager, men hvis den tiltalte findes skyldig, skal den pågældende som udgangspunkt erstatte de nødvendige omkostninger, der er medgået til sagens behandling. Den dømte skal f.eks. som udgangspunkt erstatte det offentlige omkostninger til salærer til den beskikkede forsvarer. Det samme gælder f.eks. udgifter i forbindelse med udtagning af blodprøver i en sag om spirituskørsel. Derimod skal den dømte ikke erstatte det offentlige generelle omkostninger til sagen, det gælder f.eks. bidrag til husleje og løn til dommer eller anklager.

Så vidt jeg har forstået, ønsker forslagsstillerne, at den dømte fremover også skal erstatte de generelle omkostninger, som er forbundet med et retsmøde, hvis retsmødet aflyses som følge af den tiltaltes udeblivelse. I praksis vil det formentlig være ret svært at finde ud af, hvilke omkostninger hver enkelt udeblivelse konkret har medført, og det er jo netop ikke sådan, at dommere og de andre involverede bare holder fri i det tidsrum, der var afsat til at behandle sagen, for som jeg allerede har været inde på, kan retten ofte anvende tid og ressourcer, der er reserveret til den aflyste hovedforhandling, på andre sager, og det samme gælder også for anklagemyndigheden. Men et forhold er spørgsmål om fastlæggelse af, hvilke omkostninger der reelt er tale om, et andet og efter min opfattelse mindst lige så væsentligt er, at forslaget rejser et meget principielt spørgsmål om, hvilke omkostninger borgere skal kunne pålægges i forbindelse med en strafforfølgning. At indføre en brugerbetaling som foreslået vil grundlæggende bryde med den gældende ordning på området og rejse en række spørgsmål om bl.a. konsekvenserne for den dømtes muligheder for resocialisering, som forslagsstillerne ikke forholder sig til. Regeringen kan på den baggrund heller ikke støtte dette initiativ i beslutningsforslaget.

Det var gennemgangen, og samlet set kan jeg så gentage, at regeringen ikke kan støtte initiativerne i beslutningsforslaget.

Kl. 11:00

Formanden:

Der er korte bemærkninger, først fra hr. Tom Behnke.

Kl. 11:00

Tom Behnke (KF):

Tak for det. Ministeren siger, at det er principielle strafprocessuelle skridt, vi her taler om. Nej, det er det jo ikke. Det var det, dengang man indførte ordningen, hvor det i første omgang var muligt at give en udeblivelsesdom på op til 30 dages fængsel. Der var det noget principielt, der var det noget nyt, der skulle man virkelig overveje, hvad det var, at man gjorde. Vi lavede det også som en forsøgsordning, som siden blev fastlagt til, at så var det princippet, vi havde, og det var en mulighed, at hvis man ikke gad møde op til et retsmøde, kunne man alligevel blive dømt, hvis bare straffen var under 30 dages fængsel.

Da den ordning fungerede fint, udvidede vi den til 3 måneder, og nu viser det sig, at det egentlig også fungerer ganske fint, men der mangler jo lidt. Så siger ministeren, at 3,8 pct. er så lille et tal, at det ingenting betyder. Nu er statistik og procenter vel relativt, altså, hvis det kun er 3,8 pct. af bilisterne, der kører over for rødt lys, er det så heller ikke et problem? Jo, det er det jo sådan set stadig væk. Så vi kan jo lige så godt få de sidste taget med.

Så hvad er det, der forhindrer, at vi udvider fra 3 til 6 måneder? Jeg kan godt forstå, at ministeren siger, at ministeren ikke føler, at der er et behov for det, men hvad er det, der forhindrer, at vi gør det? For man skal huske, at selv hvis vi går op til 6 måneder, er det stadig væk domstolene, der bestemmer og vurderer, om de vil lade en sag føre igennem, selv om tiltalte ikke er mødt frem.

Kl. 11:02

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:02

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Som jeg gennemgik i min tale, må der jo være en afvejning af retssikkerheden i selve den handling, man foretager sig, men også, om der kan vindes nogle ressourcer ved det. For en ting er, at man selvfølgelig kan have et ønske om moralsk at sige til de mennesker, som spilder rettens tid, at fordi I er sådan nogle store fjolser og spilder rettens tid, vil det være sådan, at I nu bare vil få dommen.

Men det er jo sådan, at dommerne stadig væk skal afgøre, om de synes, at det er forsvarligt at føre sagen. At hæve grænsen for, hvor meget fængsel man kan idømmes, fra 3 til 6 måneder, er det i hvert fald vores vurdering i så mange tilfælde vil betyde, at dommerne vil ende med at sige, at når det er sådan en lang straf, bliver vi nødt til at udsætte sagen, fordi så bliver man nødt til at høre den tiltalte. Så jeg er ikke sikker på, at der er nogen gevinst i det.

Så er der det moralske tilbage, og der tror jeg bare at man skal afholde sig fra at rode sig ud i et eller andet bureaukrati. Vi har en ordning, der fungerer, og det synes jeg er grund til at fastholde.

Kl. 11:02

Formanden:

Hr. Tom Behnke.

Kl. 11:03

Tom Behnke (KF):

Det har jeg respekt for. Altså, en minister, der har politiske holdninger, har jeg respekt for.

Ministeren siger så, at det her også handler om retssikkerhed, men retssikkerheden er vel ikke forskellig for den, der får en dom på 5 måneder, og den, der får en dom på 3 måneder. Retssikkerheden er jo den samme, for det er jo de samme kriterier, der skal være opfyldt, før det kan lade sig gøre. Ministeren siger, at nu er vi nået der til, hvor det faktisk kun er 3,8 pct., der udebliver, og hvor sagen må gå om, men det er det jo efter, at vi har skærpet, efter, at vi har strammet op, at man i dag faktisk kan idømme helt op til 3 måneder. Så det er altså domme over 3 måneder, hvor vi taler om, at der er en rest på de 3,8 pct.

Tror ministeren ikke, at det vil have en præventiv effekt, ligesom det har det i forhold til domme under 3 måneder? Altså, at tiltalte tænker: Hov, jeg bliver nødt til at møde op, for jeg kan ikke bare blive væk, og så går sagen om, og så bliver den berammet igen om 6 måneder; nej, jeg bliver nødt til at være der, hvis jeg vil føre en sag. Det er jo det, vi har set med domme under 3 måneder, altså at der rent faktisk er langt flere tiltalte, der møder op, og derfor er der heller ikke så mange udeblivelsesdomme, som der var før, for det er ikke nødvendigt. Det har en præventiv effekt. Tror ministeren ikke på, at det vil det også have, hvis vi udvider til 6 måneder?

Formanden:
Ministeren.

Kl. 11:04

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jo, og derfor er ordningen sådan set rigtig god, som den er, fordi den har haft en rigtig god effekt, og det har også haft en god effekt at hæve fra 30 dage til 3 måneder. Men spørgsmålet ved at hæve fra 3 måneder til 6 måneder er alligevel rimelig omfattende og vil betyde, at man højst sandsynligt vil vurdere, at en sag skal udsættes, fordi det er en længere straf, man i det tilfælde ville skulle idømme.

Endelig er der også spørgsmålet om, hvad vi gør med de sager, hvor man skal have en længere straf end 6 måneder. De sager skal jo i forvejen udsættes. Så det er jo ikke sådan, at vi kan ende med bare at sige til folk, at hvis ikke de møder frem, får de straffen. Der vil altid være udeblivelser, også ulovlige udeblivelser. Det skal vi nedbringe, men den måde, som ordføreren her formulerer det på, er ikke en farbar vej.

Kl. 11:04

Formanden:

Hr. Peter Skaarup, en kort bemærkning.

Kl. 11:04

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Jeg synes, at når man hører det, ministeren siger, virker det lidt, som om der er blevet leveret et talepapir til ministeren fra nogle embedsmænd, og så læser ministeren op, hvad der er blevet skrevet. Undskyld, jeg siger det, men sådan virker det i hvert fald herfra. Vi er nu nogle, der har nogle gode intentioner om at prøve at stramme op på de her ting, sådan at dem, der er gerningsmænd til kriminalitet, faktisk møder op i retten og ikke udsætter sager i måndsvis med store omkostninger til følge for samfundet.

Det er jo sådan, som ministeren siger, at der er lavet en undersøgelse, der viser, at der er et problem. Ministeren vurderer så, at det problem ikke er stort nok til at ændre reglerne, men faktisk er det jo, som hr. Tom Behnke sagde, sådan, at man har strammet reglerne på et tidspunkt for år tilbage, og stadig væk har vi altså problemer. Jeg kan jo læse op, hvad retspræsidenten i Næstved, der er blevet spurgt om de her ting, siger til det. Han siger, at han godt kunne ønske sig, at reglerne var lidt strammere, så man kunne undgå det her, altså at man, også anklagemyndigheden og det offentlige, spilder tiden på de her ting.

Så kan ministeren ikke komme lidt nærmere noget, der så virker, for det er da dybt krænkende, at det bliver ved, uden at dommene kan fældes i de her sager.

Kl. 11:05

Formanden:
Ministeren.

Kl. 11:06

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen jeg er jo sådan set enig i, at det er krænkende, når folk ikke møder frem. Derfor skal der også være konsekvenser for det. Det synes jeg også at der er. Når jeg står og læser op, så er det, fordi jeg bliver nødt til at tilstå, at jeg ikke er inde i retsplejelovens § 855 stk. 3 nr. 4, medmindre jeg får lov at holde mig til talepapiret. Derfor var det det, jeg gjorde, og det håber jeg på forståelse for. Det var også, så jeg kunne gengive den korrekte terminologi i forbindelse med anvendelsen af de ændringer, der har været af paragraffen, og også den ændring, som de forskellige hævselser har medført.

Kl. 11:06

Jeg ville jo sådan set synes, at det her var en rigtig god idé, hvis jeg troede, det virkede. Og når jeg afviser det ud over at henvise til teknikken, er det også, fordi jeg ikke mener, der er nogen effekt ved det. Jeg er lige så forarget og fy-forbandet over, at mennesker ikke møder frem og spilder andre menneskers tid, men jeg tror bare ikke, vi kan lovgive os ud af at det, så det aldrig kommer til at ske. For selv hvis vi lavede sådan en bestemmelse, som medfører, at alle, som bliver væk, bare skal have straf, så vil der stadig væk være mennesker, som ikke møder frem. Der vil også nogle gange være situationer, hvor man ville sige, at vi bliver nødt til at udsætte det af hensyn til at vurdere, om folk overhovedet er skyldige. Der kan skulle føres vidner, der kan være længere sagsbehandlingstidsfrister, som skal overholdes, så det her er bare ikke løsningen, og derfor støtter jeg det ikke.

Kl. 11:07

Formanden:

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 11:07

Peter Skaarup (DF):

Så fik vi slået det fast. Det her er ikke løsningen efter ministerens opfattelse og heller ikke efter ministerens politiske opfattelse, hvis vi ser bort fra det talepapir, der så er leveret. Men jeg vil så godt spørge ministeren: I og med at der er et problem, og det er vi enige om, og der er nogle folk, der møder til de her retshandlinger, som også synes, at der er et problem, de går hjem med uforrettet sag, og det kunne jo også være, der var nogle krænkede, der synes, at der er et problem i, at gerningsmænd kan trække de her sager i meget lang tid, hvad mener ministeren så, at der skal gøres ved det? Åbenbart ikke det her, som vi foreslår, men hvad så?

Kl. 11:08

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:08

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen det er jo noget, der hele tiden bliver arbejdet på. Hvordan kan man sørge for at få folk til at møde frem, hvordan kan man sørge for at få kommunikeret til folk, som måske ikke har styr på datoer eller begivenheder, hvornår det er, at det er en god idé at de møder frem i retten, hvornår kan politiet sørge for at tage ud og hente folk, sådan at man ved, at de er der, når der er en sag, der skal på, hvis man ved, at det er en, som ikke har styr på, hvilken ugedag der er tale om? Det er jo et arbejde, som hele tiden pågår, hvor man, også for at undgå at man spilder tiden, jo nogle gange simpelt hen tager ud for at hente folk.

Nogle gange kan det være mennesker, som af ond vilje ikke møder frem, fordi de er fløjtede ligeglade, men det kan også være mennesker, som simpelt hen ikke i stand til at overskue det, fordi de har et misbrug eller sidder i en anden situation, der gør, at de bare ikke har styr på det. Uanset hvad skal vi selvfølgelig finde ud af, hvad vi kan gøre for at få folk til at møde frem, så rettens tid bliver brugt så fornuftigt som muligt.

Jeg ville gerne have, at vi ingen udeblivelser overhovedet havde, men jeg synes, det er vigtigt at konstatere, at vi aldrig kommer til fuldstændig at være i den situation. Det vigtige er så, at retten kan bruge sin tid fornuftigt, når der er en udeblivelse, og endelig skal vi huske på, at det er i 3,8 pct. af sagerne, det sker, og at der kan være mange sager, hvor gerningsmanden skulle idømmes en langt hårdere straf, og hvor oppositionens forslag så slet ingen virkning ville have.

Kl. 11:09

Kl. 11:12

Formanden:

Hr. Preben Bang Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 11:09

Preben Bang Henriksen (V):

Tak. Jeg har fuld forståelse for, at ministeren ikke kan stå med alle detaljer inde på livet, men det er jo altså alligevel ministeren, der præsenterer Folketinget for et tal på 10-12 mio. kr., og det skulle øjensynligt være tallet – jævnfør hvad ministeren sagde – for, hvad det kostede om året for både de lovlige og de ulovlige udeblivelser fra retten. Altså, det tal kan simpelt hen ikke passe, vil jeg sige til ministeren; nu siger jeg det rent ud.

Jeg er nok nødt til lige at lave lidt talgymnastik, for hvis det er 11 mio. kr. om året og vi siger, at der er 240 arbejdsdage om året, så svarer det til en udgift i Danmark på 45.000 kr. pr. arbejdsdag for lovlige og ulovlige udeblivelser fra retssystemet. Når der er 24 byretter og 2 landsretter og de hver især har eksempelvis seks afdelinger, der beskæftiger sig med kriminelle sager, ja, så er der 130 afdelinger, der altså tager del i de der 45.000 kr. pr. arbejdsdag. Og så må jeg sige, at det giver en udgift på 352 kr. pr. retsafdeling pr. arbejdsdag.

Det kan simpelt hen ikke passe, når det både er de lovlige og de ulovlige udeblivelser, vi taler om. Vi taler om udgifter til forsvarere, og jeg medtager dommere, og jeg medtager anklagere – det ved jeg godt at justitsministeren ikke gør – og i øvrigt alt muligt andet. Der er vidner, der er tilsagt, og som må sendes hjem igen, og det koster det hvide ud af øjnene. De her tal passer slet ikke. Jeg må opfordre ministeren til at lade dem genberegne.

Kl. 11:11

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:11

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Det er nogle tal, som er kommet fra Domstolsstyrelsen, og det er Domstolsstyrelsen, som har lavet den vurdering. Jeg har ikke noget grundlag for at tro, at Domstolsstyrelsen har givet os forkerte tal eller ikke kan stå på mål for de tal, der er kommet frem. Men jeg sørger selvfølgelig gerne for, at det papir, som ligger til grund for det her, bliver sendt over til Retsudvalget, så man kan se, hvad der har ligget til grund for det, som Domstolsstyrelsen har udregnet.

Men det, der altså var i den her udregning, var – og jeg nævnte også, at det var med nogen usikkerhed – at styrelsen vurderede, at de samlede omkostninger for domstolene ville være på 10-12 mio. kr. om året. Og som Venstres ordfører korrekt sagde, gælder det både udeblivelser med lovligt forfald og dem uden lovligt forfald. Som jeg også sagde, understregede Domstolsstyrelsen samtidig, at skønnet ikke tager højde for, at domstolene ofte kan anvende en del af den tid og de ressourcer, der frigives, ved at den tiltalte udebliver, på andre sager, og derfor vurderedes domstolenes omkostninger ved tiltaltes udeblivelser i virkeligheden til at være noget lavere end de 10-12 mio. kr.

Det var Domstolsstyrelsens vurdering. Jeg skal gerne sørge for, at det papir kommer til Retsudvalget, så man selv kan se, hvad det er, de har regnet på.

Kl. 11:12

Formanden:

Hr. Preben Bang Henriksen.

Preben Bang Henriksen (V):

Det er selvfølgelig også helt tilfredsstillende. Jeg kan ikke kræve mere af ministeren her i dag. Jeg er bare nødt til lige at gøre den bemærkning, at jeg er bange for, at de udgifter, som man medtager hos Domstolsstyrelsen, slet ikke fortæller de reelle udgifter. Altså, eksempelvis er der jo vidner, der også er indvarslet og har taget fri fra arbejde osv. Der kan være politibetjente, der skulle vidne i sagen, som også får deres retmæssige betaling. Og alle de afledte udgifter er jeg nu sikker på at man ikke har med. Men vi ser gerne en nærmere dokumentation, og så må vi kigge på det.

Kl. 11:12

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 11:13

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Jeg vil gerne fortsætte der, hvor hr. Peter Skaarup og justitsministeren slap, nemlig med det, som justitsministeren anerkendte vi har et problem med og så i det andet svar heller ikke kom med et forslag fra regeringen til, hvordan man løser problemet. Det er normalt sådan, at hvis man anerkender, at der er et problem, er man jo som politiker nærmest forpligtet, synes jeg i hvert fald, til så også at komme med et svar om, hvad man har tænkt sig at gøre, og der er det jo ikke nok bare at gentage en masse ting, som sker i forvejen, for det løser jo øjensynligt ikke problemet. Så hvad har regeringen tænkt sig at gøre, når nu regeringen anerkender, at der er et problem?

Kl. 11:13

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:13

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Som jeg nævnte, viste stikprøveundersøgelsen, at der var en udeblivelsesprocent på ca. 3,8, og selvfølgelig må det være et problem, når folk ikke møder frem, fordi det medfører irritation og en dårlig afvikling af en arbejdsdag. Men jeg synes heller ikke, at der er tale om et enormt stort problem, for retterne finder selvfølgelig selv ud af at få hverdagen til at hænge sammen og ved godt, at de her ting kan ske. De har andre ting, de kan tage fat på, fordi det er en del af dagligdagen, at de her ting forekommer.

Jeg nævnte også i mit indlæg til hr. Peter Skaarup, at der jo kan være mange forskellige årsager til, at mennesker ikke møder frem. Nogle kan have et alkoholmisbrug, nogle andre kan have en psykisk sygdom, og der kan være andre faktorer, der gør, at folk bare ikke har styr på dagene. Så der kan altså både være tale om ond vilje og om, at der er nogle mennesker, som er i en livssituation, som er så vanskelig for dem, at der ad den vej er brug for at yde hjælp.

Den indsats, som politiet, domstolene og anklagemyndigheden yder der, taler man hele tiden om hvordan kan nedbringes. Men den løsning, der kom fra oppositions side, synes jeg ikke virker, og jeg har heller ikke selv fremlagt andre ting, med hensyn til hvad jeg synes der skal gøres ved det, end at fortsætte med det arbejde, der allerede gøres.

Kl. 11:15

Formanden:

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 11:15

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Ministeren anerkender problemet, kan ikke lide oppositionens forslag og vil ikke gøre noget selv. Det er sådan konklusionen. Man

kunne så spørge: Hvad med gentagelsestilfælde? Kunne ministeren i det mindste i gentagelsestilfælde være interesseret i, at vi sammen kunne lave en opstramning? For det handler jo også om respekten for retssystemet. Det handler jo ikke bare om, at man kan planlægge sig ud af det.

Det handler om, at når man er tilsagt til at møde for retten, er det faktisk en ret alvorlig sag. Det er jo ikke bare en eller anden kaffeaf-tale. Så hvad med gentagelsestilfældene, kunne vi gøre noget der sammen?

Kl. 11:15

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:15

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen jeg er jo sådan set enig i, at det ikke bare er en kaffeaf-tale, men at det er rigtig, rigtig vigtigt.

Hvad angår gentagelsestilfælde, er det også noget, domstolene allerede i dag har mulighed for at lægge ind i deres vurdering, når de skal finde ud af, hvordan de går til en sag. Så det er jo sådan, at det i forvejen selvfølgelig spiller en rolle, hvis der er tale om gentagelsestilfælde.

I de tilfælde, som jeg nævnte, altså hvor vi ved, at det er mennesker, som har meget, meget svært ved at håndtere deres dagligdag og deres tilværelse i øvrigt, og når vi godt ved, at en eller anden, som igen igen har forbrudt sig mod loven, skal møde frem, og vi har erfaring for, at det tidligere har været med noget ringe fremmøde, så hænder det jo altså også, at man sørger for at hjælpe folk, sørger for, at de er til stede, så man ikke står for at skulle aflyse en sag. Så det er jo det sociale arbejde, der ligger på den anden side af det her, som selvfølgelig også foregår, og som selvfølgelig også skal foregå.

Kl. 11:16

Formanden:

Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 11:16

Pernille Skipper (EL):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om ministeren ikke er enig med mig i, at når man ikke bare afsiger udeblivelses-domme i øst og vest og hele tiden, ligger der to hensyn bag. Det ene er den enkeltes retssikkerhed, og det andet er, at vi også som samfund har en interesse i, at der ikke er nogen uskyldige, der bliver dømt, og dermed også, at vi ønsker så vidt muligt at høre de anklagedes version af sagen, før vi dømmer.

Kl. 11:17

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:17

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen jeg kan bekræfte, vi har et retssamfund, og at vi gerne vil høre om også den anklagedes situation. Og det er jo også derfor, man vurderer, at bliver der en mulighed for at kunne give en straksdom på 6 måneder i stedet for på de nuværende 3 måneder, så vil der også være dommere, som vil sige: Det er alligevel en lidt længere straf; vi bliver søreme nødt til at være helt sikre på, at alle sten er vendt. Det er ikke en lille ting længere, og derfor vil vi nok synes, det er bedst at udsætte en lovhandling, sådan at der kan komme en sag en anden dag.

Derfor opnår man jo slet ikke den ressourcebesparelse eller gevinst, som den borgerlige opposition gerne vil have. Så jeg svarer ja. Ikke alene fordi det ikke vil komme til at hænge sammen praktisk,

men også fordi der selvfølgelig er nogle retssikkerhedsmæssige bekymringer ved det, har jeg – sådan som jeg fornemmer det – samme holdning til forslaget som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:17

Formanden:

Ikke mere? Tak til ministeren. Hr. Preben Bang Henriksen som Venstres ordfører.

Kl. 11:18

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak. Med hensyn til forslaget her har ministeren helt ret i, at man kan sætte spørgsmålstegn ved problemets omfang, for det er i realiteten meget svært at gøre op. Jeg anerkender også, at man fra Domstolsstyrelsen har gjort forsøg på at finde ud af det, og det giver nogle forskellige resultater, som man kan se af lovens bemærkninger.

Alligevel må jeg sige, at der er et problem. Det er der slet ingen tvivl om. Det kan man prøve at spørge byretspræsidenterne om rundt omkring. Og problemet består altså også i, at der er tale om et enormt ressourcespild. Jeg var inde på tal lige før i mit spørgsmål til justitsministeren, og supplerende kan jeg sige, at den overvejende del af de her sager er domsmandssager, hvor der altså tropper to domsmænd op, som får 1.100 kr. pr. påbegyndt dag. Det vil altså sige, at uanset, at de har siddet der et halvt minut og overvejet, at sagen skulle omberammes, er det to gange 1.100 kr., der ligger der. Så de tal, justitsministeren brugte før, vil jeg altså mildt sagt sætte et meget, meget stort spørgsmålstegn ved, men jeg har noteret, at vi får det nærmere belyst gennem udvalget, og det er for såvidt også helt fint.

Udeblivelserne er jo ikke bare ressourcespild for dem, der er direkte involveret i det, dvs. forsvarere, anklagere, dommere, sekretærer, vidner osv. Der er også et arbejdsmæssigt spild for de folk, der er indkaldt til retten til at give vidneudsagn. Det skal man jo altså også tage med, så jeg tror, problemet er langt, langt større. Og hvem er det så, der betaler for det her? Hvem er det, der betaler for dommeren og for retssekretæren? Hvem betaler for anklageren? Hvem betaler for forsvareren? Hvem skal udbetale vidnegodtgørelse? Og hvem skal i øvrigt, ja, betale samtlige udgifter i forbindelse med det? Det skal staten, og derfor synes jeg, det er et alvorligt problem. Det er rigtigt, at domfældte ikendes udgifter i sidste omgang, men det er dog de færreste, der kan betale, for nu at sige det rent ud.

Jeg mener ikke, at problemet er så stort, som justitsministeren gør det til. Problemet kan tværtimod være det, at der sker kriminalitet i den ventetid, der er, på, at sagen bliver omberammet. Det er jo som oftest de lidt mere professionelle, der bliver væk i de her situationer, og der ser vi altså, at der sker kriminalitet i ventetiden.

Det er korrekt, som justitsministeren fremfører, at det allerede i dag efter § 855 skal fremgå af forkyndelsen, at man kan blive dømt som udeblevet, og det er såmænd også kun en kodificering, tror jeg nok det hedder, af den praksis, der er i dag, som vi har gengivet i forslaget.

Med hensyn til straffe fra 3 til 6 måneders fængsel, kan man, som også fru Pernille Skipper var inde på, godt sige, om der ikke her ligger et retssikkerhedsmæssigt problem i, at folk kan blive dømt som udeblevne, og så er de måske uskyldige. Jo, men der må jeg sige, at vi allerede i dag i den samme bestemmelse har den regel, at dommeren skal finde det ubetænkeligt, og med mit kendskab til de danske dommere administreres det ekstremt nøje i de her situationer. Så man vil altså hellere udsætte sagen for at få taltale ind, hvis dommeren på noget tidspunkt er i tvivl.

Endelig skal jeg da også gøre opmærksom på, at der i § 987 i retsplejeloven er regler om genoptagelse, vide regler om genoptagelse. Så skulle det uheldige være sket, at en uskyldig er blevet dømt på den her konto, ja, så har vedkommende altså ganske omfattende mu-

ligheder for at få sagen genoptaget. Så jeg finder i hvert fald på det her grundlag, at det er endog særdeles formålstjenligt at udvide reglen fra 3 måneder til at omfatte straffe helt op til 6 måneders fængsel.

For så vidt angår omkostningerne, som vi også nævner i selve forslaget, må jeg sige, at jeg finder det ganske naturligt, at vi i Danmark har det system, at den tiltalte og måske senere domfældte ikke kommer til at betale de generelle omkostninger: dommerens løn, huslejen osv. osv., men dybest set kun forsvarssælæret og de tekniske udgifter, der har været forbundet med sagen helt eller delvist. Det er et fint princip. Det skal vi bibeholde.

Men vi er altså her ude i situationer, hvor vi taler om ulovlig udeblivelse, hvor folk fuldt bevidst og på ulovlig vis – de fejler ikke spor, de gider bare ikke møde op i retten – udebliver. Der synes jeg simpelt hen, at det ud fra almindelige erstatningsretlige regler er ganske rimeligt, at man så skal erstatte den skade, man har forvoldt – i det her tilfælde forvoldt staten – og dermed også kommer til at betale nogle af de generelle omkostninger ved det første retsmøde, som man ikke gad komme til. Justitsministeren har fuldstændig ret i, at det er vanskeligt at udspecificere de her udgifter, men det er såmænd en øvelse, der ikke er spor anderledes end den øvelse, de danske dommere udfører til daglig, når de fastsætter sagsomkostninger både i straffesager og i civile sager. Tak.

Kl. 11:23

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Trine Bramsen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:23

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Tak for det. Det er jo glædeligt at se, at der fra forslagsstillernes side er så stor interesse for at høre Socialdemokraternes holdning til det her forslag. Forslagsstillerne ønsker at pålægge regeringen at gennemføre tre initiativer i forbindelse med udeblivelse i straffesager. Lad mig indledningsvis slå fast, at det både er irriterende og uacceptabelt, når tiltalte ikke møder op i retssalen, og at der skal gøres, hvad der kan, for at komme det her problem til livs. Det er også mit helt klare indtryk, at der allerede i dag arbejdes intensivt blandt de involverede myndigheder med at forebygge dette. For det må trods alt være at foretrække, at tiltalte møder op. Det må være at foretrække at forebygge i stedet for at skulle efterbehandle.

For det første ønsker forslagsstillerne, at der under nærmere betingelser skal afsiges udeblivelsesdomme ved op til 6 måneders fængsel. For det andet ønsker forslagsstillerne, at det ved forkyndelse af anklageskriftet altid skal fremgå, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre, at tiltalte dømmes for de forhold, som tiltalen angår. For det tredje ønsker forslagsstillerne, at omkostninger forbundet med ulovlig udeblivelse skal pålægges den tiltalte som sagsomkostninger.

Retsplejeloven indeholder i en række tilfælde allerede mulighed for, at der afsiges udeblivelsesdomme på baggrund af en række betingelser. Dermed er der i forvejen vide rammer for, hvordan retterne kan afsige udeblivelsesdomme. Vi Socialdemokrater ønsker at værne om retssikkerheden, og vi ønsker at holde fast i princippet om, at man skal møde op og fremstilles, før man bliver dømt. Så derfor vil vi på det her område hellere bruge energien på at få folk til at møde op. Vi vil hellere styrke myndighederne i deres arbejde, der omhandler at få folk til at møde op, end vi vil til at efterbehandle og dermed gå på kompromis med retssikkerheden og princippet om, at man skal møde op før tiltale.

Det andet initiativ i beslutningsforslaget går ud på, at det ved forkyndelse af anklageskriftet altid skal fremgå, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre, at tiltalte dømmes for de forhold, som

tiltalen angår. Anklagemyndighedernes standardbrev for indkaldelse indeholder allerede i dag sådan nogle oplysninger, så vi Socialdemokrater mener ikke, at der er anledning til at implementere noget, der allerede er der.

Det er desuden forslagsstillernes ønske, at den dømte fremover også skal erstatte de generelle omkostninger, der er forbundet med et retsmøde, hvis retsmødet aflyses som følge af tiltaltes udeblivelse. Men hvad dækker de omkostninger egentlig over? Og er det sådan, at forslagsstillerne tror, at dommerne og andre involverede bare sidder og venter og kigger, hvis en sigtet udebliver? Det er ikke den opfattelse, jeg har af vores myndighedspersoner. Efter at have været på besøg i retterne er det derimod min opfattelse, at tiden bliver anvendt konstruktivt, eksempelvis på andre sager, når der er udeblivelser.

I forhold til det her med erstatningskrav, brugerbetaling, er der også nogle sociale forhold, som man set med socialdemokratiske øjne bør indregne. Det er ofte sådan, at for de mennesker, der ikke møder op, gælder der særlige sociale vilkår, og det understreger min pointe fra tidligere om, at vi hellere vil bruge energien på at forebygge. Vi vil hellere bruge energien på at støtte myndighederne i deres solide arbejde med at få tiltalte til at møde op, end vi vil straffe nogle mennesker, som måske i forvejen er svært stillet.

På baggrund af ovenstående argumenter skal jeg meddele, at vi Socialdemokrater ikke kan støtte forslaget.

Kl. 11:27

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Peter Skaarup.

Kl. 11:27

Peter Skaarup (DF):

Det er ærgerligt, at Socialdemokraterne ikke vil være med til at støtte det her forslag, som jo ellers er et forsøg på at finde i hvert fald tre ekstra redskaber til at få dem, der udebliver fra retshandlingerne, til at møde op, så samfundet ikke spilder tid på, at de her sager skal køre på et senere tidspunkt eller på et endnu senere tidspunkt, hvis vedkommende igen ikke møder op til retshandlingerne.

Jeg lagde mærke til, at justitsministeren i et svar på et spørgsmål, jeg stillede her lidt tidligere under debatten, om, hvorfor ministeren ikke vil støtte vores forslag her, kom med en ekstra mulighed, som man kunne overveje. Det var jo, at man i højere grad kunne hente de her folk, som gentagne gange ikke møder op til de her retshandlinger. Jeg kunne godt tænke mig at spørge den socialdemokratiske ordfører, om det er noget, regeringspartierne vil arbejde videre med.

Kl. 11:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:28

Trine Bramsen (S):

Jeg synes, det lyder som et rigtig interessant forslag, og det er i tråd med Socialdemokraternes holdning til det her forslag, som handler om at forebygge og sikre, at mennesker møder op i retssalen, så man ikke skal efterbehandle sagerne og efterfølgende straffe folk for, at de ikke er mødt op. Så jeg synes, det lyder som et udmærket forslag, som jeg gerne vil drøfte videre.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. Peter Skaarup. Ikke mere? Jo.

Kl. 11:28

Peter Skaarup (DF):

Man kan sige, at det allerede i dag er en mulighed, at politiet kan hente en person, der er gerningsmand til en kriminel handling, og få

vedkommende bragt hen til retten, så retshandlingen kommer til at foregå. Det er jo typisk noget, man kunne gøre, efter at det har gentaget sig, at vedkommende ikke er mødt op i retten. Så det, der egentlig er brug for, er jo så en opstramning, så det ikke sker i flere tilfælde, så man ikke spilder samfundets tid. Hvordan vil Socialdemokraterne lave den opstramning, så vi undgår det her enorme spild af ressourcer, som vi har i dag?

Kl. 11:29

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:29

Trine Bramsen (S):

Jeg er meget sikker på, at politiet og vores retsvæsen har gode bud på, hvordan man kan lave en sådan opstramning. Det mener jeg ikke at jeg skal stå og gøre mig til dommer over heroppe på talerstolen. Jeg er ret overbevist om, at de medarbejdere, der har med den her problemstilling at gøre, er bedst til at finde de konkrete løsninger, som skal fungere i praksis. Den eneste løsning er ikke at få politiet til at hente tiltalte. Der kan være andre løsninger, der handler om, at man bliver bedre til at oplyse tiltalte om, hvad det betyder, når en person skal fremstilles, og hvorfor det er så vigtigt, at personen møder op. Der vil Socialdemokraterne gerne være med til at se, om der kan være en forbedring på de områder.

Kl. 11:30

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det faktisk fru Karina Lorentzen Dehnhardt som SF's ordfører, da der ikke er nogen radikal ordfører til stede.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er stadig væk to i en og repræsenterer også De Radikale, og vi er enige om at sige nej til det her forslag. At sende folk i fængsel synes jeg er en alvorlig ting. Der er behov for en proces, hvor forklaringer kan komme frem, og derfor er det også vigtigt, at man er til stede i en retssal, når konsekvensen kan blive fængsel. Derfor kan vi ikke støtte det her forslag om bare at dømme, uden at der er fremmøde. En undersøgelse viste faktisk også, at i hvert tredje tilfælde, hvor den tiltalte ikke mødte op i retten, havde han eller hun faktisk lovligt forfald, men man havde bare ikke rigtig fået det registreret, eller også var forkyndelsen ikke i orden. Det vi sige, at det altså var systemet, som skulle indkalde den tiltalte eller vidnet, eller hvem det nu var, som havde fejlet. Vi har jo også set en anden undersøgelse, som fortæller noget om, at det altså kun er 3,8 pct. af sagerne, det her drejer sig om. Så problemet er ikke så stort. Jeg er enig i, at selvfølgelig er der et ressourcspørgsmål forbundet med lige præcis det også, men det berettiger måske ikke til, at man laver et så voldsomt indgreb her.

Man kan selvfølgelig aldrig afvise, at der er nogle, der spekulerer i det her; at der er nogle, der prøver at forhale en retssag og prøver at forhale tildelingen af en straf, som man skal have, men jeg tror altså også bare, at rigtig mange af de mennesker, som f.eks. skal dømmes i straffesager, har et ekstremt rodet liv. De bor ikke på faste adresser, de har misbrug, og der er alt muligt galt. Derfor er jeg også meget usikker på, om vi overhovedet vil opnå noget med det her forslag.

Jeg synes faktisk, at der er taget nogle initiativer, bl.a. det her med at kunne forkynde for folk pr. telefon eller e-mail, og at forkyndelsen og udstedelsen af bødeforelæg kan ske på en mere rationel og effektiv måde, og det forventer jeg også vil have en gavnlig effekt på de her problemstillinger, og derfor synes jeg egentlig, at vi skal afvente og se, hvad det så kan flytte.

Så vil jeg sige, at jeg er lodret imod at pålægge omkostningerne dem, der udebliver. I SF har vi kæmpet for at få fjernet straffesagsomkostningerne, som jo er den gæld, som mange indsatte oparbejder, og som er en væsentlig barriere for, at de efterfølgende får et fornuftigt liv efterfølgende. Vi har kæmpet for at få det lavet om, så derfor er jeg slet ikke til sinds at indføre en eller anden ny form for gæld, som kan plage de her mennesker.

Kl. 11:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 11:33

Tom Behnke (KF):

Jeg hørte, at fru Karina Lorentzen Dehnhardt nævnte ordet retssikkerhed. Af hensyn til retssikkerheden kunne man ikke støtte beslutningsforslaget her. Og der vil jeg høre: Hvori består forskellen på, om man ved domstolene, fordi man ikke gider at gøre fremmøde, bliver idømt en straf på 3 måneders fængsel, eller man i fremtiden måske med vedtagelsen af forslaget her bliver idømt 4 måneders fængsel? Hvori består den retssikkerhedsmæssige forskel på, at man idømmer folk 3 måneders fængsel, eller at man idømmer folk 4 måneders fængsel, når de ikke gider at gøre fremmøde? Er det, at man til det at skulle ind og afsone 3 måneders fængsel kan sige, at nå ja, herregud, det betyder jo ingenting, det kan enhver vel tage, hvorimod man med 4 måneder ligesom er nået smertegrænsen? Er det sådan, jeg hører at man vejer retssikkerhed i SF?

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:34

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nej, men nu står der i beslutningsforslaget – jeg har printet det ud – 6 måneders fængsel, så det er jo en væsentlig udvidelse, det er faktisk en fordobling. Jeg synes altid, vi skal tænke os rigtig godt om, når vi laver udvidelser, og jeg kan ikke støtte det her forslag. Og jeg synes egentlig også, at jeg har begrundet det.

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tom Behnke

Kl. 11:34

Tom Behnke (KF):

Jamen det er der ingen tvivl om, og SF må jo have sit synspunkt – ingen tvivl om det. Nu nævnte jeg bare 4 måneder, fordi det blev en mulighed. Det er rigtigt, at forslaget foreslår, at man udvider det til 6 måneder. Men det var mere for ligesom at komme ind til sagens kerne, og det er, at vi jo ikke diskuterer princippet længere. Det er længe siden, at vi indførte muligheden for udeblivelsesdomme, altså at man bliver dømt, selv om man ikke er mødt op. Så kan man få den straf, man alligevel ville have fået.

Men det andet, der blev sagt, var, at der også viser sig at være fejl i indkaldelserne, men er det ikke korrekt, at hvis der er fejl i indkaldelserne, eller hvis man har andet lovligt forfald, så går sagen om?

Kl. 11:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jo, jo, det er sådan set korrekt, men det er da en væsentlig problemstilling, at myndighederne selv er med til at bidrage til, at det her ik-

ke fungerer rigtig godt alle steder. Og jeg kunne også læse mig frem til, at der er meget stor forskel på, hvordan byretterne håndterer det her. Det synes jeg da er noget, man kunne starte med at rydde op i.

Jeg tror som sagt, at rigtig mange af dem, som bliver indkaldt i de her retssager, har et rigtig rodet liv, og jeg er ikke sikker på, at det her beslutningsforslag er det rigtige til lige præcis at ramme dem. Jeg er mest indstillet på, at vi nu afventer de initiativer, som er sat i gang, og som er rigtig gode. Jeg synes faktisk det er en landvinding, at man nu kan forkynde pr. e-mail eller sms, og jeg tror sådan set, det er meget gavnligt, at folk lige kan få en påmindelse om: Det er sådan set i dag, at du skal møde i retten.

Så jeg vil gerne afvente de initiativer.

Kl. 11:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 11:36

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes selvfølgelig, det er ærgerligt, at SF ikke vil støtte det her forslag, for det var faktisk noget, der kunne skubbe i retning af, at vi får gennemført de retssager og dermed ikke belaster samfundet så meget, som det er tilfældet i dag, hvor mange sager må aflyses, og hvor vidner og domsmænd og andre må gå hjem med uforrettet sag. Men jeg kunne da godt tænke mig at spørge til det, som ministeren var inde på at man kunne overveje, nemlig at man i højere grad kunne hente de pågældende gerningsmænd, der skal have en dom, så vi sikrer os mod de her mange afbud. Er det noget, som SF er enig i – er det noget, som man har diskuteret i regeringen? Nu ved jeg godt, at SF ikke længere sidder i regering, men det kunne jo godt være, at det var noget, man havde diskuteret tidligere med regeringen og i regeringen. For alle gode forslag er jo nødvendige for at dæmme op for det her misbrug af offentlige kroner, som det jo er.

Kl. 11:37

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:37

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg skal bare lige spørge, om jeg forstod spørgsmålet korrekt, altså om det var, om jeg synes, det var en god idé, at man kunne hente gerningsmændene. Jo, jeg vil da ikke afvise, at det kunne være noget, man kunne diskutere, men hvis forslaget er en rationalisering og det drejer sig om at få sagerne hurtigere igennem, så tror jeg da, det er ret voldsomt at bruge ressourcer på det. Ja, jeg ved det ikke; vi kan jo i udvalgsarbejdet drøfte, om det kunne være en gangbar vej, men umiddelbart tænker jeg ikke, at det er det, der lægger op til resourcebesparelser.

Kl. 11:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Peter Skaarup.

Kl. 11:38

Peter Skaarup (DF):

Nu er det ikke, fordi det er sådan en vildt ny idé. Altså, man kan allerede godt gøre det i dag. Jeg spørger bare til, om det er noget, SF vil støtte, for SF har jo nu en lidt anden rolle, vel som støtteparti for en regering – ja, SF må jo selv kunne svare på, hvordan det bliver – så det kan jo være ret afgørende, at SF bakker op om de gode initiativer, vi andre foreslår.

Kl. 11:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:38

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det er da klart, at vi, hvis vi har en fælles interesse i et forslag, jo så må finde ud af det, men det har vi ikke med hensyn til det her forslag. Jeg er godt klar over, at politiet faktisk kan hente en gerningsmand, jeg ved ikke, præcis hvornår i processen de skrider ind, altså om der skal et vist antal udeblivelser til, men jeg vil da lade det være op til politiet at lave en afvejning af, hvornår de selv synes det er nødvendigt.

Hvorfor er det, at vi ikke kan afvente de initiativer, der er iværksat med hensyn til forkyndelse på e-mail og på sms? Jeg tror faktisk, det er rigtig gavnligt. Specielt i de her tider, hvor alle nærmest er udstyret med en smartphone, tror jeg også at dem med et lidt mere rodet liv faktisk ville kunne have gavn af at få en påmindelse, der var: Hej, det er i dag, du skal i retten og møde op.

Kl. 11:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Preben Bang Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 11:39

Preben Bang Henriksen (V):

Det var bare i relation til det sidste, hvor jeg lige vil bede ordføreren om at gentage argumentationen. Det er korrekt, at det er blevet muligt at forkynde via sms og e-mail og på anden vis, og det er vældig fint. Men tror ordføreren så, at problemet med udeblivelser bliver mindre, fordi forkyndelsen ikke er sket ved en stævningsmand, der har stået og overbragt en stævning, men nu ved, at man modtager en e-mail eller en anden elektronisk meddelelse? Skulle problemet så blive mindre efter ordførerens opfattelse?

Kl. 11:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:39

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Ja, det tror jeg faktisk. For jeg tror, at der er en hel del af de her mennesker, som aldrig nogen sinde får åbnet de mange breve, som de modtager fra myndighederne; alle de der rudekuverter ligger i en stak et eller andet sted, og nogle gange et sted, hvor man ikke engang har bopæl. Så derfor tror jeg faktisk, det hjælper noget at gå direkte til de her mennesker, såfremt man har deres kontaktoplysninger. For de fleste mennesker render i dag rundt med en smartphone, så jeg tror, det vil være en mere direkte adgang til de her mennesker.

Kl. 11:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Preben Bang Henriksen.

Kl. 11:40

Preben Bang Henriksen (V):

Ja, men jeg kan bare helt utraditionelt sige, at den argumentation bøjer jeg mig egentlig for; det kunne jeg godt give ordføreren ret i kunne blive resultatet. Det ændrer så ikke på, at jeg synes, at forslaget af helt andre grunde er højaktuelt.

Kl. 11:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Og så er det fru Pernille Skipper fra Enhedslisten.

Kl. 11:40

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Jeg kan starte med at sige, at Enhedslisten bestemt heller ikke støtter det her beslutningsforslag, om end det både er en relevant og interessant diskussion at tage. For det er i virkeligheden meget, meget principielt at diskutere det at blive dømt uden selv at have været til stede, uden selv at have kunnet gøre indsigelse eller kunnet komme med sin egen side af sagen.

Hvis man skal dømme ud fra højrefløjens argumentation i løbet af i dag, lyder det sådan set lidt, som om man vil kunne udstrække det her til at gælde alle, uanset hvilken sag det drejer sig om: Hvis de ikke møder op, så dømmer vi dem eller frikender dem. Det ville måske være meget relevant, hvis forslagsstillerne også selv spurgte: Hvorfor lige 6 måneder? Hvorfor ikke 1 år? Hvorfor ikke alle domme? Og så vil svaret nok være, at der skal trækkes en grænse et sted.

For den straf på 3 måneders ubetinget fængsel, som man i dag kan få uden selv at have været til stede i retten, er en ret indgribende ting. Man kan altså blive dømt, selv om man ikke er der, selv om man ikke kan høre beviserne, selv om man ikke kan gøre indsigelse eller har mulighed for at komme med sin egen forklaring. Det kan godt være, at det at sidde i fængsel i 3 måneder kan være en lille ting for nogle af de hærdede rockere, som man nogle gange kan have Dansk Folkeparti mistænkt for at mene er de eneste, der kommer i kontakt med retssystemet. Men for ganske almindelige mennesker – som også kan komme i kontakt med retssystemet og også nogle gange overtræder de regler, vi har i vores land – er 3 måneder altså meget indgribende.

Det at dømme mennesker, uden at de er til stede i retten, handler om den enkeltes retssikkerhed, altså at man skal have mulighed for at gøre indsigelse, og derfor vil Enhedslisten have, at man har ret til at være til stede og selv komme med sin forklaring og føre sine beviser i sagen. Noget andet er, at vi jo som samfund, og fordi vi er en retsstat, også har en fælles interesse i, at ingen uskyldige mennesker bliver dømt. Det er ikke kun for deres egen skyld. Det er også for vores alle sammens skyld, at uskyldige mennesker ikke skal sidde i fængsel. Derfor vil vi gerne have, at de mennesker er til stede, for vi vil gerne have, at sagen bliver så oplyst som muligt.

Derfor skal man også principielt være meget skeptisk over for udeblivelsesdomme, altså det at dømme mennesker, når de ikke selv er mødt op i retten. Og uanset om det er 3, 4 eller 6 måneder eller domme på livstid, skal man være skeptisk over for udeblivelsesdomme. Derfor vil Enhedslisten ikke støtte den del af beslutningsforslaget. Vi kan simpelt hen ikke se en god nok grund, hvis vi skal være ærlige.

Jeg kan godt høre, at man diskuterer meget, hvor stort eller småt problemet med mennesker, der ikke møder op i retten, er. Men jeg vil bare sige, at jeg tror aldrig, vi kommer det problem fuldstændig til livs uden også at skabe nogle andre meget større problemer. Og det er det, det her beslutningsforslag vil gøre: Det vil skabe mange andre, større problemer.

En anden del af beslutningsforslaget handler om, at man skal lægge flere sagsomkostninger over på de mennesker, som ikke møder op i retten, og som flere gange er udeblevet, inden der afsiges dom. Og der vil jeg bare sige to ting.

For det første er det i forvejen meget særegent for Danmark, at vi pålægger mennesker at betale for sagsomkostninger i straffesager. For det andet ved vi, at det meget særegne system har nogle store konsekvenser for resocialiseringen. Mennesker ender i en gældsspiral, der gør det sværere at komme ud af en kriminel løbebane, og vi risikerer mere kriminalitet og flere ofre på baggrund af det. Desuden ved vi, at det har nogle retssikkerhedsmæssige konsekvenser, for vi kan faktisk se og får fortalt, at der er mennesker, der lader være med at tage en advokat eller sætter spørgsmålstejn ved en fortsat vare-

tægtsfængsling, fordi de ved, at det i sidste ende boner ud på sagsomkostningerne.

Så Enhedslisten er imod, at man pålægger dømte at betale sagsomkostninger i deres sag, og vi stemmer bestemt heller ikke for at udvide det.

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 11:45

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes nok, at fru Pernille Skipper læser det her forslag, som en vis herre læser Bibelen, for hvis fru Pernille Skipper læser, hvad der står i forslaget om udeblivelsesdomme, kan hun jo dér forvisse sig om, at det kun drejer sig om tilfælde, hvor vedkommende ikke har lovligt forfald. Det vil sige, at man selvfølgelig sagtens kan melde afbud, hvis der er nogle bestemte grunde – at man er blevet syg eller lignende – til, at man ikke kan dukke op den pågældende dag. Men dem, vi er ude efter her, er jo meget ofte nogle, der gang på gang melder afbud. Og der kan jeg så forstå, at Enhedslisten ikke vil være med til at dømme for den udeblivelse, selv om den er ulovlig, altså selv om man overhovedet ikke skal noget andet eller er syg eller lignende. Og der er det jo så, jeg ikke forstår, at Enhedslisten trods alt ikke vil vise en lidt mere kontant profil inden for det retspolitiske område.

Kl. 11:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:46

Pernille Skipper (EL):

Jamen det er, fordi vi i retspolitikken nogle gange tænker os om – det er så spændende ved os i Enhedslisten. Hr. Peter Skaarup tager grundlæggende fejl og har jo så åbenbart heller ikke læst sit eget forslag, for når man afsiger en udeblivelsesdom, dømmer man ikke for udeblivelsen, så dømmer man for f.eks. vold. Og når vi skal dømme nogen for simpel vold i vores samfund, er vi, fordi det er en retsstat, interesseret i, at det kun sker, hvis der virkelig er et forsæt, altså hvis man virkelig har overtrådt loven og begået en kriminel handling. Og det er det, der er det farlige ved det her, for det bliver sværere at være sikker på det, hvis de ikke selv er der til at give deres forklaring og føre deres egne beviser. Derfor har vi en fælles interesse i, at sager bliver oplyst, og derfor har vi en fælles interesse i, at de selvfølgelig møder op. Men derfor skal vi også være skeptiske over for udeblivelsesdomme.

Så kan man diskutere, om der bør være en eller anden konsekvens ved ikke at møde op. Altså, jeg er fuldstændig enig i, at man skal komme, når man bliver indkaldt til retten, men det er, som hr. Peter Skaarup også er inde på, ikke så sort-hvidt; det sker også, at der er lovligt forfald, uden at det registreres, det sker, at forkyndelsen går galt osv. osv. Så jeg tror, man skal passe lidt på med at tillægge mennesker, som ikke møder op i retten, alverdens dårlige motiver.

Kl. 11:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Peter Skaarup.

Kl. 11:48

Peter Skaarup (DF):

Men undskyld mig, fru Pernille Skipper, hvis man forestiller sig et slagsmål, hvor der er en, der bruger vold i stedet for dialog til at få ret, er det så ikke meget tænkeligt, at den person, hvis vedkommende

mener, at det er uretfærdigt, at der er nogen, der vil dømme vedkommende for det – altså at politiet siger, at det er pågældende, der har gjort det – vil have en stor egeninteresse i lige netop at møde op til retshandlingen og blive frikendt for den anklage?

Det, forslaget handler om, er jo at sikre, at man så møder op, så retshandlingen kommer til at foregå – man kan sagtens melde afbud, hvis man er syg eller noget andet – og det er det, vi gerne vil. Og jeg forstår ikke, at Enhedslisten ikke kan se, at det jo er totalt logisk i forhold til retssikkerheden og økonomien i alt det her, at vi skubber på, for at de her sager kan gennemføres.

Kl. 11:49

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:49

Pernille Skipper (EL):

Undskyld, men hr. Peter Skaarups argumentation om, at når de ikke møder op, er det nok, fordi de har gjort det, må jeg sige ligger på et meget, meget lavt niveau i forhold til kravet til bevisbyrde i et retssamfund. Så den må stå for Dansk Folkepartis helt egen regning.

Så siger hr. Peter Skaarup: Jamen der er også mange penge involveret i det. Jeg vil ikke gå ind i den taldiskussion, der har været imellem ministeren og et medlem af Venstre, men blot sige, at hvis der er noget, der er dyrt og unødvendig brug af samfundets penge, er det at sende mennesker i fængsel, hvis de ikke har gjort noget. Det koster kassen, for at sige det på jævnt dansk, at sende mennesker i fængsel. Så derfor skal vi da slet ikke gøre det, hvis de er uskyldige, når vi ser på samfundsøkonomien.

Kl. 11:50

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tom Behnke for en kort bemærkning.

Kl. 11:50

Tom Behnke (KF):

Jeg er meget enig i, at når man har sådan et retsmøde, en forhandling, så er det en fordel, at man hører alle parter, vidner osv. og også den tiltaltes forklaring, sådan at man har et godt grundlag at træffe afgørelser på, når man skal vurdere skyld eller ikkeskyld, og i givet fald der er tale om skyld, hvor stor straffen så skal være. Men hvor i beslutningsforslaget her eller i eksisterende lovgivning, som jo giver mulighed for at idømme op til 3 måneders fængsel, selv om tiltalte ikke møder op, fremgår det, at vi udelukker tiltalte fra at gøre fremmøde? Altså, enhver tiltalt har jo lov til at gøre fremmøde. Det er jo ikke sådan, at man siger, at hvis det er sådan, at man kun forventer, at vedkommende får 2 måneders fængsel, så vil man slet ikke høre tiltaltes forklaring. Det står vel ingen steder i de her regler.

Kl. 11:51

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:51

Pernille Skipper (EL):

Nej.

Kl. 11:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll fra Liberal Alliance.

Kl. 11:51

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det ligger os i Liberal Alliance meget på sinde, at folk, som overtræder straffeloven, også bliver dømt for det. Det ligger os meget på sinde, at vi ikke skal spille offentlige midler, det kan der vel ikke være nogen, der er i tvivl om, og det ligger os sådan set også meget på sinde, at folk selvfølgelig har mulighed for at kunne give deres forklaring, hvis de er sigtet for forbrydelser.

Nu er det bare sådan, at den tiltalte nogle gange ikke møder op, ikke fordi vedkommende ikke har fået at vide, at det er sådan, at der skal være en domsforhandling, men åbenbart fordi der af den ene eller den anden grund enten ikke er en interesse, eller fordi – jeg tror, det var udtrykket fra SF's ordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt – de har et rodet liv. Det sidste kan jo så være et udslag af det her overpædagogiserede samfund, som vi efterhånden lever i, hvor man bliver ringet op og får at vide, at man skal møde i skole eller får en sms og får at vide, at nu sker der noget andet i ens liv, og at der er andre, der tager ansvaret, fra man bliver født til man dør.

Vi vil gerne give ansvaret tilbage til borgeren, også når borgeren træffer en forkert beslutning. Får man mere ansvar, får det også flere konsekvenser, sådan er det selvfølgelig med frihed.

Jeg synes, det har været en lidt mærkelig debat, for det, vi siger, og jeg vil godt læse op fra beslutningsforslaget, er: Såfremt den tiltalte i en straffesag skønt lovligt tilvarslet udebliver fra hovedforhandlingen uden *lovligt* forfald, skal det være *muligt* for retten at gennemføre sagen uden tiltaltes tilstedeværelse, forudsat at anklagemyndigheden ikke nedlægger påstand om over 6 måneders fængsel.

Der er altså tale om, at man er blevet indkaldt, men at man udebliver ulovligt, dvs. at det ikke er, fordi man er syg, man udebliver ulovligt, og så skriver vi: Så skal det være *muligt* – der står jo ikke, at man får en automatdom, bare fordi man ikke møder op, og det skal selvfølgelig stadig være sådan, at bevisbyrden skal være løftet, før der falder dom. Det lyder jo nærmest, som om det bare er noget, man trækker i en automat. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan det kan være, at Enhedslisten og til dels regeringen og så selvfølgelig også SF virker, som om de er på de menneskers side, som ligesom vil prøve at udnytte retssystemet i stedet for at få muligheden for at få en domsforhandling. Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Vi synes, at man skal spare pengene. Vi synes, at der skal være den her mulighed. I øvrigt synes jeg, det er sjovt, at der er flere, der har talt om retssikkerhed. Den retssikkerhed er man altså ligeglad med for dem, som har de mindste lovovertrædelser, for der gør man jo allerede det, vi foreslår her, i dag. Men dem, der så begår lidt større forbrydelser, skal altså have en større retssikkerhed end dem, som begår de mindre. Det er jo en helt omvendt ting, der foregår her.

Så sagde Enhedslistens ordfører, fru Pernille Skipper, at det her jo er ganske almindelige danskere, som bare udøver ulovligt forfald i retssagerne. Der er 55 af dem, så så almindelige er de åbenbart ikke, men det er ganske almindelige danskere, sagde fru Pernille Skipper. Derfor har jeg også tænkt mig at stille et spørgsmål til justitsministeren og få hørt om, hvad det egentlig er for typer, vi taler om. Jeg er næsten villig til at indgå et væddemål med fru Pernille Skipper om, at det ikke er ganske almindelige danskere, der er tale om, men det får vi jo så afgjort, når vi ser justitsministerens besvarelse – hvis det er et af de spørgsmål, som Justitsministeriet ønsker at svare på. Det ved man jo aldrig. (*Der råbes fra salen*). Det er sikkert dyrt. Det får vi altid at vide, men spørgsmålet er godt. Sådan er det jo.

Konklusionen på det her er, at vi kan spare penge, skatteydernes penge, vi kan sørge for, at folk, der er skyldige, bliver dømt noget hurtigere, og vi kan sørge for, at der er færre, der misbruger domstolens tid. Tre gode formål, og som det er blevet nævnt flere gange: Der er ikke nogen nye principper, der skal i spil, det er bare gældende principper, der skal gælde for flere. Det er et rigtig godt forslag,

som jeg alligevel synes at regeringen og støttepartierne skulle overveje om de ikke vil overveje, for de anerkender jo, at der er et problem, og når man anerkender, at der er et problem, så plejer man som politiker også at være forpligtet til at komme med et løsningsforslag. Det har vi i hvert fald gjort, og vi har fra Liberal Alliances side været åbne over for at diskutere alternative løsningsforslag, hvis regeringen og støttepartierne, imod hvad vi har hørt hidtil i dag, skulle komme med forslag.

Kl. 11:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, hr. Tom Behnke.

Kl. 11:56

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at starte med at sige tak til fru Pernille Skipper for at præcisere, hvad udeblivelsesdomme er, for der er mange, der misforstår det, der er mange, der tror, at en udeblivelsesdom altså er en dom, fordi man ikke er mødt op og så får en særskilt dom for det. Det er ikke tilfældet, og det er ret vigtigt at fastslå. Det, der er sagen, er, at man gennemfører retsmødet, selv om tiltalte ikke er mødt, og man afsiger en dom over den konkrete forbrydelse, tiltalte er tiltalt for, altså vold, eller hvad det nu kan være, selv om tiltalte ikke er til stede. Det er deri begrebet udeblivelsesdom ligger, nemlig at man kan blive dømt, selv om man ikke møder op. Det er ret vigtigt at slå fast, så vi i hvert fald lige har det på plads.

Når vi så har det på plads, er spørgsmålet, hvad det er for nogle personer, vi taler om, altså hvem er det, der ikke møder op? Er det sådan, at det er rent tilfældigt, at man ved, at der overhovedet holdes et retsmøde, er det sådan noget, man selv skal ringe ned i retten og spørge efter, altså hvornår ens sag kommer for? Nej, det er det ikke. Det, der er sagen, er, at man jo skal have en forkyndelse, hvor man bliver tilsagt til et retsmøde, og den forkyndelse skal jo forkyndes over for personen personligt. Og ofte kan det være ganske vanskeligt for politi og andre overhovedet at finde de her mennesker, fordi der er nogle i vores samfund, måske ikke så mange, men der findes personer i det her samfund, der ikke vil findes, som vil trække den længst muligt, som vil gøre alt, hvad de kan, for at undgå, at retssagen bliver til noget. Så politiet har i første omgang store vanskeligheder med at finde de her mennesker, få forkyndt det, og når så dagen oprinder, er der nogle, der bare ikke gider at møde op. Der er nogle, som trækker sagen længst muligt, fordi de tænker: Nå ja, så bliver den jo omberammet, og så kan jeg gemme mig igen, og så kan der måske gå 1 år eller 2 år, inden politiet finder mig, og så skal vi igen have et nyt retsmøde.

Det er at lege kispus med myndighederne, og det er ikke rimeligt. Alle de mennesker, der er ordentlige borgere, som har overtrådt lovgivningen af den ene eller anden art, men som i øvrigt er ordentlige borgere, møder jo op, når de får en tilsigelse til at skulle møde i retten, de kommer, og man gennemgår sagen, og ingen problemer. Det, vi skal huske på, er, hvad det er for nogle personer, der ikke møder op. Det er dem, der prøver at trække sagen længst muligt for at undgå at få afsagt dom længst muligt. Derfor gjorde man jo det i sin tid, at man indførte mulighed for at kunne afsige domme på op til 30 dages fængsel, selv om tiltalte ikke mødte op. Og det havde jo en enorm effekt. Jeg skal lige huske at sige, at forud for det gik der også mange, lange debatter i Folketinget, fordi politikerne ønskede det, men embedsmændene ville det ikke. Man slog syv kors for sig, hvad var det da for noget uvæsen, det kunne man ikke have, og hvad med retssikkerheden osv.? Men politikerne ønskede det, og til sidst blev det også sådan, som Folketinget ønskede det. Så havde man ordningen, og det fungerede fantastisk, for ikke nok med, at man nu kunne

afsige dom over en lang række af de her mennesker, som bare ikke gad at møde op, det havde også en præventiv effekt, at folk vidste det og tænkte: Hov, nu er jeg nødt til at møde op, når jeg bliver tiltalt, for jeg får ikke en ny chance, der kommer ikke en ny tiltale, der kommer ikke et nyt pædagogisk samfund og tager hånd om mig, nej, jeg bliver nødt til at møde, hvis jeg vil forsvare mig, hvis jeg vil kæmpe min sag. Så antallet faldt, og effekten var jo stor, erfaringerne var positive, og så foreslog jeg her i Folketinget, at vi udvidede ordningen fra 30 dage til 3 måneder, og det blev vedtaget. Vi fik udvidet ordningen til 3 måneder, så i dag er det faktisk muligt at afsige domme helt op til 3 måneders fængsel. Det har igen haft en effekt: Dels får man ekspederet rigtig mange sager, fordi domstolene kører processen, proceduren, uanset om tiltalte kommer eller ej, når strafudmålingen ligger under 3 måneder, dels har det den effekt, at rigtig mange af dem, der så bliver tiltalt, møder op, for de ved, at deres eneste chance er at kæmpe deres sag dér, ellers er der ikke nogen muligheder.

Det, vi bare med forslaget ganske stilfærdigt siger, er: Lad os da udvide det til 6 måneder. Nu har vi rigtig gode erfaringer med det her, og der er ikke problemer i den nuværende ordning. Der er ingen problemer i den nuværende ordning, så lad os da udvide det til 6 måneder. Hvad opnår vi ved det? Vi opnår, at vi derved får stort set resten med. Enten bliver der afsagt dom med det samme, selv om tiltalte ikke møder op, eller også har det den præventive effekt, at tiltalte tænker: Hov, jeg må hellere møde op, for sagen bliver gennemført, uanset om jeg er der eller ej. Så det har en enorm præventiv effekt. Så er der sikkert nogle, der vil sidde og tænke: Hvad så med dem, der står til at skulle have en dom over 6 måneders fængsel, hvad gør vi så med dem? Der er det jo så sådan, at hvis man går ud og møder virkeligheden, og det gør jeg en gang imellem, er det jo typisk sådan, at hvis man står til at skulle have mere end 6 måneders fængsel, er man typisk også varetægtsfængslet på det tidspunkt, og så er det lidt nemmere at finde personen, det er lidt nemmere at sørge for, at personen møder op nede i retten, når vedkommende sidder varetægtsfængslet. Det er bare sådan en lille teknikalitet, det er sådan noget, man har ude i virkeligheden. Teoretisk kan man selvfølgelig sidde og diskutere, om der er forskel på 6 og 7 måneder, men i praksis er der en kæmpe forskel, nemlig at dem, der står til en dom over 6 måneder, er typisk i myndighedernes varetægt, og så er det trods alt lidt nemmere at sørge for, at de møder op.

Så det er et rigtig, rigtig godt forslag, vi har her; det bliver ikke vedtaget i den her omgang, men nu er bolden spillet, og tro mig, det skal nok blive gennemført.

Kl. 12:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Peter Skaarup.

Kl. 12:02

(Ordfører for forslagsstillerne)

Peter Skaarup (DF):

Tak for behandlingen af det her forslag. Det er jo ikke sådan, at vi kan gøre regnebrættet op efter behandlingen og så sige: Yes, det blev vedtaget. Men der er sæt et frø, der er spillet en bold, som hr. Tom Behnke var inde på.

Generelt er det jo sådan, at dansk politi i de her år er under enormt pres, og der er jo meget ofte gode begrundelser for det, der er ret mange sager desværre, men også mange grove sager med grov kriminalitet, og det gør, at politiet skal bruge mange ressourcer. Man skal også samtidig begrænse sine egne ressourcer, får man at vide af regeringen, grundet den generelle krise, der har været i samfundsøkonomien, og bud om effektivisering m.v.

Så er det jo sådan, at antallet af bandemedlemmer i øjeblikket er højt. Det er faktisk i vækst, har det vist sig, her i 2013. Man har en

situation, hvor man har åbnet grænserne. Den regering, vi har nu, ønskede ikke en permanent toldkontrol, så det er relativt nemt at komme ind i Danmark og begå kriminalitet. Man har også fra den her regerings side afskaffet den faste og fair udlændingepolitik og gennemført en hel del lempelser i udlændingepolitikken. Så det betyder alt sammen, at presset på vores politi, på vores anklagemyndighed, og på vores domstole er ekstremt stort.

Vi ved så positivt, at politiet og domstolene i de her år samtidig er presset af, at mange anklagede, herunder mange forhærdede kriminelle, ganske enkelt udebliver fra de sager, som de er sat til at møde frem i. Princippet er jo sådan set, at man ikke kan dømmes i de her sager, i hvert fald ikke på den korte bane, og det er kritisk, og det er også derfor, at der i det forslag, vi har fremsat, ligger en stramning på det område. Det duer jo simpelt hen ikke, at kriminelle eller borgere, der er indkaldt til en domstol, som man skal have respekt for, bare uden lovligt forfald er ligeglade med at møde op. Det er jo det, der betyder, at dommere, domsmænd, vidner venter forgæves med store omkostninger til følge, som vi har diskuteret her under behandlingen af det her forslag.

Det er jo noget, som forskellige medier også har beskrevet i forskellige sammenhænge, og man har rundtomkring i retskredsene lavet små manuelle optællinger af, hvor galt det her problem er. Det viser sig rundtomkring at være et rigtig træls problem for dem, der er involveret i domstolhandlingerne. Det førte så til, at justitsministeren, den tidligere, fik aktiveret Domstolsstyrelsen, der så lavede en mere grundlæggende undersøgelse af problemets omfang. Det foregik i en hel del kredse, 12 byretter og 1 landsret, og strakte sig over 9 uger.

Undersøgelsen viste, at der faktisk var tale om en hel del udeblivelser. Man kunne måske godt tænke sig at få sådan en undersøgelse bredt mere ud, fordi der er sådan en tendens til – synes jeg – også her i Folketingssalen, at der er nogle, der prøver at bagatellisere omfanget af de her problemer, og det kendskab, vi har til det, når vi følger de små manuelle optællinger, der har ligget i nogle af kredsene specielt i de større byer, viser, at der er der altså tale om et meget stort problem. Så derfor vil vi under udvalgsbehandlingen foreslå, at man nærmere kommer til at vurdere, om der er nogle skyggetal eller nogle mørketal, der gør, at de her problemer faktisk er større end det, der blev resultatet af regeringens eller Domstolsstyrelsens undersøgelse.

Undersøgelsen viste, at man i 3,8 pct. af sagerne havde det, man kalder ulovligt forfald, og det kan man sige måske ikke er så mange, men det er alligevel 3,8 pct. for mange, og det afføder altså en hel del omkostninger rundtomkring i retssalene.

Kl. 12:06

Retspræsidenten f.eks. i Næstved, men der er også andre, der har udtalt sig om det, er jo rigtig træt af problemet og har forskellige løsningsforslag. Vi har et citat med i vores beslutningsforslag her fra retspræsidenten i Næstved, der siger:

»Vi spilder tid på det, advokaterne spilder tid på det, anklagemyndigheden spilder tid på det, og vidnerne spilder tid på det. Man kunne godt ønske, at reglerne var lidt strammere, så man kunne undgå det her«.

Så der er altså folk inden for systemet, der sidder og arbejder med det her og har problemerne inde på livet, der siger til regeringen: Kunne I ikke lige stramme reglerne lidt her? Så er det så, at – synes vi – gode kræfter, Venstre, De Konservative, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, tænkte: Nu sætter vi os ned og kommer med et bud til vores gode minister og siger, at her er vores bud på, hvad vi kan gøre. Så havde vi jo håbet, at regeringen ud fra sagernes omstændigheder ville sige: Jamen det er måske ikke helt den rette vej; det kunne være, at der var noget af det, man kunne bruge, og så har vi i øvrigt de her andre forslag, som kan rette op på problemet.

Men desværre er det jo ikke helt sådan, vi har hørt det under behandlingen i dag. Det har altså været noget med, at man har læst op fra et talepapir måske fra nogle embedsmænd, der jo, som hr. Tom Behnke var inde på, måske ikke er determinerede store tilhængere af overhovedet f.eks. at bruge udeblivelsesdomme. Det har været en hest, der har skullet trækkes hen til truget, for at man overhovedet har overvejet at begynde at bruge sådan nogle midler. Der er det så jeg egentlig synes at ministeren som den, der har mulighed for at gøre nogle ting, og sige nogle ting på vegne af regeringen, måske som politiker lige burde træde ud af embedsmandsrollen og sige:

Nå ja, det var da måske en god idé at få gjort noget ved det her; og det kan godt være, at der er nogle lidt konservative kræfter i mit apparat, der godt nok skal trækkes ret hårdt hen til truget, men jeg er politiker, jeg er valgt af folket, så jeg træder nu frem og siger: Lad os finde en løsning på det her. Jeg sammenkalder Folketingets partier – der er fire partier her, der er med, og nu har vi så to støttepartier, som jeg også indkalder – og så finder vi en løsning.

Det synes jeg jo at man burde gøre, men det kan ministeren lige overveje efter behandlingen her om var en idé. Og så kan det være, vi simpelt hen skal lade embedsmændene være uden for døren, mens vi diskuterer, og så kan man meddele resultatet bagefter, eller hvad? vil jeg spørge ministeren. Det er i hvert fald vores forslag, at man finder en form på det, der gør, at vi kommer mere i retning af, at de her sager bliver gennemført, og at folk ikke er til grin, når sagerne bliver aflyst. Det er som sagt på tide at gøre noget ved det. Det er vigtigt for retsbevidstheden, at det sker.

Det er under alle omstændigheder sådan, at vi vil arbejde videre med de her ting under udvalgsbehandlingen. Sådan er budskabet til de kriminelle, de anklagede, som hidtil har valgt at blive væk fra retsmøderne: I fremtiden er der stor risiko for at tabe sagen, når de nu vælger ikke at udnytte deres ret og mulighed for at forsvare sig, og jo ofte gør det – desværre – gang på gang med det resultat, at man bruger mange ressourcer på det fra det offentlige side.

Vi er, som hr. Preben Bang Henriksen var inde på, nok ret kritiske over for det tal på de her 10-12 mio. kr., ministeren bragte frem, for det lyder simpelt hen, som om det ikke kan passe, at det kun er det, der er tale om. Det dækker efter al sandsynlighed i virkeligheden over et væsentligt større misbrug, som det er, af skatteborgernes penge, og vi vil selvfølgelig under udvalgsbehandlingen sikre os, at vi får mere overblik over, hvor stort det er, og hvor stort problemet er.

Vi er selvfølgelig kede af, at Enhedslisten ikke vil bakke op om forslaget. Vi havde måske heller ikke ligefrem ventet, at det var fra den kant, der ville være stor opbakning til at skride hårdere ind over for nogle som oftest kriminelle, der gerne vil misbruge det her system. Vi havde håbet, at De Radikale ville give deres mening til kende. Det ville de så ikke i dag, men det kan være, at de gør det under den videre udvalgsbehandling. Vi er ærgerlige over, at SF nok ikke rigtig vil støtte det her forslag, men vi håber, at ministeren vil se positivt på det, når man virkelig får kigget lidt nærmere på det i enrum en dag.

Det var alt for nu. Vi håber på en fortsat god behandling i udvalget.

Kl. 12:11

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om et udvidet nationalt DNA-register.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsættelse 14.11.2013).

Kl. 12:12

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet. Og jeg giver ordet til justitsministeren.

Kl. 12:12

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det. Det er en gammel, velkendt travr: et ønske fra Dansk Folkeparti om at udvide vores dna-register.

Jeg kan gøre det meget kort og sige, at vi i dag har det sådan, at politiet kan registrere dna-profiler fra personer, som har været sigtet for en lovovertrædelse, som har en strafferamme på 1½-års fængsel og derover, og fra sigtede i visse sager om børnepornografi. Derudover kan man registrere dna-profiler fra personer, som selv ønsker at rense sig for mistanke. Når en person er blevet sigtet og efterfølgende er blevet dømt, bevares registreringen som udgangspunkt, indtil den pågældende fylder 80 år, og hvis den sigtede ikke dømmes, slettes registreringen efter 10 år.

Når jeg siger de her ting, siger jeg dem for at gøre det meget tydeligt, at vi i forvejen har et rimelig godt system i forhold til at sørge for at have et dna-materiale, som selvfølgelig kan være rigtig godt, når man gerne vil finde ud af at identificere forbrydere.

Dansk Folkeparti foreslår et udvidet dna-register. Det kan vi ikke støtte. En ting er, at det være omkostningstungt, men noget andet er, at det også vil være i strid med forskellige menneskerettighedskonventioner; det vil bl.a. være i strid med diskriminationsforbuddet i menneskerettighedskonventionens artikel 14, jævnfør artikel 8, hvis man vil dna-registrere udlændinge. For det tredje vil det også være en forudsætning, at man skal ophæve sletningen vedrørende sigtede, som ikke bliver dømt; det vil være i strid med menneskerettighedskonventionens artikel 8. For det fjerde vil forslaget, som altså betyder, at man vil skulle tage blodprøverne fra PKU-biobanken, kunne bruges på en måde, som vil kunne betyde, at befolkningens vilje til at ville indgå i sundhedsfaglige registre vil være negativ.

Så ud fra de her forskellige argumenter om, at det er i strid med forskellige internationale forpligtelser; at det vil være dyrt; at det har en sundhedsmæssig negativ påvirkning; og at vi jo allerede i dag har en rimelig god mulighed for at opbevare dna, vil jeg gerne afvise beslutningsforslaget.

Kl. 12:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 12:14

Peter Skaarup (DF):

Jeg havde måske håbet på en mere positiv medfart til det her forslag om et dna-register.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, om ministeren ikke er enig i, at det er et fantastisk godt redskab, politiet har fået der, og om, hvad ministeren siger til, at fremtrædende politifolk si-

ger, at det kunne være utrolig godt at have et landsdækkende dna-register og spare mange ressourcer hos politiet. Gør det slet ikke indtryk på ministeren, at det er det, der er holdningen?

Kl. 12:14

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 12:14

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg synes, at vi har et godt dna-register, som det er i dag. Det er rigtigt, at hvis alle var registreret fra fødslen og man altid ville have et register på alle, så ville man kunne finde forbrydelser og opklare forbrydelser tidligere.

Det, vi også skal forholde os til, er, hvilke forskellige forpligtelser vi har i forhold til hensynet til privatlivets fred. Menneskerettighedskonventionen sætter nogle rammer for, hvor langt vi kan gå på det her område, og de rammer er ret tydeligt beskrevet. Der er også faldet nogle domme, som bl.a. har betydet, at der er faldet dom om, at den lov, man havde i Storbritannien, krænkede retten til privatliv og familieretten.

Derfor har vi de regler i Danmark, som vi har, og det synes jeg sådan set er meget fint. Vi har mulighed for at opbevare dna, indtil personen fylder 80, hvis vedkommende er blevet sigtet, men ellers må vi forvente, at vi skal have en grund til at udtage en dna-prøve fra en person, som vi mistænker for at have begået en kriminel handling.

Kl. 12:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Peter Skaarup.

Kl. 12:15

Peter Skaarup (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren om vores internationale forpligtelser, som jeg forstår ministeren mener at vi er så omklamret af, at vi ikke kan gennemføre det her forslag. Det kan vi tage en selvstændig diskussion af engang.

Vil der være noget forkert i forhold til de forpligtelser i at sikre, at personer, der kommer hertil udefra og vil have opholdstilladelse i Danmark, får taget en dna-prøve?

I parentes bemærket skal jeg sige, at det jo desværre er sådan, at det kan ses i vores kriminalitetsstatistikker, at der er en meget stor overrepræsentation af bl.a. personer, der kommer hertil fra udlandet. Ikke mindst mænd, der kommer hertil ude fra det store udland, begår jo rigtig meget mere kriminalitet, end danskere gør.

Kl. 12:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 12:16

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg tror, jeg fik nævnt, at hvis man vil dna-registrere udlændinge, vil det være i strid med diskriminationsforbuddet i menneskerettighedskonventionens artikel 14, jf. artikel 8, så det vil altså være konventionsstridigt, hvis man som dansk stat siger, at alle udlændinge, der kommer hertil, skal aflægge dna-materiale, inden de får lov at komme ind. Så ja, det vil være i strid med konventionerne, og det er også en af grundene til, at regeringen ikke støtter forslaget.

Kl. 12:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Så er det Venstres ordfører, hr. Preben Bang Henriksen.

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Jeg holder den her tale på vegne af min kollega, hr. Karsten Lauritzen, som ikke kunne være til stede.

Det er vigtigt, at vi i et retssamfund som det danske husker på, hvad friheden betyder. Der er ingen tvivl om, som også forudsat af forslagsstillerne, at et dna-register vil være et meget effektivt redskab for politiet og senere også for anklagemyndigheden, men man skal altså også være helt sikker på, at det nu ikke indføres på bekostning af højere principper.

Politiet har allerede i dag et dna-register til rådighed, og alle, der bliver sigtet for en forbrydelse med en strafferamme på 1½ år eller mere, kommer i politiets dna-register. Så kan man i øvrigt lade sig frivilligt registrere, og endelig, som ministeren også redegjorde for, opbevares dna-prøver fra dømte som bekendt også.

Det, forslagsstillerne her ønsker, har jo været forsøgt, som også ministeren var inde på, i Storbritannien. I 2008 var der en 11-årig dreng, der var blevet tiltalt i en røverisag, og han blev oven i købet frifundet. Man opbevarede altså en dna-prøve på vedkommende. Det fandt Menneskerettighedsdomstolen var i strid med menneskerettighedskonventionen, og Storbritannien måtte altså opgive den her praksis. Hvis det er tilfældet i Storbritannien, har jeg vanskeligt ved at se, at der vil blive anlagt en anden målestok for en tilsvarende praksis i Danmark. Så jeg tror, hvis forslagsstillerne kommer igennem med forslaget, at det næste, der venter, er en sag for Menneskerettighedsdomstolen, og der er intet, der skulle få mig til at tro, at den skulle få et andet resultat end den, der allerede er afsluttet, har fået.

Bortset fra det skal jeg da være den første til at erkende, at forslagsstillerne baggrund for at stille forslaget – nemlig at få opklaret forbrydelser i større omfang og i øvrigt mere effektivt og billigere – respekterer jeg selvfølgelig fuldt ud.

Men vi har altså også et proportionalitetsprincip i Danmark, der som bekendt går ud på, at vi ikke skal lave indgreb, der er mere vidtgående, end hvad formålet tilsiger. Det betyder, at der skal være et rimeligt forhold mellem midler og mål. Derfor må man spørge sig selv, om et nationalt dna-register i et samfund som det danske vil leve op til det princip. Er der så kæmpe et behov, at vi skal have det indført? Er der et rimeligt forhold mellem dna-registeret og privatlivets fred? Man må i den forbindelse sige, at selv om forslagsstillerne har fundet mange og i argumentationsmæssig henseende gode sager, opklares langt de fleste sager jo altså af politiet.

Herudover er det jo ikke sådan, at hvis vi får et dna-register, er der ikke kriminalitet, og så kan man slå op der og finde enhver forbryder. Mange forbrydelser har jo ikke noget med dna som bevis at gøre. Så vi må konstatere, at allerede i dag – og selv uden dette omfattende register – opklarer politiet dog langt de fleste forbrydelser.

Så for Venstre er det her ikke nogen svær diskussion, og som tidligere, hvor vi har afvist det her forslag, gør vi det igen. Vi mener ikke, at der er behov for et landsdækkende dna-register. Vi tvivler på, at effekten af det vil være så stor, at den kan legitimere et sådant register. Herudover savner jeg en nærmere belysning af, hvad omkostningerne egentlig vil være ved at praktisere sådan et register. Tak.

Kl. 12:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 12:20

Peter Skaarup (DF):

Jeg havde egentlig besluttet mig for ikke at stille nogen spørgsmål, men nu hørte jeg alligevel, at hr. Preben Bang Henriksen selv havde

en hel del holdninger til det, ud over hvad der måske var forberedt på forhånd.

Altså, det, jeg bare lige vil spørge hr. Preben Bang Henriksen om, er, om ikke det er korrekt forstået, hvad Venstre synes om den tolkning af dommen fra Menneskerettighedsdomstolen, som regeringen bliver ved med at fremhæve i de svar, vi har fået i Folketinget, også med hensyn til fingeraftryksregisteret, som vi også spurgt til; altså at Venstre er relativt skeptisk over for, at man tolker dommen så stringent, at man bare siger, at det, der gjaldt i den her specifikke sag for England, skal vi lige præcis overføre til Danmark i den her meget specifikke form, sådan som regeringen bliver ved med at sige. Altså, man sletter registreringer i registreret, som faktisk kunne være brugbare.

Kl. 12:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:21

Preben Bang Henriksen (V):

Jeg bliver spurgt, om det er korrekt forstået, hvordan Venstres holdning er eller har været til fortolkningen af den her dom fra Menneskerettighedsdomstolen. Jeg bliver spørgeren svar skyldig. Det ved jeg faktisk ikke. På det her område må jeg svare på egne vegne, og jeg vil sige, at når man af Menneskerettighedsdomstolen bliver pålagt at slette dna-oplysninger på en uskyldig dreng, så tror jeg ikke, det går lettere for et land at opbevare dna på en hel befolkning, heriblandt på fuldstændig nyfødte. Så jeg tror, at det vil føre til samme resultat, men jeg bliver spørgeren svar skyldig, for så vidt angår, hvad der tidligere måtte være skrevet eller sagt. Jeg kan næsten høre, at der ligger et eller andet under spørgsmålet fra Dansk Folkepartis side.

Kl. 12:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, fru Trine Bramsen.

Kl. 12:22

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Tak for det. Det er jo ikke noget nyt forslag, vi diskuterer i dag. Dna-registrering har været foreslået utallige gange de seneste år, og argumenterne imod har ikke ændret sig meget. Som bekendt finder der allerede i dag registrering af dna-profiler sted. Personer sigtet for lovovertrædelser, der har en strafferamme på 1½ års fængsel eller derover, og sager vedrørende børnepornografi, registreres allerede. Registreringen af dømte opbevares i udgangspunktet, indtil den pågældende fylder 80 år, og derudover kan der registreres dna fra personer, der ønsker at rense sig selv for mistanke.

Vi Socialdemokrater ønsker selvfølgelig, at vores politi skal have de bedste redskaber til at opklare kriminalitet. Det kan der ikke her ske tvivl om. Men politiets redskaber skal gå hånd i hånd med privatlivsbeskyttelse. Forslaget handler jo i høj grad om værdier. Det er et stort indgreb i den enkeltes privatliv, som efter vores klare overbevisning går over stregen i forhold til politiets efterforskningsredskaber.

Hvis man holder forslaget op imod den europæiske menneskerettighedskonvention, som der efter min klare opfattelse er bred opbakning til fra dansk side og på tværs af Folketingets partier, jamen så er der også nogle store udfordringer forbundet hermed.

Så kort og godt mener vi Socialdemokrater, at balancen mellem den personlige frihed og efterforskningsredskaberne for politiet til opklaring af forbrydelser tipper med dette forslag. Sidst, men ikke mindst stiller jeg mig spørgende over for, hvor forslagsstillerne vil

finde pengene til finansieringen af dette forslag fra. Hvor skal pengene komme fra? Det spørgsmål kunne jeg godt tænke mig at få besvaret af forslagsstillerne.

Med de ord skal jeg meddele, at Socialdemokraterne ikke kan støtte B 21.

Kl. 12:24

Første næstformand (Bertel Haarder):
Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 12:25

Peter Skaarup (DF):

Det sidste er utrolig nemt at svare på. Vi har jo faktisk – jeg ved ikke, om ordføreren har bemærket det – skåret det her forslag kraftigt til, så vi drypvis over årene kan få forbedret det register, der kan bruges til at opklare også grov kriminalitet. Den udgift, der ligger i det, vil man umiddelbart kunne finansiere gennem de tiltag, man generelt har i forbindelse med finansloven. Det har vi også nævnt i forslaget.

Derudover ligger der jo en kæmpemæssig besparelse – det tror jeg ikke at fru Trine Bramsen kan lukke øjnene for. Vi har den ene politiansvarlige efter den anden, som siger, at man vil kunne undgå at bruge rigtig mange ressourcer, specielt i de tunge sager, hvis man havde mulighed for at matche de dna-spor, man finder, med et centralt register. Vi har i øjeblikket den situation, at man har brugt utrolig mange ressourcer på det attentat, der var på Lars Hedegaard. Der kan vi jo i dag læse, at der bl.a. indgår dna fra en spytklat fundet på det pågældende sted. Hvis man havde haft et register, hvor man for et år siden kunne have matchet de ting, havde man jo kunnet spare utrolig mange ressourcer hos politiet.

Kl. 12:26

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:26

Trine Bramsen (S):

Nu havde jeg jo håbet, at spørgeren ville komme med en konkret anvisning på, hvor de her penge skulle komme fra. Der kom en henvisning til finansloven og en henvisning til, at det ville tjene sig selv ind. Jeg har ikke set en dokumentation af, at det vil det gøre. Faktum er jo, at der stadig væk skal føres en sag. Der skal stadig væk indsamles beviser. Derfor mener jeg ikke, at det er en argumentation for, at det forslag, som forslagsstillerne har fremsat, går op op.

Kl. 12:26

Første næstformand (Bertel Haarder):
Peter Skaarup.

Kl. 12:26

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, at ordføreren skulle læse forslaget, herunder om finansieringen.

Jeg synes altså heller ikke, at ordføreren forholder sig til det konkrete eksempel, som jeg nævnte, nemlig Lars Hedegaard, altså forfatteren, journalisten, som blev overfaldet i sit eget hjem, som jeg nævnte, og der var nogen, der skød på ham. Der er brugt så mange politiresourcer på det, ligesom der i øvrigt gøres i mange andre sager, hvor det måske i den sidste ende ikke lykkes at opklare dem. Men i en sag som den her, ville det jo have været utrolig nyttigt, hvis man kunne matche det dna, man meget specifikt finder, med et register. Det er jo i virkeligheden det bedste argument for det, og jeg forstår ikke, at ordføreren totalt lukker øjnene for den argumentation, men det er selvfølgelig ordførerens valg.

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:27

Trine Bramsen (S):

Jeg mener faktisk ikke, at det er en business case, spørgeren her beskriver. Jeg har ikke fået noget svar på, om det koster det samme med hensyn til ressourceforbruget ved at føre sager og lave opklaring og ved at føre et stort register, som vil være utrolig omkostningsfyldt. Det kan jeg heller ikke se af forslaget, som jeg selvfølgelig har læst.

Så må jeg for det andet fremhæve, at det her jo, som jeg også sagde i min tale, handler om værdier. Vi socialdemokrater mener ikke, at alle mennesker i Danmark skal registreres. Vi mener ikke, at forslaget her går hånd i hånd med hensynet til det privatliv, som vi mener at det er helt essentielt at alle danskere har.

Igen må jeg sige, at jeg har ikke fået fremlagt dokumentation for, at det her forslag finansierer sig selv.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 12:28

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er igen taler for også Det Radikale Venstre, og jeg tror, det korte svar på, om SF kan gå ind for det her beslutningsforslag, er nej. Vi kan ikke støtte det her forslag. Jeg kunne næsten fristes til at henvise til nogle af de mange tidligere ordførertaler, jeg har holdt om det samme emne, for Dansk Folkeparti er nemlig rigtig flittig til at genfremsætte det her forslag. Og jeg tror næsten, vi har diskuteret det i alle varianter.

Man har altså ret til ikke at stå i et register, når man ikke er dømt for noget ulovligt. Det er en menneskeret, og det er noget, vi selvfølgelig har tænkt os at bakke op. Jeg tror, det er ret tydeligt, at det her forslag omhandler noget, der ikke kan lade sig gøre, og jeg vil sige, at den her sag er lukket for os. Jeg kunne sagtens se mange fordele ved et fuldt og dækkende dna-register – jeg tror faktisk, SF og Dansk Folkeparti har været nogle af de eneste, som har bakket sådan et register op.

Men forskellen er, at i SF har vi taget konsekvensen af, at det her ikke kan lade sig gøre. Og derfor synes jeg faktisk, at det er nytteløst at gå meget længere ind i detaljerne af det her forslag. Jeg må sige, at meldingen er den samme, som den har været sidste gang og sidste gang igen. Vi kan ikke støtte det her forslag.

Kl. 12:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 12:30

Peter Skaarup (DF):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt siger, at det er en menneskeret ikke at stå i noget register, hvis man ikke er dømt for noget kriminelt, men må jeg ikke godt lige i den forbindelse spørge fru Karina Lorentzen Dehnhardt, om ikke det er rigtigt, at vi jo som danskere står i en hel masse registre af forskellig art, selv om vi ikke er dømt for noget kriminelt. Det store flertal af den danske befolkning er jo heldigvis ikke dømt for noget kriminelt og bliver nok heller aldrig dømt for noget kriminelt, men alligevel står vi jo altså i en hel del registre. Lad mig nævne eksemplet PKU-registret. Når man bliver født, bli-

ver man jo mødt er en flink hospitalsansat sygeplejerske, der sikrer, at der bliver taget en lille blodprøve af hælen på det her spædbarn. De spædbørn har jo igennem mange år været udsat for det, og jeg tror, at det er de færreste forældre, der siger nej til det. Der står man altså i et register, selv om man ikke er dømt for noget kriminelt.

Kl. 12:31

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:31

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Men forskellen er jo, at det register er til rent sundhedsfaglige formål. Det, Dansk Folkeparti foreslår, er jo et redskab til politiets straffemæssige efterforskning, og der er altså faldet en menneskerettighedsdom om, at selv om man endda har været tiltalt i en sag, kan man altså ikke stå i sådan et register for evigt. Når man bliver frifundet, har man faktisk en ret til ikke længere at indgå i sådan et register, og det er der faktisk nogle mennesker, som er alvorligt optaget af, og det synes jeg vi skal respektere, og derfor bliver det endnu en gang et nej til det her forslag.

Kl. 12:32

Første næstformand (Bertel Haarder):
Peter Skaarup.

Kl. 12:32

Peter Skaarup (DF):

Må jeg ikke lige fortælle fru Karina Lorentzen Dehnhardt noget om politiets arbejdsmetoder her? Politiets arbejdsmetoder går jo ud på, at man, hvis der f.eks. er tale om et seksuelt overgreb mod et lille barn, så, for ret hurtigt at kunne finde gerningsmanden, optager en hel mængde dna-prøver hos nogle af dem, man tror har været på det pågældende sted på det pågældende tidspunkt. Det var f.eks. det, der skete på Fyn her for noget tid tilbage, da der havde fundet krænkelsers af to små piger sted, og hvor man tog i hundredvis af dna-prøver. Her står man jo så i en slags register hos politiet i en periode, som uskyldig.

Var det dog ikke bedre, at vi fik lavet et landsdækkende register, hvor det ikke var nødvendigt at optage så mange prøver over lang tid, men hvor man bare på forhånd sikrede sig at finde gerningsmanden ved hjælp af et eneste match?

Kl. 12:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:33

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jo, men jeg anerkender, at det her er et vildt værdifuldt redskab for politiet; det er der ingen tvivl om. Jeg er også overbevist om, at man, hvis man havde et landsdækkende register, så ville spare rigtig, rigtig mange ressourcer. Jeg har personligt svært ved at se, at der skulle være det store problem i det, forstået på den måde, at man jo kun bliver forbundet med et gerningssted, når man har begået noget kriminelt. Så det er jo ikke hvem som helst, der kan komme i spil i forhold til et dna-register. Men der er faldet nogle menneskerettighedsdomme på det her område, og jeg har for længst opgivet tanken om et landsdækkende register. Og det er det, der er forskellen på SF og DF, nemlig at vi anerkender de menneskerettigheder og de domme, der er faldet ved Menneskerettighedsdomstolen.

Jeg ved godt, at Dansk Folkeparti ikke er begejstret for konventioner og alle den her slags ting, som sikrer borgerne nogle frihedsrettigheder, men dér står SF nok et lidt andet sted.

Kl. 12:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Pernille Skipper.

Kl. 12:34

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Som det er blevet sagt nogle gange, er det her ikke et nyt forslag; det er et forslag, som handler om at lave et nationalt register, som alle mennesker i Danmark indgår i, og som så kan bruges i politiets efterforskningsarbejde.

Lad mig starte med at sige, at der ikke er nogen tvivl om, at det formentlig ville være et nyttigt redskab. Jeg vil dog også lige minde om, at man, da det med at kunne lave dna-prøver var en ny ting, så også havde en tanke om, at det var det mest fantastiske redskab overhovedet, for så kunne man jo bare se, hvem der havde været der, og hvis nogen havde været på et gerningssted, så havde de nok også gjort noget kriminelt. Senere opdagede man, at sådan noget dna f.eks. godt kan blive plantet på et gerningssted, og at der kan ske mange fejl med sådan noget. Så det er ikke, fordi jeg siger, at det ikke ville være et nyttigt redskab, men jeg siger også, at der også kan være nogle risici forbundet med det; det er, hvad skal man sige, ikke sådan en sandhedskugle, man kan åbne op, og så sige, at nu ved man, præcis hvem gerningspersonen er, blot fordi der er noget dna.

Derudover vil jeg også sige, at det er helt grundlæggende principielt for Enhedslisten, at vi ikke ønsker et samfund, hvor alle mennesker er at finde i et register, hvor en stat har registreret alle menneskers dna, lige så lidt som vi ønsker at leve i et samfund, hvor man indopererer chips i armene på små babyer, så man altid ved, hvor alle befinder sig. Det ville også have været et rigtig nyttigt redskab til at opklare kriminalitet, hvis vi ligesom alle sammen var registreret, så staten kunne overvåge, præcis hvor vi befandt os hvornår. Det minder om noget, der har været i nogle totalitære samfund, der har eksisteret i historien, og som vi bestemt ikke synes er nogle fejl, der bør gentage sig.

Derfor er det jo én ting at sige, at ja, det er i strid med menneskerettighedskonventionen, men en anden ting er sådan set også det principielle, hele årsagen til, at vi har en menneskerettighedskonvention, som sætter sådan nogle grænser her, som jo er, at man i demokratiske og frie samfund skal have lov til at bevæge sig frit og være fri, uden at staten konsekvent overvåger en.

Ud over det helt principielle og menneskeretlige i det vil jeg så også bare sige, at jo større registre man opbygger, jo større er risikoen også for, at oplysningerne deri bliver misbrugt; det skal man også indregne. Så må man også, som det også er blevet påpeget, sige, at det i hvert fald nok ikke vil være en lille økonomisk udgift.

Hvis nogen skulle være i tvivl, kan jeg sige, at Enhedslisten ikke kan støtte forslaget.

Kl. 12:37

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 12:37

Peter Skaarup (DF):

Fru Pernille Skipper rejser jo den helt nødvendige debat om registre: Er det, at man står i et register, noget, der krænker borgerne, eller er det ikke noget, der krænker borgerne? Hvor mange registre skal vi have? Vi er jo i Danmark i forhold til en hel del andre lande faktisk gået ret langt, når det gælder registre, fordi vi har det her cpr-register – som så ikke er så sikkert endda, men det er så en anden diskussion. Vi er jo f.eks. i forhold til England gået meget længere på det punkt. Vi vil godt vide, hvem der opholder sig i Danmark, sådan nogenlunde.

de, og det giver cpr-registeret så lidt bedre muligheder for at finde ud af end det, de har i mange andre lande. Men betyder det, at Enhedslisten, ud fra den logik, som man lægger frem her, for enhver pris er imod registre, og at man også er imod cpr-registeret? Og er man imod PKU-registreret, som alle spædbørn jo, ved hjælp af en lille prøve i hælen, optages i, når de bliver født? Er det et register, vi så skal afskaffe? Eller hvor er logikken henne?

Kl. 12:38

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:38

Pernille Skipper (EL):

Altså, først vil jeg sige, at ja, Enhedslisten mener, at det cpr-register, som vi har i dag, er en rigtig ringe idé, og hr. Peter Skaarup har jo sådan set selv svaret på hvorfor, netop fordi det er en illustration af, at der for sådan nogle registre, når man opbygger dem, gælder, at risikoen for, at de bliver misbrugt, øges. Og jeg ved, at hr. Peter Skaarup ved, hvor farligt det er, hvor mange oplysninger der har været udsat for identitetstyveri, fordi cpr-registeret er så centralt i vores samfundsstruktur, som det er i dag. Det har vi diskuteret flere gange, og jeg tror endda, vi har været nogenlunde enige på det punkt tidligere. Derfor er det vores holdning, at man i forhold til cpr-registeret bør kigge mod Sverige, hvor det ikke er et register, som giver adgang til alle mulige ting, og at cpr-nummeret sådan set ikke er hemmeligt, men det er en anden diskussion, som hr. Peter Skaarup også siger.

Hvad angår PKU-registeret, er det selvfølgelig et register, som man også skal være rigtig betænkelig ved, fordi risikoen for misbrug er der. Men som fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra SF også sagde, er der en stor forskel på, om formålet er sundhedsmæssigt, eller om formålet er noget, der kan føre til tvangsindgreb over for borgerne. Det er klart, at man skal være langt mere påpasselig, når risikoen for misbrug og fejl kan føre til, at borgere får deres liv ødelagt og bliver sat i fængsel, selv om de måske er uskyldige.

Kl. 12:40

Første næstformand (Bertel Haarder):
Peter Skaarup.

Kl. 12:40

Peter Skaarup (DF):

Jeg har lige to spørgsmål, for det er jo en interessant diskussion. Men vi skulle måske lige gemme diskussionen om cpr-registeret lidt, for det karakteristiske ved cpr-numre er jo, at de faktisk florerer rundt omkring, og man bliver bedt om at opgive dem alle mulige steder. Men når det gælder dna-registeret, ligner det måske meget PKU-registeret, hvor der en fin, stor sikkerhed, og hvor vi ikke på den måde har set misbrug af de oplysninger, der ligger der. Betyder det så, at Enhedslisten sådan set godt kunne være positive over for dna-registeret som sådan?

Må jeg så lige minde fru Pernille Skipper om en ting. Det er jo faktisk sådan, at politiet optager mange oplysninger om dna; hvis der f.eks. er sket en kriminel handling, kan flere hundrede borgere komme til at aflevere deres dna. Er Enhedslisten så også imod det? Virkeligheden er jo, at langt hovedparten af dem, måske alle, er uskyldige mennesker, men de bliver i dag alligevel tvunget til at skulle aflevere en dna-prøve – eller de gør det frivilligt, men der ligger en vis form for tvang i det. Jeg er interesseret i at høre, hvad Enhedslisten egentlig mener om de her ting.

Kl. 12:41

Første næstformand (Bertel Haarder):
Værsgo.

Kl. 12:41

Pernille Skipper (EL):

Ja, jeg kan jo godt høre, at det kan være svært, for på den ene side siger hr. Peter Skaarup, at den argumentation, jeg havde lige før, førte til, at jeg var for dna-registeret, men at den på den anden side også førte til, at jeg var imod det overhovedet at bruge dna som sådan. Altså, jeg må sige, at jeg har lidt svært ved at forstå de der spørgsmål. Men Enhedslisten er imod et nationalt register, som indeholder alles dna, og vi synes også, man skal være meget, meget påpasselig med hensyn til de dna-registre, der eksisterer i dag. Vi kan godt have en diskussion om, om man bør indskrænke den tid, hvor dna-prøver ligger deri; det kan vi sagtens diskutere. Vi er ikke imod, at politiet bruger dna til opklaring af forbrydelser.

Kl. 12:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det Liberal Alliances ordfører, hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 12:42

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg skal oplyse, at Liberal Alliance i lighed med tidligere gange, hvor det samme forslag har været behandlet, ikke kan støtte forslaget fra Dansk Folkeparti.

Liberal Alliances udgangspunkt er, at borgerne har ret til et privatliv og ret til selvfølgelig at blive betragtet som uskyldig, indtil det modsatte er bevist, og ikke som om omværende mulige skyldige for enhver tænkelig forbrydelse.

Jeg synes også, at der er noget principielt på spil i det her, som går lidt dybere end bare et dna-register, nemlig hvem tilhører vores krop egentlig? Min krop tilhører mig og ikke staten. Og det kan godt være, at man kan komme med andre eksempler på, at man inden for statsapparatet i dag på forskellig vis tiltusker sig adgang til noget omkring borgernes krop, og det kan da godt være, at vi skal se det lidt nærmere efter i sømmene og se på, om der er steder, hvor der er brug for at stramme op, sådan at det ikke sker for ofte.

Det er også noget, som vi i hvert fald har været opmærksomme på på sundhedsområdet. Det er ikke kun i alle de her forbudsdebatter, men også i spørgsmålet om, i hvor stort omfang man egentlig skal give mulighed for, at både det offentlige og private virksomheder skal få indsigt i ting omkring den enkeltes krop og have oplysninger om den. Der vil jeg sige, at vi stiller os på individets side og ikke på statens side, når det handler om at gennemføre ting, som bare er et bekvemmelighedshensyn i forhold til statsmagten.

Kl. 12:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Tom Behnke fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:44

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Vi kan fra konservativ side ikke støtte beslutningsforslaget fra Dansk Folkeparti i dag, ligesom vi heller ikke kunne det sidst. Jeg har bemærket, at Dansk Folkeparti forsøger at lave forskellige udformninger af sit beslutningsforslag, men målet er det samme; man ønsker et register, vi alle er optaget i, og det er vi fra konservativ side uenig i.

Vi er fra konservativ side af den opfattelse, at det nuværende register er godt og brugbart. Vi havde gerne set, at det nuværende register blev udvidet, altså i forhold til muligheden for at gemme sigtede profiler i registeret. Vi har jo i dag en tidsgrænse for, hvor længe

de kan stå der, når vi taler om sigtede personer. Vi er ikke enige i, at de skal slettes efter, som jeg husker det, 10 år, vi havde gerne set, at de blev stående længere, fordi det erfaringsmæssigt er sådan, at de, der har været sigtet på et tidspunkt, af forskellige årsager popper op igen på et senere tidspunkt, og derfor er det hensigtsmæssigt, at de står der længere. Men der er jo noget med nogle internationale konventioner og nogle jurister, der har vurderet, at det måtte vi ikke, og så gik man med til at begrænse det til en 10-årsfrist. Den har vi jo så udfordret tidligere ved forskellige beslutningsforslag, men det er der heller ikke flertal for i Folketinget, men der er vi i hvert fald fra konservativ side enig i, at det nuværende register er godt, men det ville være bedre, hvis det var sådan, at vi udvidede muligheden for at gemme profiler på sigtede personer længere end de 10 år, der i dag er grænsen.

Men tilbage til beslutningsforslaget her i dag, som jo handler om noget andet, nemlig at man med tiden ønsker et register, som vi alle sammen skal stå i. Det kan vi ikke støtte fra konservativ side, og det er der i virkeligheden flere grunde til, men jeg skal her blot nævne to. Den ene er, at risikoen for, at der bliver plantet et såkaldt falsk dna på et gerningssted, jo vil være enormt stor. Det er jo ikke noget problem for en kriminel at kaste skylden på en anden eller i hvert fald mistanken på en anden ved at plante et falsk dna-spor på et gerningssted, og det betyder jo så, at helt uskyldige mennesker skal til at bevise deres uskyld, og det duer jo ikke. Det andet, der gør sig gældende, er, at vedrørende træfsikkerheden er det jo stadig væk sådan, at dna jo ikke er et endegyldigt bevis på, at det er den person, der har været der, og derfor kan dna-beviser heller ikke stå alene i retten, der skal være andre ting, der godtgør, at det er den person, der har begået forbrydelsen, og heldigvis, for det handler om retssikkerhed, og det handler om, at træfsikkerheden er ca. 1:1.000.000. Det betyder altså, at hvis man finder et dna-spor på et gerningssted, vil der i gennemsnit være 5-6 danskere, der svarer til det, i gennemsnit, det kan også godt være flere. Og det betyder, at hvis man kun lægger det her til grund, vil der altså være 5-6 danskere konstant, når der er sket en forbrydelse, der skal ud at bevise, at det ikke er dem, altså at de er uskyldige. Og der vender vi altså retssikkerheden på hovedet, og det er vi ikke indstillet på fra konservativ side af. Der må det være sådan, at det er anklagemyndigheden, der løfter bevisbyrden og ikke borgerne, der skal bevise, at de er uskyldige. Det kommer til at give nogle uheldige situationer.

Så vi er ikke med på Dansk Folkepartis beslutningsforslag her, men den anden del, som vi tidligere har diskuteret, altså at udvide gemmeperioden for sigtedes dna, er vi stadig væk positiv over for, men det er jo ikke beslutningsforslaget i dag.

Kl. 12:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Tom Behnke. Så vil jeg give ordet til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Peter Skaarup.

Kl. 12:47

(Ordfører for forslagsstillerne)

Peter Skaarup (DF):

Vi må jo håbe på bedre held, næste gang vi foreslår det her. Men jeg synes så, at jeg vil sige til de ordførere, der har været negative over for det, at der altså er sådan nogle lidt modstridende forklaringer. Nogle mener, at vi slet ikke skal have nogen registre, andre mener, at vi har ret til vores egen krop, andre igen mener, at det her register ikke kan stå alene, og andre igen mener, at vi ikke behøver at se den menneskerettighedsdom så stringent, som regeringen har tolket den, nemlig det med, at man så i dag skal slette de sigtedes profiler efter 10 år. Så der er et vist rum for diskussion i Folketinget i den her sag, men det er altså desværre sådan, kan jeg så forstå, at der ikke er nogen partier i Folketinget ud over Dansk Folkeparti, der ser de store fordele ved et landsdækkende register og også et register for udlæn-

dinge, der kommer til Danmark, sådan som vi ser det i Dansk Folkeparti.

Jeg skal altså lige gøre ordføreren opmærksom på, at hvis man spørger danskerne, kan man høre, at der er meget stor forståelse for, at det kan være en stor fordel. Man følger sig i store træk ikke krænket hos danskerne. Man har vænnet sig til, at der er forskellige former for registre, og lige præcis i forhold til dna er der så altoverskyggende fordele, at man i høj grad er positiv.

Det samme gælder jo fremtrædende politifolk. Vi havde på et tidspunkt en drabschef i København, der hed Ove Dahl, og som stadig væk blander sig i debatten nu og da. Han tillod sig også at have det synspunkt, at det i hvert fald kunne være godt med et sådant register. Det ville spare mange ressourcer hos politiet, og man ville altså finde mange gerningsmænd, man i dag ikke har fat på og måske aldrig får fat på, på grundlag af sådan et register. Han kom så til at sige, at hvis man skulle målrette det, så kunne man gøre det ved at tage udlændinge, der kommer til Danmark, ind i registeret og så tage mænd ind i registeret, for mænd er klart mere kriminelle end kvinder. Det fik han også kritik for, så det er jo ikke nemt at gøre alle tilfredse. Men man kan i hvert fald forsøge at arbejde med det, og det vil vi fortsat gøre i Dansk Folkeparti.

Hvis vi nu netop skulle målrette et sådant register – og det er jo det, vi har forsøgt på i det her forslag – så skulle det være ved at om-danne de PKU-prøver, der kommer fremadrettet, altså for 2015, til at indgå i Dna-registeret, og det er ikke nogen stor udgift. Fru Trine Bramsen var inde på, at det var en kæmpe udgift. Det har regeringspartierne jo tidligere gjort opmærksom på at det ville være, hvis man tog alle de prøver, der er blevet taget til PKU-registreret, af spædbørn tilbage i tiden, og omdannede dem til at indgå i Dna-registeret. Det har vi jo netop med det her forslag fravalgt, og vi kigger udelukkende fremad. Det ved jeg ikke om fru Trine Bramsen er opmærksom på.

Fru Trine Bramsen spurgte så til, hvordan det skulle finansieres. Lad os så sige, at der er en udgift netto, selv om vi faktisk mener, at der er en stor fordel ved det i forhold til politiets ressourcer. Jamen så har vi jo i forslaget, som jeg nævnte, fortalt, hvordan vi vil finansiere det. Vi har nævnt, at man på kort sigt, altså fra 2015, hvor udgifterne kommer, kan finansiere det ud fra de forslag, vi er kommet med til finansloven i vores finanslovudspil, der kom i efteråret 2013. Det indeholder jo bl.a. annullering af selskabsskattelettelsen. Det er 500 mio. kr., vi kunne tage der, hvis det var det her, det ville koste. Et etcifret millionbeløb ville det koste efter vores opfattelse. Så er der ulandsbistanden, hvor vi har foreslået, at man går ned på 0,7 pct. af BNI. Det giver 2,5 mia. kr. osv. osv. Skulle vi ikke bare starte med at erkende, at det ikke er nødvendigt at pege på de her besparelser, for der er sådan et kæmpe misforhold mellem de fordele, der er, og så den ordførertale, fru Trine Bramsen holdt?

Kl. 12:52

Hvis jeg nu skulle sige lidt om, hvor det her register vil kunne anvendes, vil jeg sige, at det jo f.eks. vil kunne anvendes over for asylansøgere, der kommer til Danmark. Det er sådan, at tal fra Kriminalregisteret og Danmarks Statistik viser, at asylansøgere som gruppe er langt mere kriminelle, end danskerne er som helhed. De seneste tal viser, at 813 asylansøgere gjorde sig skyldige i en eller flere lovovertrædelser i 2011 og modtog en fældende afgørelse for det. Det svarer til, at omkring hver femte asylansøger er repræsenteret i kriminalstatistikken. Og hvis man udelukkende ser på overtrædelser af straffeloven, kan man se, at asylansøgerne som gruppe var 23 gange så kriminelle som danskerne i 2011. Så det vil være oplagt at sige, at hvis man gerne vil søge asyl i Danmark, skal man altså lige aflevere sit dna i den forbindelse.

Som sagt vil det have nogle kæmpe fordele for vores politi, at man har de her oplysninger, og som jeg var lidt inde på tidligere – vi er også inde på det i bemærkningerne til forslaget – er der rigtig

mange uskyldige, der på den ene eller den anden måde kan tænkes at blive mistænkt for kriminalitet efter f.eks. seksuelle overgreb mod børn. Vi havde sagen fra Fyn, hvor man måtte tage flere hundrede dna-profiler af uskyldige borgere, og hvor det først var en tilfældighed i forbindelse med en mulig produktion af bomber, der gjorde, at man fandt ud af, hvem den skyldige egentlig var.

Så man havde altså en meget lang periode – mange måneder – hvor man i forhold til en gruppe borgere og deres familier mente, der var en risiko for, at der kunne være nogle mennesker, der var skyldige i noget, som de jo bestemt ikke var skyldige i. Man kom altså til at mistænke uskyldige, og det var noget, politiet var trætte af og kedde af, men det var nødvendigt for at prøve at opklare den her sag. Sådan er det jo i mange tilfælde.

Vi har også i beslutningsforslaget været inde på den såkaldte Amagermand, hvor det faktisk er sådan, at det i sidste ende var et dna-match, der gjorde, at man kunne fange pågældende. Pågældende havde undslået sig retsforfølgelse og så meget opmærksomhed, som der jo burde have været, igennem meget, meget lang tid, mange år, på grund af at man ikke kunne finde et match til det dna, man havde taget. Og det ville man jo så umiddelbart have kunnet klare, hvis man havde haft et landsdækkende dna-register. Der ville være mange ofre, der kunne have været sparet, mange ærgrelser, mange udgifter, der kunne have været sparet i den forbindelse.

Hr. Tom Behnke var inde på, at dna ikke kan stå alene, og det har han jo fuldstændig ret i. Sådan er det heller ikke i dag i retssagerne, der kører. Det indgår som en af de ting, man kan bruge, og det ville være nøjagtig det samme, hvis man indførte det dna-register, som Dansk Folkeparti her foreslår.

Hr. Tom Behnke var også inde på, at der kunne plantes dna. Og ja, selvfølgelig kan der det, og det sker jo også i nogle tilfælde, og der er politiet blevet rigtig gode til at vurdere, om det plantede dna så er plantet i den pågældende forbindelse. Et meget godt eksempel var jo, at man i forhold til Amagermanden, der havde planer om at få plantet dna, fangede det op på et tidligt tidspunkt og derved undgik, at det skete. Så i og med at politiet efterhånden har gode tekniske redskaber til at finde ud af de her kombinationer af dna, der så kan være på et gerningssted, og i og med at politiet også er blevet rigtig dygtige til at vurdere, hvad der indgår i de enkelte sager, så ser vi i Dansk Folkeparti ikke det som et stort problem.

Hvis vi skal kigge fremad – og det skal vi jo – er der for Dansk Folkeparti ingen tvivl om, at tiden arbejder for det her forslag, og vi tror også på, at der vil være andre lande, der vil udfordre de her kæmpe lysende lygter, som det jo for regeringen er, at Menneskerettighedsdomstolen kom med den dom, den gjorde. Det er jo allerede sådan i Folketinget – som hr. Tom Behnke var inde på – at der er forskellige vurderinger af rækkevidden af de her sletningsregler. Vi tror på, at tiden arbejder for at bryde op i forhold til det og se fordomsfrit på, at det ikke er, fordi en enkeltsag behøver at betyde, at man behøver at ændre lovgivningen og ændre retningslinjer hele vejen igennem i forbindelse med det her.

Så for os i Dansk Folkeparti står der egentlig det tilbage, at vi har et velfungerende register i dag, som ikke er blevet kompromitteret, og at vi arbejder for et langt bedre register fremadrettet, der vil kunne hjælpe politiet og næsten 99 pct. af den danske befolkning, der er uskyldige i forhold til at lave kriminalitet, og det tror jeg der vil være en stor interesse i og opbakning til fremadrettet.

Kl. 12:57

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så siger jeg tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed.

Af Pernille Skipper (EL) m.fl.

(Fremsættelse 21.11.2013).

Kl. 12:58

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver først ordet til justitsministeren.

Kl. 12:58

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det her beslutningsforslag, som er et vigtigt et. Det handler om offentligt ansattes mulighed for at kunne ytre sig og den sikkerhed, som der skal være, i forbindelse med at man gerne vil have, at offentligt ansatte skal have mulighed for at kunne fortælle, hvis de oplever nogle ting, som ikke er i orden. De skal selvfølgelig have den sikkerhed, der skal være, omkring deres ansættelse, samtidig med at de kan komme ud med de ting, som de måske har opdaget eller observeret, som de gerne vil sørge for at der bliver opmærksomhed omkring.

Det er et emne, som vi har diskuteret igennem rigtig mange år, og det er også et emne, som har været omfattet af tidligere beslutningsforslag. Jeg kan huske, at jeg selv som tidligere retsordfører har haft fornøjelsen af også at være medforslagsstiller til et sådant forslag. Derfor er det glædeligt at konstatere, at vi jo allerede er kommet godt i gang. Det, der er sket, er, at regeringen har nedsat et udvalg og skrevet et kommissorium, som er meget bredt. Udvalget består af en masse fagfolk, og de fagfolk sidder netop nu og arbejder ud fra det kommissorium, som skal behandle lige præcis de ting, som Enhedslistens forslag handler om.

Derfor tror jeg ikke, det kommer som nogen stor overraskelse, at jeg bliver nødt til at sige, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget, på trods af at vi jo altså støtter intentionerne, der ligger i det, men det vil omvendt være meget, meget forkert at støtte et beslutningsforslag, når man har nedsat et udvalg, som skal komme med nogle konkrete bud på, hvordan tingene skal indrettes. Derfor afventer vi naturligvis udfaldet af arbejdet fra den gruppe mennesker, som vi har bedt om at sidde og arbejde seriøst og alvorligt med det her. Det er heldigvis ikke noget, vi skal vente så lang tid på, for de er færdige allerede i efteråret 2014, dvs. i det her år, og så vil man i givet fald kunne komme videre til lovgivning, hvis det viser sig at være nødvendigt. Så det vil jeg se frem til.

Kl. 13:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til justitsministeren. Så går vi i gang med ordførerrækken. Undskyld til justitsministeren, der er en kort bemærkning fra fru Pernille Skipper, værsgo.

Kl. 13:00

Pernille Skipper (EL):

Tak for de pæne ord fra justitsministeren. Jeg kan jo godt høre, at vi ikke kommer så meget videre, men der er dog noget, som jeg gerne vil spørge om. Justitsministeren siger, at regeringen støtter intentionerne i det her forslag, men der er noget, som det har været en lille

smule svært for mig at forstå på baggrund af regeringens nedsættelse af det her udvalg under Justitsministeriet, som skal se på offentligt ansattes ytringsfrihed: Er det et arbejde, man har igangsat, fordi man mener at der er et problem, hvor formålet er at finde løsninger, eller er det et arbejde, der er igangsat, fordi man er i gang med at identificere, om der er et problem?

Kl. 13:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Justitsministeren.

Kl. 13:01

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jamen det er jo et område, som vi har syntes er så vigtigt, at vi startede med at beskrive det i vores regeringsgrundlag: at vi lige præcis ville gå ind og kigge på, hvordan det forholder sig i forhold til de ansattes mulighed for at kunne ytre sig. Vi ville gerne have belyst, hvordan og hvorledes det er: Er forholdene ikke i orden? Hvordan er lovgivningen? Hvad er praksis? Er der behov for ændringer? Og vi bad om, at alt det, der har været fremme i den offentlige debat af argumenter og forskellige synspunkter, bliver inddraget i det arbejde.

Så det er jo på en eller en måde at tage temperaturen på hele situationen og også en måde at finde ud af, om der er behov for lovgivning og få kortlagt dens udstrækning, og hvordan den eventuelt skal være. Så ja, det er et kommissorium, der handler om at blive klogere og finde ud af, om der skal ske ændringer. Jeg vil da regne med, at man må forvente, at det højst sandsynligt kommer til at ske – uden at jeg skal konkludere på udvalgets arbejde på forhånd.

Kl. 13:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:02

Pernille Skipper (EL):

Jeg prøver virkelig at høre efter, så det er ikke, fordi jeg vil være polemisk, at jeg spørger. Vi havde nemlig også en debat med forsvarsministeren, fordi Enhedslisten havde foreslået, at vi lavede en særlig whistleblowerordning på forsvarsområdet, fordi det er så særligt et område, og fordi der kan være meget, meget store problemer der; det har vi også set eksempler på, bl.a. med whistlebloweren Anders Kærgaard.

Men kunne ministeren ikke bare svare mig på spørgsmålet: Er der et problem i forhold til offentligt ansattes ytringsfrihed, eller er der ikke et problem i dag?

Kl. 13:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 13:03

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg har selv tidligere været medforslagsstiller af et beslutningsforslag, som har identificeret forskellige sager, hvor der har været problemer. Det har også ført til, at regeringen skrev ned i sit regeringsgrundlag, at det her er et område, vi bliver nødt til at blive lidt klogere på og få kortlagt fordele og ulemper, hvordan lovgivningen er, hvilke rettigheder der er, og om der er noget, der skal laves om.

Så uden at stå og sige, om problemet er stort eller lille, vil jeg sige, at det er identificeret. Derfor har regeringen skrevet det ind i regeringsgrundlaget, og derfor har vi lavet et udvalg. Udvalget arbejder og er færdigt til efteråret, og så vil man i givet fald kunne se, om der er behov for lovgivning, og i det tilfælde, der er det, er jeg helt overbevist om, at Enhedslisten og regeringen kan finde hinanden i et fremtidigt samarbejde.

Kl. 13:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren. Så er det hr. Preben Bang Henriksen, ordfører for Venstre. Værsgo.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Jeg holder den her tale på vegne af min kollega hr. Karsten Lauritzen, som ikke kunne være til stede i dag.

Det beslutningsforslag, som vi skal beskæftige os med, er en genfremsættelse af et næsten identisk forslag fra samlingen 2009-10.

Der er selvfølgelig sket lidt i den mellemliggende tid, men Venstres holdning er fortsat, at vi ikke mener, at oprettelsen af et nævn er løsningen på en sikring af de offentligt ansattes ytringsfrihed. Forskellen på forslaget fra dengang og det nuværende er vel primært, at det dengang var stillet af en række partier, der nu sidder i regering.

Som ved behandlingen af forslaget i 2009-10 hæfter Venstre sig ved, at spørgsmålet om offentligt ansattes ytringsfrihed tidligere er blevet behandlet i et grundigt udvalgsarbejde med højesteretsdommer Jens Peter Christensen i spidsen. Det mundede ud i en betænkning fra 2006, og den betænkning overvejede ikke muligheden for oprettelse af et særligt nævn. Desuden afviste udvalget i øvrigt også omvendt bevisbyrde i de her sager.

Ansatte, der er i tvivl om grænserne for ytringsfrihed som følge af loven eller deres kontrakt, f.eks. regler om tavshedspligt, eller hvad det måtte være, kan søge råd på arbejdspladsen hos tillidsrepræsentanten, kan gå i fagforeningen, kan i sidste instans gå til Ombudsmanden og i allersidste instans til domstolene.

Det er selvfølgelig vigtigt, at der er en åben debatkultur på arbejdspladsen, men det kræver mod og nye vaner. Her skal lederne gå forrest og melde klart ud, at kritik er vigtig, velkommen og nødvendig. Gode intentioner og ny åbenhed kan med fordel støttes af konkrete tiltag som f.eks. whistleblowerordningen, som skaber den nødvendige struktur for, at en topledelse ikke bliver afskåret fra vigtig viden om fejl og i værste fald ulovligheder i deres organisation.

Om forslaget bemærker jeg – og det skriver man også tydeligt i beslutningsforslagets bemærkninger – at der ikke er nogen egentlige sanktionsmuligheder, så det er meningen, at nævnet skal være et sted, hvor man kan søge rådgivning og støtte. Jamen intentionerne er helt fine, men jeg tror ikke, det er vejen.

Jeg går ud fra, at det udvalg, der er nedsat af ministeriet, skal belyse en farbar vej, når det inden så længe barsler, hedder det vist, med et forslag til løsning af problemerne. Så det afventer vi, og foreløbig stemmer vi imod forslaget.

Kl. 13:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til Venstres ordfører. Så er det den næste ordfører, og det er fru Trine Bramsen, Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:06

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Forslagsstillerne ønsker med beslutningsforslaget at pålægge regeringen snarest at etablere et centralt, uafhængigt nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed. Samtidig vil forslagsstillerne pålægge regeringen at ændre lovgivningen, så der indføres omvendt bevisbyrde i sager, hvor offentligt ansatte afskediges eller udsættes for lignende sanktioner fra arbejdsgivers side på grund af lovlige ytringer.

Vi Socialdemokrater er helt enige i, at offentligt ansatte bør have de bedste muligheder for at udøve deres ytringsfrihed. Derfor skal vi også understøtte dette fra politisk hold, og vi skal iværksætte initiativ

ver, såfremt der er behov og grundlag for dette. Vi deler altså til fulde intentionerne i forslaget, og historisk har vi Socialdemokrater og mine forgængere på retsordførerposten også bakket op om intentionerne i forslaget.

Regeringen besluttede allerede tilbage i oktober at nedsætte et udvalg om offentligt ansattes ytringsfrihed og whistleblowerordninger, og dermed bliver der nedsat et udvalg, der netop har til formål at se på de initiativer, som beslutningsforslaget indeholder. Udvalget skal ifølge kommissoriet så vidt muligt afslutte deres arbejde i efteråret 2014, og det er der som bekendt ikke længe til. Så altså, vi Socialdemokrater finder det rimeligt at give udvalget en mulighed for at afslutte deres arbejde, før vi i Folketinget fremsætter konkrete forslag og tager initiativer på området.

På den baggrund skal jeg meddele, at Socialdemokraterne ikke kan støtte forslaget, men at vi ser frem til udvalgets fremlæggelse af initiativer, der kan understøtte vores offentligt ansattes ytringsfrihed.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er et par korte bemærkninger. Den første er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:08

Peter Skaarup (DF):

Man kan selvfølgelig altid diskutere frem og tilbage om fornuften i at nedsætte et udvalg om de her ting, men jeg kan da egentlig godt forstå, hvorfor Enhedslisten også spurgte ministeren, hvad det er, der har ændret sig, siden Socialdemokraterne var med til et forslag om de her ting, der skulle sikre en bedre ytringsfrihed for de offentligt ansatte. Hvad er det, der har ændret sig fra dengang til nu, og som gør, at man ikke bare lige gennemfører det, men sender tingene i et udvalg – eller om nogle vil, i en syltekrukke?

Kl. 13:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:08

Trine Bramsen (S):

Jamen det her handler jo om, at vi gerne vil gennemføre politik, der er gennemarbejdet, og som vi har en idé om virker, altså som ikke bare er symbolpolitik, men som er de bedst mulige initiativer i forhold til at sikre offentligt ansattes ytringsfrihed. Og derfor har vi bedt eksperter på området – dem, der repræsenterer de her grupper – om at foretage en vurdering af initiativerne, inden vi fremlægger dem som politik. Jeg synes, at man som politiker har et ansvar for at lytte til eksperter, inden man fremsætter politik her i Folketinget.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Peter Skaarup, værsgo.

Kl. 13:09

Peter Skaarup (DF):

Så det vil sige, at det forslag, man selv var med på, før man kom i regering, ikke var gennemarbejdet.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:09

Trine Bramsen (S):

Nu sad jeg ikke selv i Folketinget på det tidspunkt, så jeg skal ikke kunne udtale mig om, hvordan det forslag så ud, og hvad det konkrete indhold var. Men jeg kan konstatere, at vi til fulde deler intention

nen om at sikre offentligt ansattes ytringsfrihed, og det er netop derfor, at vi har nedsat et udvalg. De skal komme med deres anbefalinger, og dem lytter vi selvfølgelig til. Jeg synes altid, det giver rigtig god mening, at vi lytter til dem, der repræsenterer faggrupperne, og at vi på den baggrund træffer beslutning om de initiativer, som måtte være nødvendige.

Kl. 13:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:10

Pernille Skipper (EL):

Så tror jeg egentlig, at jeg vil tage fat dér, hvor hr. Peter Skaarup slap, fordi jeg kan jo så berette for ordføreren, at det forslag, som Socialdemokratiet selv var med til at stille, er magen til. Det var ikke bare intentionerne, man historisk har bakket op om med det her beslutningsforslag, men det konkrete indhold, man historisk har bakket op om. Det er sågar de nuværende regeringspartier, Enhedslisten og SF sammen, der fremsatte sådan et beslutningsforslag magen til.

Så derfor kunne jeg godt tænke mig at høre: Nu har ministeren sagt, at problemet er identificeret, og at det eksisterer. Vi var tidligere helt enige om, hvad det var for nogle løsninger, der skulle til. Er det her ekspertudvalg så et forsøg på at putte noget i en syltekrukke, eller er det et forsøg på at forbedre løsningerne, hvor man tager udgangspunkt i det samme? Det siger jeg med al den åbenhed, jeg overhovedet kan, fordi når man tidligere var enige om de helt konkrete løsninger, men der pludselig er behov for et udvalg, bliver vi andre jo en lille smule bekymret.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:11

Trine Bramsen (S):

Jamen udvalget skal sikre, at vi får de bedst mulige løsninger, og at vi vedtager de bedst mulige løsninger her i Folketinget.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Pernille Skipper for endnu en kort bemærkning.

Kl. 13:11

Pernille Skipper (EL):

O.k., men det er jo dejligt. Så det, jeg kan forstå – det kan ordføreren jo så bekræfte – er, at man er enig om, at der er et problem, at der skal findes nogle løsninger på det, og nu vil man se på, om det her er det rigtige. Jeg beder om at få det bekræftet, for der er jo nok en vis dårlig erfaring med udvalg og ting, som regeringen tidligere har ment, men ikke mener længere, efter at man har fået nogle minister-taburetter.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:12

Trine Bramsen (S):

Jamen altså, formålet med at nedsætte et udvalg er jo, at de skal undersøge problematikken og komme med deres anbefalinger. Og hvis vi, allerede inden vi nedsætter udvalget, ved, hvad de skal komme frem til, er der jo ingen grund til at nedsætte det. Så det er da klart, at vi lytter til det udvalg, der er blevet nedsat, og som kommer med nogle anbefalinger. Dem vurderer vi ud fra en politisk kontekst.

Kl. 13:12

Kl. 13:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:12

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg må sige, at jeg synes, at Socialdemokratiets indstilling til det her jo lidt reducerer politik til en paradeforestilling og noget pjat, altså hele det parlamentariske arbejde. Der er fire partier, der har stillet det her forslag før et folketingsvalg, og jeg kan da godt forstå, hvis Enhedslisten undrer sig såre over den reaktion, der kommer her. Man kan jo ikke stille et forslag, og når man så får magten, så vil man ikke gennemføre det.

Det her lægger sig fuldstændig i forlængelse af f.eks. diskussionen om offentlighedsloven eller andre af de gode ting, som regeringen måtte have ment var dårlige for den sags skyld før valget, og hvor man bare skifter holdning fuldstændig uden begrundelse. Altså, der må da være en politisk begrundelse, vil jeg sige til fru Trine Bramsen. Det kan da ikke være sådan, at hver gang Socialdemokraterne nærmer sig et regeringskontor, så tager man partiprogrammet og smider det ud, fordi det ikke har noget med virkeligheden at gøre. Det har det måske heller ikke, og det er måske det, der er forklaringen.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Kl. 13:13

Trine Bramsen (S):

Hvis Socialdemokraterne havde ændret holdning til det her spørgsmål, så havde vi da bare forkastet det blankt. Så havde vi da sagt, at nu skal vi ikke have noget med det her at gøre, der er ingen grund til at få det undersøgt.

Det er jo ikke det, som det her handler om. Og det handler heller ikke om, at det er en paradeforestilling. Jeg synes, det er noget pjat at sige, at det er en paradeforestilling, når man vælger at få undersøgt ting, inden man implementerer dem. Som politikere står vi jo inde for de forslag, som vi vedtager her i Folketingssalen, og derfor synes jeg, det giver rigtig god mening, at vi får eksperter til at vurdere problemstillingerne og komme med rigtig gode anbefalinger til os politikere.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:14

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Nu er det ikke, fordi jeg ikke er spændt på vurderingen af det her forslag. Jeg synes bestemt også, at der er dårlige elementer i det, men pointen er stadig væk, at hvis vi skal tage det parlamentariske system alvorligt, så skal det jo gerne være sådan, at det, man fremsætter, når man er i opposition, vil man også gerne have, når man kommer i regering. Altså, næste gang Socialdemokraterne kommer i opposition, hvorfor skal vi andre så overhovedet bruge vores tid på at behandle socialdemokratiske beslutningsforslag hernede i Folketingssalen, når man alligevel ikke mener dem? Jeg synes, det er mangel på respekt for folkestyret og for vælgerne. Og det behøver sådan set ikke yderligere kommentarer.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Trine Bramsen (S):

Jeg mener ikke, det er mangel på respekt, når man vælger at inddrage eksperter. Tværtimod mener jeg, at det er respekt for vores samfund og for vores demokrati.

Som jeg også sagde i min tale, har vi ikke ændret holdning til intentionerne i det her forslag. Vi mener, at det er helt afgørende at sikre offentligt ansattes ytringsfrihed, men jeg mener også, at vi skylder at respektere, når der er eksperter, der har med det her område at gøre til hverdag, som har en holdning til det. Jeg mener, at vi skylder at inddrage det. Det gør vi også i en lang række andre processer, høringsprocesser osv. Så derfor kan jeg ikke se, hvad det ændrer på vores ideologi og vores intentioner i forhold til det her forslag, at vi vælger at lytte til eksperter.

Kl. 13:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det den næste ordfører, hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:15

(Ordfører)

Peter Skaarup (DF):

Vi behandler i dag B 22, som er et forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et nævn til sikring af offentligt ansattes ytringsfrihed. Der er ingen tvivl for Dansk Folkeparti om, at vi synes, det er udmærket, at Enhedslisten sætter fokus på ytringsfriheden for de offentligt ansatte, det er et fornuftigt fokus at sætte, i øvrigt et fokus, der hele tiden skal være der. Det er jo af vital betydning for samfundet, at offentligt ansatte, der ligger inde med en viden om en potentiel skandale, et embedsmandssvigt eller embedsforsømmelse, skal kunne træde frem uden at risikere fyring. Og det er jo især bekymrende, når man igennem de seneste måneder har set embedsmænd blive brugt til at dække over politiske skandaler, som vi har oplevet flere gange her i Folketinget, men som jo også er situationen nogle steder i kommunerne og i den offentlige forvaltning. For nylig oplevede vi en kæmpe skandale i Politiets Efterretningstjeneste, hvor chefen sammen med justitsministeren i øvrigt, hr. Morten Bødskov, og den tidligere formand for Retsudvalget, fru Anne Bastrup, med gustent overlæg forsøgte at forhindre Folketingets Retsudvalg i at gennemføre et besøg på Christiania, hvilket der jo har været stor enighed i Folketinget om var helt og aldeles uhørt. Man bildte Folketinget ting ind, som overhovedet ikke passede, man stak Folketinget en løgn. Heldigvis blev den skandale blotlagt, i hvert fald noget af den. Nu må vi se, om justitsministeren får kigget videre på sagen, for vi ved jo langt fra alt, hvad der er foregået i den sag. Men det skete jo så kun, fordi der var nogle tillidsfolk i Politiets Efterretningstjeneste, der havde muligheden for at gå videre med sagen i form af klager til Rigspolitiet og justitsministeren uden at risikere fyring – det er i hvert fald ikke mig bekendt sket, altså at de er blevet fyret. Netop den sag indrammer jo i virkeligheden meget godt problemet for offentligt ansatte, som næsten altid kan blive tvunget til at vælge mellem karrieren og loyaliteten på den ene side og sandheden og borgernes interesse på den anden side. Og det er jo ikke i orden, det skal de ikke tvinges til. De skal både kunne passe deres job, også på en loyal måde, fremføre, hvis der er brug for det, kritik eller forslag til ændringer internt, uden at de risikerer fyring, og de skal også, som de offentligt ansatte de er, i givet fald kunne fortælle om deres arbejde over for offentligheden.

Så det er et interessant initiativ fra Enhedslistens side, og som andre ordførere har været inde på, er det lidt mærkeligt, at man, når man er med til at fremsætte forslag og kommer i regering efterfølgende, ikke bare gennemfører dem. Man kan altid diskutere, om det her forslag er evigt saliggørende, men i Dansk Folkeparti må vi i

hvert fald sige, at vi er blevet mere positive over for det, efter vi har set den række af skandaler på det seneste.

Det er vigtigt, at offentligt ansatte har et sted, de kan henvende sig og få noget rådgivning i forhold til, hvad de kan sige, og hvad de ikke kan sige, og der er det så forslaget her, at nævnet ud over støttefunktionen også skal videreudvikle metoder til at skabe og forbedre en åben dialog i den offentlige sektor, som der er brug for, for det er trods alt på vegne af os alle sammen, at den offentlige sektor arbejder, det er skatteborgerne, der også betaler for, hvad der foregår. Så der er ikke tvivl om, at der er et behov, og specielt et behov, hvis vi har en regering, der ikke er særlig kompetent og i stigende grad forsøger at tørre skandaler af på embedsmandsapparatet og skubber embedsmandsapparatet foran sig for at tage de kugler, der måtte komme.

Vi er i Dansk Folkeparti jo ikke totalt afklaret, om det lige præcis er det her, der som sagt er det evigt saliggørende, om det er det, der er det bedste for de offentligt ansatte, eller om der skal mere til. Der kunne komme flere modeller i spil, herunder en ombudsmandsfunktion, som er en vigtig del af vores demokrati også. Så vi vil afvente de endelige forslag, der kommer hen ad vejen i forhold til det her forslag på baggrund af udvalgsarbejdet, men der skal ikke herske tvivl om, at det pres, de offentligt ansatte oplever på deres ytringsfrihed i de her år, er til skade for os alle sammen, hvorfor det er nødvendigt at gøre noget.

Ydermere, og det skal jeg da lige have med, inden jeg slutter, har regeringen jo afgørende forringet mulighederne for at få indsigt i, hvad der foregår i dele af den offentlige sektor ved hjælp af den her offentlighedslov, som er trådt i kraft den 1. januar 2014. Det er ikke godt, det er rigtig skidt, og her har man i øvrigt også ændret mening, fra før man sad i regering til nu, hvor man gennemfører det forslag, som man var imod, før man altså kom i regering. Det er en skam, det er en skam for vores demokrati, at man afskærer borgerne fra at få indsigt i, hvad der foregår i centrale dele af vores offentlige apparat.

Kl. 13:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Der er en fra fru Trine Bramsen.

Kl. 13:21

Trine Bramsen (S):

Nu er jeg jo ikke så vant til at udgøre hele tre partier, så jeg glemte at meddele, at SF og Radikale Venstre heller ikke kan støtte forslaget. Og i den forbindelse kunne jeg da godt tænke mig at høre, om Dansk Folkeparti ikke også mener, at det er en god idé at afvente eksperternes vurdering af den her problemstilling, før vi træffer endelig beslutning om det i Folketinget.

Kl. 13:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Peter Skaarup (DF):

For det første tror jeg, vi er nødt til at diskutere det her fravær af ordførere, vi har i forbindelse med Folketingets behandling af sager. Det er jo, som vi har snakket om før, nærmest dagligt, at ikke alle partier kommenterer i forbindelse med førstebehandlinger. Det er træls, at man ikke gør det.

For det andet vil jeg om den del, fru Trine Bramsen nævner, vedrørende udvalgets arbejde sige, at vi synes, det er udmærket, at man gennemgår det forslag sammen med andre for at finde ud af den rigtige model. Men jeg synes dog, jeg vil sige – det har jeg også sagt tidligere, og det har andre også sagt – at det er mærkeligt, at vi har nogle partier, der går til valg på over for vælgerne at sige, at de har

en politik, og har stillet en masse forslag, som vi har skullet forholde os til, før der var valg, men når man så kommer i regering, gennemfører man nøjagtig det modsatte – nu har jeg nævnt offentlighedsloven – og man gennemfører ikke det forslag, som Enhedslisten har sat til behandling i dag, og som lå på bordet før valget.

Altså, det virker jo helt som galimatias, at partierne tror, at man bare kan slippe ud af de forslag, man selv har stået bag. Og der vil jeg sige, at hr. Simon Emil Ammitzbøll jo har fuldstændig ret i, at det er til grin, at man skifter holdning, som andre skifter tøj.

Kl. 13:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Pernille Skipper. Værsgo.

Kl. 13:23

Pernille Skipper (EL):

Jeg beklager, formand, at jeg ikke kan bestemme mig hernede.

Nu lyder Dansk Folkeparti noget mere positive, end de har været tidligere, for det er jo ikke kun regeringspartierne, der har haft det her forslag til behandling tidligere; det har Dansk Folkeparti også.

Så vidt jeg husker konstellationen af mandater fra sidste gang, det her forslag blev fremsat, kunne Dansk Folkeparti jo dengang have været med til at påtvinge den tidligere regering at gennemføre det. Vi har i Enhedslisten ikke så meget imod at pålægge den siddende regering så meget eller sådan set hvad som helst, som vi synes er en god idé, og som vi kan få flertal for, men hvad er det præcis, der har ændret sig for Dansk Folkeparti fra dengang, hvor man åbenbart på ingen måde syntes det var et problem, eller måske bare ikke havde lyst til at bringe VK-regeringen i mindretal, og så til nu?

Kl. 13:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren. Værsgo.

Kl. 13:24

Peter Skaarup (DF):

Jamen det er fuldstændig rigtigt, at vi er gået fra at være ret skeptiske over for det her til at være ret positive, og det er simpelt hen med baggrund i de mange henvendelser, vi får fra offentligt ansatte, der føler sig klemte og føler, at hvis de skal fortælle, hvad de oplever af slinger og urent trav, bliver de fyret. Det er jo ikke en ordentlighed i vores demokrati og vores offentlige sektor, at vi har det på den måde.

Tilmed kan vi så oven i det lægge de offentlige skandaler, vi har set her igennem nogle måneder, hvor de offentligt ansatte, altså embedsmændene, må tage de kugler, ministrene egentlig burde tage. Vi har i en række ministerier nu større skandalesager, hvor man ligesom har skudt det over på embedsmændene og sagt, at det er dem, der er galt med, men hvor det jo egentlig bør være ministrene, der tager ansvaret.

Den tredje ting er jo det, vi har været fælles om, nemlig modstanden mod den offentlighedslov, der betyder, at man afskæres mulighederne for at følge, hvad der foregår i den offentlige sektor. Det vil jeg sige, at en af de ventiler, man havde tidligere for slinger, er der ikke længere. Den er i hvert fald blevet begrænset takket være vores røde regering.

Kl. 13:25

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Er der en kort bemærkning fra fru Pernille Skipper? Ja, det er godt, den blev nemlig ikke trykket ind, så det er derfor jeg spørger.

Kl. 13:26

Pernille Skipper (EL):

Undskyld! Jeg troede ikke, jeg skulle trykke den ind i anden omgang; jeg værner mig aldrig til det her parlamentariske system.

Jeg vil sådan set give hr. Peter Skaarup ret i, at offentlighedsloven jo gør det mere væsentligt, men den har trods alt kun været i effekt i, ja, en måned. Så jeg forventer ikke, at Dansk Folkeparti har skiftet holdning inden for den sidste måned. Altså, hvad angår andelen af offentligt ansatte, som er bange for at udtrykke deres holdning i det offentlige rum; som holder sig tilbage; som frygter sanktioner, er niveauet det samme i dag, som det var i 2009, og en stor del af de skandaler, vi i hvert fald fra Enhedslistens side har fundet frem til, da vi lavede det her beslutningsforslag, er også fra dengang.

Så det lyder, som om det er hr. Peter Skaarups egen indbakke, der har fået Dansk Folkeparti til at ændre holdning.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:27

Peter Skaarup (DF):

Altså, jeg vil takke for de eksempler, som er nævnt i beslutningsforslaget. Det er jo rigtigt nok, at der også tidligere har været eksempler. Men jeg må i forhold til det politiske arbejde, jeg og Dansk Folkepartis folketingsgruppe har været med i igennem de seneste år og specielt i den seneste tid, sige, at vi faktisk oplever, at der kommer flere henvendelser fra folk, der synes, at tingene ikke fungerer på den rigtige måde, og at tingene ikke er i orden, men hvor det faktisk viser sig, at de er enormt nervøse for at skulle fortælle om de ting.

Det er derfor, vi siger, at alt det gjort op i sin helhed – selvfølgelig også offentlighedslovens ændring, som regeringen står bag, hvor med de ansatte afskæres fra en af ventilerne – gør, at man ud fra et helhedsbillede bør have den opfattelse, at man skal støtte det her eller noget lignende, så vi virkelig kan komme de ansatte til hjælp, der faktisk har brug for, at de kan pleje deres ytringsfrihed.

Kl. 13:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det her er også et forslag, som vi har behandlet før. Liberal Alliance er i lighed med tidligere positivt indstillet over for forslaget første del, og vi er negativt indstillet over for forslaget anden del. Lad mig lige hurtigt overstå den anden del først, som handler om at indføre omvendt bevisbyrde. Det er ikke rigtig noget, vi gør det i i Liberal Alliance, og jeg tror egentlig, jeg under almindelige omstændigheder ville kunne finde gode citater af fru Pernille Skipper og andre, der ville betegne det som en rigtig dårlig idé. Men hvis fru Pernille Skipper ønsker uddybning, skal hun være velkommen til at stille mig spørgsmål til dette punkt.

Det første punkt, der handler om et nævn i forhold til at sikre offentligt ansattes ytringsfrihed, er vi som sagt og som bekendt positivt indstillet over for. Vi synes, ytringsfriheden er en af de mest om ikke den mest centrale frihedsrettighed for borgerne, og derfor er det selvfølgelig vigtigt at sikre, at der ikke er nogen, der f.eks. mister deres job, fordi chefen ser sig sur på dem over ytringer, som de har foretaget. Det kan kombineres med whistleblowerordninger, det kan kombineres med andre ting, generelt måske også en større accept af, at ytringsfrihed er et gode i vores samfund, og derfor håber jeg jo

også, at Enhedslisten vil se positivt på det, når vi på et tidspunkt vender tilbage til diskussionerne om blasfemiparagraffer og racismeparagraffer og andre gode ting, hvis ytringsfriheden virkelig er noget, der ligger partiet så meget på sinde. Det var det jo oprindeligt, da partiet blev stiftet, men så er man blevet lidt mere reserveret, især i diskussionen om racismeparagraffen, senere. Nok om det.

Så jeg synes, at Enhedslisten skulle overveje det der med den omvendte bevisbyrde, for den tror jeg ikke rigtig man kommer nogen vegne med. Hvis nu vi skal være fair over for Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre, er de nu blevet ramt af statsapparatet og almindelige hensyn til, at man selvfølgelig er uskyldig, indtil det modsatte er bevist, og den slags, så nu er de lidt mere reserverede, end de vil være i oppositionstiden, så det kommer man nok alligevel ikke igennem med. Men det kunne jo faktisk godt være, at vi kunne rykke noget på den anden del. Jeg forstod det sådan, at Dansk Folkeparti også var blevet mere positive, og at SF måske igen er blevet positive efter i går, og der er måske i virkeligheden mulighed for at lægge et ret godt pres i forhold til den del af forslaget, og det synes jeg vi skulle arbejde videre med i stedet for at bringe det her til afstemning, for det vil jo bare falde med et brag.

Kl. 13:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Fru Pernille Skipper for en kort bemærkning.

Kl. 13:31

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg vil lige starte med at minde om, at når vi i den her sammenhæng taler om omvendt bevisbyrde, er det jo ikke i straffetretten. Jeg tror, at hr. Simon Emil Ammitzbøll er enig med mig, at der er forskel på ansættelsesret og strafferet, og når man taler om omvendt bevisbyrde i den her sammenhæng, er der jo ikke nogen, der bliver dømt for noget, og dermed er der heller ikke nogen, der er uskyldige som enkeltpersoner. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre hr. Simon Emil Ammitzbøll om noget. Det er i dag sådan, at vi siger, det er ulovligt at fyre mennesker, fordi de er gravide og skal have et barn. Hvis ikke man gider betale for deres barselsorlov, siger vi så: Hvis I så fyrrer dem, lige når de er blevet gravide, eller lige når I har fundet ud af, at de er gravide, skal I bevise, at det ikke har noget med graviditeten at gøre.

Er det en regel, som Liberal Alliance ønsker at afskaffe?

Kl. 13:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:32

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Vi ønsker ikke, at der skal være omvendt bevisbyrde nogen steder, men det er ikke sådan, at det er et forslag, ordføreren kan forvente kommer som et beslutningsforslag, for jeg tror, der vil være nogenlunde samme sandsynlighed for vedtagelse af det som det, der ligger her.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:32

Pernille Skipper (EL):

Jeg kan forstå det sådan, at hr. Simon Emil synes, det er groft over for arbejdsgiverne, at de, hvis de fyrrer en kvinde, der er gravid, skal begrunde og forklare, at det altså ikke har noget med graviditeten at gøre. Det er simpelt hen en for stor beskyttelse af gravide kvinder. Hellere en gravid, der bliver fyret en gang for meget på grund af sit

barn end en gang for lidt. Er det sådan, jeg skal forstå Liberal Alliances holdning?

Kl. 13:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:33

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det skal forstås sådan, at vi konsekvent er imod omvendt bevisbyrde, også i arbejdsretlige forhold.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Efternavnet skal bare lige med, for det skal man her i Folketingssalen. Hr. Tom Behnke, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Vi kan fra Konservatives side ikke støtte beslutningsforslaget fra Enhedslisten, ligesom vi heller ikke kunne støtte det sidste gang, det blev fremsat her i Folketinget, og det kommer næppe som den store overraskelse, heller ikke for forslagsstillerne. Vi er fra Konservatives side naturligvis meget stærke tilhængere af ytringsfrihed. Det tror jeg heller ikke der er nogen der er i tvivl om. Selvfølgelig har vi ytringsfrihed, selvfølgelig skal vi have ytringsfrihed, og naturligvis skal offentligt ansatte nyde samme adgang til ytringsfrihed som alle andre. Ingen tvivl om det.

Derfor var det jo også, at tidligere justitsminister, fru Lene Espersen netop udsendte en meddelelse til offentligheden, herunder alle offentligt ansatte, hvori hun understregede, at offentligt ansatte naturligvis har ytringsfrihed; hun præciserede jo i skrivelserne, at man har denne ytringsfrihed, hvordan man kan håndtere den, hvordan det er hensigtsmæssigt at bruge den osv. osv. Det gjorde jo, at der kom en afklaring på området, i øvrigt efter at Ombudsmanden på meget dygtig vis i sag efter sag havde fastlagt og fastslået, at selvfølgelig har offentligt ansatte ytringsfrihed. Der er simpelt hen en helt klar praksis for det, og det fungerer ganske fint. Det blev så også understreget i det brev, der blev sendt ud fra justitsministerens side.

Derudover er det sådan, at offentligt ansatte i det omfang, de er medlem af en fagforening – det behøver man jo ikke at være, slet ikke som offentligt ansat – og har en tillidsmand, så også har mulighed for at rejse sagerne der. Og hvis det er sådan, at man har ytret sig og man møder ubehageligheder i den anledning, har man også mulighed for at kunne bruge det netværk, man i øvrigt har på sin arbejdsplads. Så uanset om man nu er medlem af fagforeningen eller ej, er der altid et netværk, man kan bruge til at få sin ret, og man kan kæmpe imod den urimelige behandling, man er blevet udsat for.

Til sidst er der også den mulighed, at man rent faktisk kan gå til offentligheden med sin sag. Altså, hvis man har været ude at ytre sig, men derefter er blevet forflyttet, afskediget eller lignende, og mener, at det var derfor, man blev det, ja, så har vi da også set, at de sager af og til kommer frem i offentligheden, og så er der pludselig offentligt lys på den offentlige virksomhed og det, at nogle bliver nødt til at forklare sig, hvis ikke i offentlighed, så i hvert fald over for en minister, og godtgøre, at den fyring eller den forflyttelse, eller hvad det nu kan være, der har fundet sted, har været berettiget og ikke havde noget som helst at gøre med, at personen ytrede sig negativt om virksomheden.

Det, vi så også skal huske på i den sammenhæng, er jo det, som jeg synes er ret væsentligt, nemlig, at en medarbejder, som har været ude og ytre sig negativt og er blevet forflyttet eller afskediget, sagtens kan gå i offentligheden og fremlægge sit syn på det, og det part-

sindlæg, det er, hvorimod vi skal huske, at en offentlig myndighed jo ikke må gå ud på samme måde og sige: Nej, nej, det var ikke, fordi han ytrede sig, han er blevet forflyttet eller afskediget, fordi han møder stærkt beruset på arbejde hver eneste dag. Det må man jo ikke, altså, det er ikke tilladt.

Så der er nogle grænser for, hvad en offentlig myndighed kan gøre i forhold til at løfte en bevisbyrde, især i offentligheden. Så der kan man ikke forvente at man får en lige og fair behandling, når man går i offentligheden. Men det, man under alle omstændigheder kan være helt sikker på, er, at man som offentligt ansat naturligvis har ytringsfrihed.

Så til den anden del af forslaget, der handler om omvendt bevisbyrde: Det synes jeg er meget problematisk, for spørgsmålet er, hvis en virksomhed står over for at skulle foretage større omstruktureringer, afskedigelser, forflyttelser, om man som medarbejder kan sikre sig imod det ved at gå i medierne og kritisere chefen; man går simpelt hen bare ud og ytrer sig meget, meget negativt, hvorefter man tror man i hvert fald er en af de medarbejdere, der er sikret mod at blive afskediget. Nej, det er man jo ikke. Det duer altså ikke, at der pludselig er omvendt bevisbyrde der, når en virksomhed står og skal fyre 200 medarbejdere, men at lige præcis de 4-5 stykker, der nåede at skrive et læserbrev, i hvert fald ikke kan blive afskediget, men at der så er nogle andre, der må blive det af den grund.

Det er det, der kommer til at ske, når man laver omvendt bevisbyrde. Det bliver vanskeligere at afskedige en, som har været ude at ytre sig negativt, end en, der ikke har gjort det. Det duer jo heller ikke. Det skaber da i hvert fald en helt ny konkurrence om, hvem der kommer først med at skrive et negativt læserbrev. Jeg ved godt, at fru Pernille Skipper før over for Liberal Alliances ordfører rejste problematikken med spørgsmålet: Hvad så, skal det så heller ikke gælde i forhold til gravide? Der tror jeg nu nok at det ville være i de færreste tilfælde, at man på en virksomhed, der står over for at skulle fyre et antal medarbejdere, vil se, at kvindelige ansatte så flokkes om at blive gravide så hurtigt som muligt og vil løfte det som bevisbyrde for, at de så i hvert fald ikke skal afskediges. Der er nok en forskel på at skrive et læserbrev og så gå hen og blive gravid, tror jeg trods alt.

Vi kan i hvert fald samlet set ikke støtte beslutningsforslaget her.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:38

Pernille Skipper (EL):

Tak. Det er sjovt, for det var netop lige præcis det polemiske spørgsmål, jeg ville stille for sjov, men det vil jeg lade være med. Vi kan nok godt blive enige om, at det er lidt mindre end en livsbeslutning at skrive et læserbrev end at blive gravid, og heldigvis for det. Nu bruger hr. Tom Behnke jo eksemplet med massefyringer: en virksomhed eller i det her tilfælde en offentlig myndighed, der står og skal fyre 200 medarbejdere, og så er der fem, der skynder sig at skrive et læserbrev. Jeg tror, at hr. Tom Behnke kender ansættelsesretten godt nok til at vide, at fordi man står med 200 mennesker, der skal fyres, har man allerede sandsynliggjort, at det ikke er på grund af ytring. Så jeg tror, at hr. Tom Behnke nok lige bliver nødt til at bekræfte over for mig, at den omvendte bevisbyrde jo ikke betyder, at man ikke kan fyres. Det betyder, at ens chef skal forklare, at det ikke var på grund af ytringen eller graviditeten.

Kl. 13:39

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Tom Behnke.

Kl. 13:39

Tom Behnke (KF):

Det er fuldstændig korrekt. I forhold til alle de medarbejdere, der ikke nåede at skrive et læserbrev, skal chefen ikke begrunde det ud over den begrundelse, der findes allerede i vore dage, hvorimod chefen over for den, der har skrevet et læserbrev, lige præcis og specifikt skal godtgøre, hvorfor man alligevel synes, at vedkommende skulle fyres, og at det i øvrigt ikke havde noget at gøre med læserbrevet. Så det *er* en omvendt bevisbyrde, og det gør, at der er nogle medarbejdere, der bliver stillet bedre end andre, hvis man har nået at ytre sig. Men det behøver ikke kun at være massefyringer. Det kan også være på en virksomhed, hvor man har haft en voldsom kontrolvers med en medarbejder, hvor der daglig er samarbejdsproblemer, strid og ballade, og den pågældende medarbejder så også lige synes, vedkommende skal skrive et læserbrev, hvorefter det så i øvrigt bliver endnu vanskeligere at sørge for at fyre den her medarbejder. Men det kunne jo sagtens være, at medarbejderen i forvejen selv havde bragt sig i en position, hvor vedkommende stod sig bedre ved at finde sig en anden arbejdsplads. Der er det bare, at hver gang man laver den der omvendte bevisbyrde, bliver det vanskeligere at sørge for, at man har de rigtige folk til at løse de rigtige opgaver.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Pernille Skipper, er der en kort bemærkning? Nej. Tak til ordføreren. Og så er det faktisk fru Pernille Skipper, men som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 13:40

(Ordfører for forslagsstillerne)

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Først og fremmest tak til de ordførere, som har taget godt imod beslutningsforslaget. Som Dansk Folkepartis ordfører var inde på, er der jo sket noget, siden det her beslutningsforslag blev fremsat sidst. Dengang var det Socialdemokraterne, SF, Radikale og Enhedslisten sammen, der var enige om, at det her ville være gode metoder til at sikre offentligt ansattes ytringsfrihed. I dag kan jeg konkludere, at vi i hvert fald er enige om intentionen, og det er jo også positivt nok. Det, der er sket siden hen, har ikke været til det bedre. Der er kommet en ny offentlighedslov, som kraftigt indskrænker adgangen til aktindsigt i de centrale departementer omkring ministerier; adgangen til at se magthaverne efter i kortene er altså simpelt hen blevet mindre. Det betyder efter min opfattelse, at vi får endnu mere behov for whistleblowere, mennesker, som tør gå ud og sige sandheden, også selv om det er upopulært hos chefen. Det betyder, at vi har endnu mere behov for mennesker, som tør at sige fra, hvis borgeres rettigheder bliver krænkede, hvis der sker andet. Som det også er blevet nævnt, har vi senest set, hvordan whistleblowere i PET ligefrem har betydet, at vi fik afdækket, at der decideret var blevet konstrueret løgnehistorier over for Folketingets medlemmer, og at der i PET skete brud med grundlæggende regler for, hvordan man behandler personfølsomme oplysninger.

Det *er* rigtig vigtigt, at offentligt ansatte tør sige sådan nogle ting, også i det offentlige. Det er, for det første, fordi der kan ske fejl og magtmisbrug, som jeg har talt om, men det er også, for det andet, fordi det, hvis vi hele tiden skal have en offentlig sektor, der er i udvikling, og som kan blive bedre, og det kan den altid, det tror jeg især hr. Simon Emil Ammitzbøll kan blive enig med mig i, er en god idé, at de ansatte også deltager i debatten, også tør at sige: Her kunne vi gøre det bedre; det her går galt; eller at den her proces er for kringlet. Men hvis man har en alt for stor loyalitet, en loyalitet, som er misforstået, ja, så kommer vi ikke til at få den gode, positive udvikling af vores offentlige sektor, og det er det, der er problemet, nemlig når 40 pct. af de offentligt ansatte i FTF's undersøgelser si-

ger, at de frygter for ansættelsesretlige sanktioner, hvis de bruger deres grundlovssikrede ret til ytringsfrihed – det drejer sig ikke engang om at være whistleblower, der hemmeligt fortæller om ting, som egentlig lå inden for en tavshedspligt – altså at de simpelt hen er bange for, at deres chef kommer efter dem. Det er endnu mere foruroligende, at det særlig er inde for politiet, forsvaret og skattemyndighederne, at man er bange for sådan noget, for det er myndigheder, der bestemt har nogle beføjelser, vi skal passe meget på med ikke bliver anvendt forkert.

Desværre er der også god grund til, at der er offentligt ansatte, der frygter for ansættelsesretlige konsekvenser, hvis de ytrer sig offentligt. Der er alt for mange eksempler på forflyttelser og fyringer, som finder sted, tilfældigvis lige efter man har været ude offentligt at fortælle noget om arbejdspladsen. Det er derfor, vi har fremsat det her beslutningsforslag. For det første er det et nævn, der skal sikre de offentligt ansattes ytringsfrihed, ikke i den forstand, at det skal træffe beslutninger eller dømme i sager, men som er et sted, man kan henvende sig, hvis man er i tvivl: Hvad gør jeg med den her oplysning, ligger det inden for eller uden for min ytringsfrihed, hvad kan konsekvenserne være, bør jeg gå anonymt til pressen, eller bør jeg gå til chefen? Det skal altså være et sted, man kan få noget råd og noget vejledning om, hvordan reglerne egentlig er for ens ansættelse og for ens ytringsfrihed. Nævnet skal for det andet også sørge for hele tiden at følge med udviklingen og se, hvor der opstår nye problemer, hvor vi kan gøre det bedre henne, for jeg tror, hvis der er noget, vi alle sammen er enige om, er det, at det er en god idé konsekvent at holde et vågent øje på vores ytringsfrihed.

Kl. 13:45

Det andet element i beslutningsforslaget handler om omvendt bevisbyrde. Det har vi også tidligere været enige med de nuværende regeringspartier og SF om. Det betyder, at hvis man bliver fyret, lige efter man har været ude at sige noget grimt om ens arbejdsplads, får sagt, at nedskæringerne rammer for hårdt, får påpeget fejlbehandlinger, hvis man bliver fyret lige derefter, skal chefen altså forklare, hvorfor den fyring ikke havde baggrund i ytringen. Det betyder ikke, at man er sikret ansættelse for evigt ved at skrive et læserbrev, det betyder bare, at det i de sager, hvor vi alle sammen godt kan se, at det er påfaldende, hvordan man hurtigt lige efter en kritisk ytring er blevet fyret, altså er op til chefen at forklare sig. Det er i øvrigt, som det også er blevet nævnt, noget, som i dag sikrer mange gravide mod uberettiget fyring, og vi kan se, at det har en stor præventiv effekt.

Regeringen og SF henholder sig til, at der er nedsat et udvalg i Justitsministeriet. Hvis man skal være lidt grov, kan man sige, at det er et embedsmandsudvalg, der er sat til at vurdere, om regeringspartierne tidligere holdning er o.k. Det synes jeg er lidt ærgerligt, for der er ikke nogen tvivl om, at det her jo ikke er nogen ny debat; vi har alle sammen haft den tidligere, og vi har alle sammen undersøgt det mange gange, og det har den nuværende justitsminister også i sin tid som retsordfører. Så derfor synes jeg, det er en lille smule ærgerligt, at man siger, at bare fordi der ikke har været et embedsmandsudvalg bag, er der tale om symbolpolitik, for så får man jo nok unægtelig tanken, at alle de beslutningsforslag, som regeringspartierne fremsatte, før de kom i regering, var ren symbolpolitik, og det tror jeg sådan set ikke er det, som Socialdemokraterne mener.

Vi har i dag fået identificeret, at regeringen, i hvert fald justitsministeren, er enig i, at vi faktisk har et problem. Problemet er identificeret, er der blevet sagt, og det er jeg rigtig glad for, for det betyder, at det, vi diskuterer nu, forhåbentlig ikke er, hvor lang tid og hvor godt man kan sylte løsningen på problemerne ved f.eks. at ende med en konklusion om, at det hele er o.k., men at det, vi forhåbentlig kan diskutere fremover, og når udvalget kommer med sine konklusioner, er, hvilke løsninger der er de bedste, og det er jo et positivt skridt i forhold til tidligere, og det er ikke mindst også, vil jeg påpege til sidst, et positivt skridt, at Dansk Folkeparti nu også kan se, at der er

et problem. Om det så er, fordi der er flere, der er begyndt at skrive til hr. Peter Skaarups mailboks, eller om det er, fordi der sidder en anden regering, at man ikke har så meget behov for ikke at komme i mindretal, ved jeg ikke, men jeg vil da sige det sådan, at hvis det er mailboksen, der får Dansk Folkeparti til at skifte holdning, vil jeg huske at minde alle om, at de skal skrive til Dansk Folkeparti, f.eks. når de mister deres dagpenge eller bliver udsat for diskrimination eller får krænket deres ytringsfrihed.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Det medførte en kort bemærkning fra hr. Peter Skaarup. Værsgo.

Kl. 13:48

Peter Skaarup (DF):

Jeg ved ikke, om det var det, som fru Pernille Skipper ønskede sig, altså at der skulle være nogen, der tog ordet til den her ordførertale, men uanset det lykkedes det. Jeg vil da godt spørge Enhedslisten om noget, når vi oplever de her store skandaler, der har været under den regering, vi sidder med nu, eksempelvis PET-skandalen, som fru Pernille Skipper selv har beskæftiget sig med, og om hvilken hun jo også udtalte, at man gerne ville sige noget til, man sagde, man var farveblind osv., altså uanset hvilken regering der var, ville man gøre det, man gjorde. Kunne man så ikke tænke sig, at det, når det er den regering, der i den grad skyder ansvaret fra sig og lader nogle ministre ligesom være ufejlbarlige, selv om det jo er klart, at det er deres ansvar, var en af årsagerne til, at behovet for at få offentligt ansatte til at ytre sig mere er aktuelt? Det samme gælder Offentlighedskommissionen – noget, vi vel er enige om – der kom med anbefalingen om at indskrænke offentlighedsloven, den gennemførelse, der skete den 1. januar, og som også gør, at det er ret aktuelt at diskutere, hvad vi gør fremadrettet.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:50

Pernille Skipper (EL):

Jo, jeg skal heller ikke drille for meget, og jeg vil sige, at det er helt fint, når man ændrer sin holdning, og jeg er begejstret for, at Dansk Folkeparti i hvert fald støtter intentionerne i det her forslag, også selv om man ikke har tænkt sig at stemme for det lige nu. Det synes jeg er positivt og konstruktivt. Det er det helt alvorlige.

Så vil jeg også bare vedrørende diskussionen om de skandalesager, der har været eller ej, og for så vidt angår den sag, der handler om den tidligere justitsminister, hr. Morten Bødskov, og besøget på Christiania, som hr. Peter Skaarup henviser til, sige, at jeg ikke tror, der er nogen tvivl om, hvor ansvaret blev placeret henne, når man tager i betragtning, at det ikke er hr. Morten Bødskov, der sidder herovre lige nu. Om man skyder ansvaret fra sig og over på embedsmændene, er en helt, helt anden diskussion, men jeg må sige, at det slet ikke er umuligt, at det har noget med det at gøre, altså at man prøver at skubbe noget ansvar over på embedsmænd, men i debatten og til nuancerne hører også, at der muligvis er en kultur i embedsværket, som har vokset sig knap så sund i løbet af 10 år med en VK-regering, hvor man udmærket var klar over, at man aldrig nogen sinde blev kigget efter i kortene, fordi der var et støtteparti, der holdt hånden over lige meget hvad.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Peter Skaarup.

Peter Skaarup (DF):

Uha, det sidste er jo en lang diskussion, den tror jeg lige vi parkerer til en anden debat. Men jeg kunne godt tænke mig lige trods alt at fokusere på den her sag om PET, som vi jo er enige om viser, at der er et behov for at gøre noget i en anden retning omkring offentligt ansattes ytringsfrihed. Kan vi ikke der blive enige om, at den sag jo så også fremadrettet viser, at der er et problem, for lige nu har vi godt nok fyret en minister – det var Enhedslisten med til – men vi har jo ikke fundet ud af, hvad der rent faktisk foregik? Vi har jo ikke sikkerhed for, at embedsmandsapparatet bliver undersøgt nærmere. Vi har nogle mennesker, der givetvis ved en hel masse ting, men som ikke tør ytre sig, så viser den sag ikke meget godt behovet for, at Folketinget strammer skruen til fordel for, at de offentligt ansatte har noget mere ytringsfrihed?

Kl. 13:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:52

Pernille Skipper (EL):

Jo, det er den ene ting, den sag viser. Den anden ting, som jeg også vil give hr. Peter Skaarup ret i, er, at vi ikke er kommet til bunds i den sag, for nok er der sat en undersøgelse af embedsværket i Justitsministeriet i gang, og det skal den nye justitsminister have ros for, altså at tage de konsekvenser. Men der skete et regelbrud, da PET misbrugte fru Pia Kjærsgaards personfølsomme oplysninger, og vi er i Enhedslisten bekymret for, at det ikke kun er fru Pia Kjærsgaard eller andre, der har behov for personbeskyttelse, som bliver udsat for sådan et misbrug af personfølsomme oplysninger. Så jo, vi mener, der er grund til at undersøge den sag nærmere. Det, som vi også mener der er grund til, er at overveje, om man skal kontrollere PET yderligere, for noget tyder jo altså på, at de vide beføjelser, man har, kommer man til at bruge lidt for letsindigt.

Kl. 13:53

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det slut med den her sag.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 13:53

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag den 4. februar 2014, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 13:53).